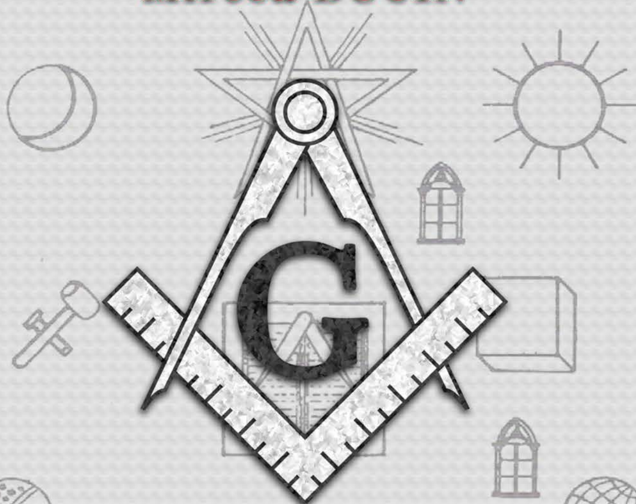
Mircea BUCIN

Manualul Gradului 2° în Franc-masonerie

CALFĂ

13 publishing

ipsa scientia potestas est

Mircea BUCIN
Maestru Venerabil din Trecut al
Justei şi Perfectei Loji ”Alexandru Vaida-Voevod”
Or∴ Cluj-Napoca

Manualul Gradului 2° în Franc-masonerie CALFĂ

Prefață
Ion VIANU

AVV13Publishing
Cluj-Napoca, 2016

Manualul Gradului 2° în Franc-masonerie - CALFĂ
Mircea BUCIN

Cuvânt înainte : *Ion VIANU*

Editor & Design: Mircea BUCIN
Print: SC AVV 13 Publishing SRL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BUCIN, MIRCEA
Manualul gradului 2° în Franc-masonerie - Calfă / Mircea Bucin ; pref.: Ion Vianu. - Floreşti : AVV 13 Publishing, 2016
Conţine bibliografie
Index
ISBN 978-606-93950-7-3

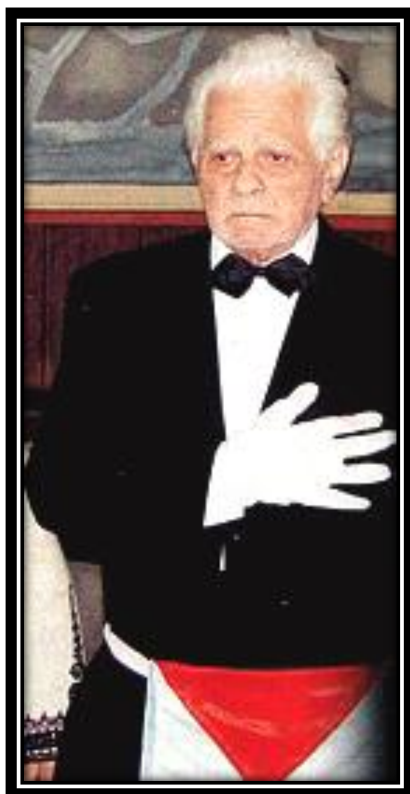
I. Vianu, Ion (pref.)

061.236.6

!Atenție! Manualul de față nu reprezintă vreun punct de vedere al unei Obediențe masonice sau a vreunei Loji și nu este o publicație oficială.. Cartea de față constituie viziunea proprie a autorului asupra gradului doi în Franc-masonerie iar la baza acestei sinteze stau experiențele personale și informațiile generale. Nu este prezentat nici un mod de recunoaștere și nu conține dezvăluiri cu privire la Secretul masonic. La baza prezentului manual stau diversele lucrări și ritualuri disponibile deja publicului, a căror listă o găsiți în bibliografia cărții.

… în memoria

Prea Ilustrului nostru Frate Nicolae (Nicu) Filip, 33°
(1914 - 2008)
Primul Mare Maestru al
Marii Loji Naţioanle din România de după 1993

Jelim! Jelim! Jelim, dar Sperăm!

COLECŢIA LUMINA MASONICĂ

Această Colecţie este un proiect care vine în sprijinul celor dornici să primească mai multă Lumină. Azi, când informaţia este la îndemâna oricui, nu pare că acest demers ar fi justificat…dar el este!

Volumul mare de informaţii creează de cele mai multe ori un haos general însufleţit de falsă cunoaştere, de falsă interpretare şi de dezordine mintală care rezultă din conflictul sacru - profan. Noi nu ne propunem prin această colecţie altceva decât să oferim adevăraţilor căutători informaţii corecte şi bine structurate, astfel încât demersul lor să fie cât mai eficient şi cât mai puţin deviat de la calea pe care au ales-o. Ştim din vechile Tradiţii iniţiatice că toate drumurile duc spre vârful muntelui. Noi încercăm să oferim un ghid ferm, indiferent de drumul pe care iniţiaţii au pornit.

Colecţia cuprinde texte consacrate, mai mult sau mai puţin cunoscute sau accesibile iniţiaţilor din România. Prin publicarea acestor lucrări, fie ele recente sau de mult uitate, vrem să aducem mai multă Lumină asupra Ordinului Iniţiatic Tradiţional şi Universal al Francmasoneriei şi să asigurăm transmiterea Cunoaşterii iniţiatice în cadrul Ordinului.

Apariţiile vor fi limitate la un număr redus de exemplare tocmai pentru că nu dorim să realizăm un demers comercial. Scopul nostru este să sprijinim crezul şi menirea Ordinului – de a crea Masoni desăvârşiţi, pregătiţi în tainele Artei Regale şi care să ducă la îndeplinire Marea Operă.

În cadrul colecției, au apărut următoarele titluri:

- **”Manualul gradului 1° in Franc-masonerie UCENIC”**, *Mircea Bucin*, Ed. AVV 13 Publishing, 2015, ISBN 978-606-93950-0-4.
- **”De ce ai cerut să fii primit în Franc-masonerie? Interviuri masonice vol.1: Jacques Herman”**, *Jacques Herman*, *Mircea Bucin*, Ed. AVV 13 Publishing, 2015, ISBN 978-606-93950-3-5.

- **”Fenomenul Masonic Decorticat”**, *Jacques Herman,* Ed. AVV 13 Publishing, 2015, ISBN 978-606-93950-6-6.
- **” Creta Repoa sau Iniţierea în vechea Societate Secretă a Preoţilor Egipteni”**, *Mircea Bucin,* Ed. AVV 13 Publishing, 2015, ISBN 978-606-93950-1-1.
- **”Manualul gradului 2° in Franc-masonerie CALFĂ”**, *Mircea Bucin*, Ed. AVV 13 Publishing, 2016, ISBN 978-606-93950-7-3.

Într-o lume în care Ignoranţa susţine Haosul,
Cunoaşterea este cea care aduce Ordinea.

Mircea BUCIN
Senior Editor
”Colecţia Lumina Masonică”
Editura AVV 13 Publishing

PREFAȚĂ

De multe ori am auzit vechi masoni spunând că, în Arta Regală, rămânem cu toții, pe veci, ucenici. Cât de adevărată este această afirmație! Într-adevăr trei sunt calitățile pe care le întrupează proaspătul inițiat, calități la care nu poate renunța nicicând în drumul său masonic: mirarea, uimirea chiar în fața luminii revelate, modestia impusă de inițiere și zelul de a avansa.

Dar, dacă rămânem pe veci ucenici nu este mai puțin adevărat că a doua treaptă a masoneriei este și ea de nedepășit.

Într-adevăr, trecerea (le passage - trecerea), cum se numește conferirea gradului doi, nu este în niciun chip doar o clipă, o etapă, ci conferă carierei masonice o pecete definitivă la care zidarul nu poate renunța, sub primejdia de a se înstrăina de Artă.

Mai întâi, ceremonia de «trecere» și parcursul calfei sunt conotate de apariția stelei înflăcărate. Pentagrama este simbolul Omului iar ucenicul este dator să o știe trasa. Dar lumina pe care o degajă – flăcările vârfurilor ei – sunt pereche cu fața devenită radioasă a lui Moise în prezența Ființei supreme (Ieșirea, 34, 29). Știința și revelația sunt astfel unite prin prezentarea unui singur simbol, într-o maximă concentrare.

… Iar în centrul stelei se găsește litera G a cărei semnificație este multiplă și misterioasă dar care fie că înseamnă Gnoză, Geometrie sau G.. (numele inefabil), trimite la metoda fundamentală a căutării perpetue, a nespusei legături a masonului cu știința și cunoașterea. Pe frontonul templului lui Apollon de la Delfi stătea scris : «Cine nu este geometru nu intră aici»; această inscripție privește în aceiași măsură ca pe mistul apolinic și pe cel ce pășește în templu.

În aceiași măsură, situația de calfă impune călătoria. Caracterul repetat al călătoriilor are un pronunțat caracter didactic, fiindcă viitorul arhitect trebui să practice discernământul senzorial, combinându-l cu cunoașterea stilurilor, cu practica diferitelor științe, dar și cu aprofundarea gândirii marilor învățători ai umanității.

Caracterul ciclic al călătoriei inițiatice, implicând revenirea la punctul de plecare urmată de o nouă sfâșiere, «acasă», nu trebuie să ne facă să uităm că nu poți cunoaște lumea și oamenii fără să o parcurgi și să-i cunoști, chiar cu prețul privațiunilor și suferințelor specifice situației itinerante, chiar cu prețul exilului, dimensiunea și varietatea.

Revenind la cele spuse, proprietatea gradelor simbolice albastre este de-a reuni într-un tot unitar învățăturile Masoneriei, fără a lăsa să se piardă, în procesul ascensional, nimic din ce s-a dobândit, prin străduință și iubire.

Manualul calfei pe care ni-l prezintă venerabilul Frate Mircea Bucin are marele merit de-a expune într-o formă concisă dar fără simplificări complexitatea acestui grad, umplând un gol în literatura masonică românească.

Ion Vianu, 33°

PRELIMINARII DESPRE GRADUL DE CALFĂ

După o scurtă trecere în revistă a gradului 1 al Franc-masoneriei Albastre de Rit Scoțian Antic și Acceptat, în manualul gradului de Ucenic, a venit momentul să trec în revistă gradul al II-lea, Calfa. Din nou nu este vorba de a dezvălui sau deconspira ”marile secrete ale Franc-masoneriei” și am explicat în volumul dedicat Ucenicului ce este și ce nu este secret în Franc-masonerie. Nu am să revin asupra temei secretului și invit pe cei care vor să înțeleagă mai bine aceste aspecte, să citească primul volum din seria manualelor masonice.

Așa cum ziceam, în România, membri Ordinului Inițiatic Universal al Franc-masoneriei, Surori și Frați, au nevoie de informații exacte și corecte în traseul lor masonic, iar cei neinițiați în Ordin au poate mai mare nevoie de aceste informații. Teoriile conspiraționiste, mișcările extremiste, neliniștea socială, scopurile ascunse ale unor grupuri de interese, etc. toate folosesc Franc-masoneria pe post de țap ispășitor, găsind potrivit să pun în cârca Ordinului Inițiatic toate lipsurile și neregulile societății.

Este drept că de uneori oameni, membrii ai diferitelor Obediențe masonice, fac parte din cei care încalcă legile sau își urmăresc egoist scopul, nețimând cont de absolut nimic. Dar interesul meu nu vizează o Obediență masonică, o Lojă sau orice altă formă de organizare. Interesul meu și implicit acest manual se apleacă direct asupra Ordinului Inițiatic Universal al Franc-masoneriei. Ca să fiu mai exact, doresc să abordez simbolismul, învățăturile și tradiția transmisă prin intermediul gradului de Calfă.

Desigur, aici trebuie să facem diferența între Ordin și Obediențe și între membrii obediențelor și Ordin. Să afirmi că Franc-masoneria face și drege, pentru că acei câțiva membrii nu

au înțeles rolul Ordinului, e ca și cum ai acuza învățământul pentru că unii absolvenți ajung să aibă un comportament antisocial. Comparația nu este întâmplătoare, pentru că Franc-masoneria este considerată a fi un sistem de învățământ, definit de către anglo-saxoni ca ”un sistem particular de moralitate, învelit în alegorii și ilustrat de simboluri”.

Gradului de Calfă, învățăturilor, simbolurilor și elementelor de tradiție transmise de acesta, nu îi este acordată suficientă importanță și prea puțini membri (sau profani) acordă atenția necesară acestui grad.

În primul rând vreau să atrag atenția asupra denumirii procesului inițiatic, traseul de la gradul de Ucenic la cel de Calfă. Contrar tuturor invențiilor și interpretărilor pe care le găsim în Franc-masoneria continentală, denumirea corectă este ”*TRECERE*”. Explicația este dată exclusiv de ritual, când se afirmă că Ucenicul este pregătit să *treacă* de la Perpendiculară la Nivelă. Din punct de vedere organizatoric, Calfa trece din grija Secundului Supraveghetor în cea a Primului Supraveghetor. Ea trece de la munca pe coloana de Nord (numită și Septentrion) la lucrul pe coloana de Sud. Nu putem vorbi de o inițiere pentru că în Franc-masonerie există o singură inițiere, adică primirea Ucenicului în Ordin, punerea acestuia pe un nou drum, în căutarea Luminii și a Adevărului. La fel nu putem numi procesul de acordare a Sporului de Salariu la gradul 2 ca fiind o elevație. Acest fenomen este rezervat gradului de Maestru, unde Calfa este ridicată în planul spiritual, trecând de la Echer la Compas. Prin urmare unica denumire corectă ar trebui să fie cea de ”trecere”.

Ce aduce nou această trecere, acest grad? Dacă ar fi să rezum în câteva cuvinte gradul al doilea al Franc-masoneriei Albastre, această definiție ar suna cam așa: Gradul de Calfă este gradul cunoașterii Omului și a tuturor aspectelor legate de existența sa. Pe parcursul celor cinci călătorii pe care le

întreprinde candidatul în timpul ceremoniei de trecere la acest grad, el sau ea fac cunoștință cu cele mai elementare funcții ale omului: cele cinic simțuri – adică percepția asupra lumii materiale. A doua călătorie vizează cele cinci stiluri arhitectonice cunoscute anticilor – adică un studiu asupra frumuseții. A treia călătorie revelează celui de trecut științele liberale – adică gândirea omului. În a patra călătorie, în funcție de Rit și de țară, neofitului îi sunt prezentate numele fie ale profeților, filozofilor, etc. – adică abordarea emoțională, sufletească. A cincea și ultima călătorie reprezintă glorificarea muncii iar Calfei îi este revelată steaua cu cinci colțuri (cu vârful în sus) și litera ”G” în centrul ei – adică omul și ceea ce îl animă.

Dacă am considera perioada de Ucenicie ca fiind tinerețea, când am învățat să ne supunem pasiunile și să ne controlăm emoțiile, perioada Calfei reprezintă maturitatea iar învățăturile ei sunt specifice gândirii și rațiunii.

Titlul acestui grad suportă două variante: prima este denumirea de ”Calfă” iar a doua cea de ”Companion”. În funcție de originea ritualului, de Rit și de țară, se folosesc cele două nume pentru a definii același lucru. Cred că la mijloc este vorba despre o confuzie în ceea ce privește traducerile termenului *Fellow-Craft*. Am să încerc să aduc puțină lumină asupra celor două interpretări fără a avea pretenția de a îndrepta o greșeală perpetuată sute de ani, o fac doar din dorința de a prezenta interpretarea mea proprie asupra acestui aspect.

După cum ziceam, avem termenul englez *Fellow-Craft*, pentru cei ce dețin al doilea grad în Franc-masoneria Albastră. Riturile de origine anglo-saxonă folosesc denumirea de Calfă iar cele de origine continentală pe cea de Companion, provenite cel mai probabil din franceză – *Compagnon*, denumire atribuită membrilor unei alte confrerii meșteșugărești inspirate din evul

mediu, și anume ”Compagnons du Tour de France”. Am să revin asupra Companionilor turului Franței într-un capitol viitor.

Consider că denumirea de Calfă este mai potrivită acestui grad față de cea de Companion și mai indicată utilizării în limba română, iar motivul este evident dacă luăm în considerare definițiile date în DEX:

”CÁLFĂ, calfe, s. f. Lucrător care, după o perioadă de ucenicie, lucra un timp la patronul său. – Din tc. kalfa.” DEX 2009

și

” COMPANIÓN, -OÁNĂ, companioni, -oane, s. m. și f. (Livr.). 1. Camarad, tovarăș. 2. Persoană care făcea parte dintr-o societate comercială, artistică etc. – Din fr. compagnon.” DEX 2009

”Calfa” face referire la un nivel de practică a unei meserii, adică cel care a terminat perioada de ucenicie și este considerat muncitor calificat. ”Companionul” denumește apartenența generală la un grup, sau în cazul nostru o confrerie meșteșugărească, fără a enunța gradul de perfecționare în meserie, la care a ajuns acel membru.

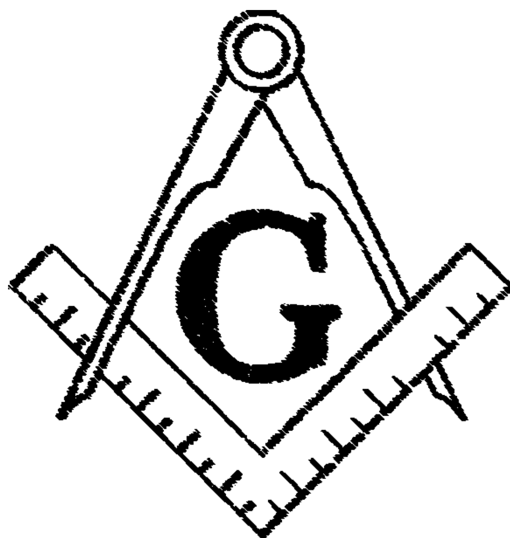
Chiar dacă legenda construcției Templului lui Solomon stă la baza Franc-masoneriei, dincolo de toate interpretările și speculațiile, în biblie nu se dau nume distincte muncitorilor, ei fiind însă grupați în muncitori și supraveghetori.

În vechile expozeuri masonice, dar și în textele lojilor operative apare termenul de ”*Fellow*”. Este greșită interpretarea că prin acest termen se face referire la Calfe și de aici și traducerea termenului ca desemnând al doilea grad, cel de ”Companion”. Prin *Fellow*, orice vorbitor nativ de limbă engleză vă va lămuri, se face aluzie la totalitatea membrilor din respectiva lojă și nici de cum la o grupă distinctă de membri. Referitor la masoneria operativă am să revin într-un capitol viitor.

Concluzionând acest capitol introductiv al gradului de Calfă, atrag din nou atenția asupra importanței acestui grad pe mai

multe planuri. Am stabilit că acest grad abordează rațiunea și cunoașterea naturii umane la un nivel material, pregătind astfel pe inițiat pentru gradul următor, sublimul grad al măiestriei, Maestru Mason. Este impropriu să pretinzi ca Ordin că ajungi la un grad de Măiestrie fără însă a oferi membrilor toate uneltele necesare astfel încât ei să se poată pregăti pentru această viitoare condiție. În plus de asta gradul de față permite o cunoaștere mai bună a istoriei și funcționării masoneriei operative, prin aceasta să permită o mai bună înțelegere și abordare a simbolurilor și învățăturilor tradiției transmise în cadrul Ordinului.

Prin urmare, îndemn cititorul, membru sau nu al Ordinului, să acorde aceeași importanță acestui grad, precum celui de Ucenic și aceeași atenție precum viitorului grad, cel de Maestru Mason.

Echerul și Compasul la gradul de Calfă

Cel mai reprezentativ simbol pentru Ordinul Inițiatic Universal al Franc-masonerie este format din Echer și Compas,

asociate în diferite feluri. La primul grad compasul este deschis la 30 de grade și se află sub echer, la gradul al doilea compasul este deschis la 45 de grade iar brațele sale sunt întrepătrunse de echer și ultima asociere, cea de la gradul al treilea, unde compasul este deschis la 60 de grade și este așezat peste echer. În funcție de curentul masonic, în mijlocul celor două instrumente este reprezentat fie litera ”G”, în cazul masoneriei anglo-saxone, fie Steaua Înflăcărată, în cazul masoneriei liberale. Această este o scurtă înșiruire a descrierilor simbolului Echerul și Compasul.

Înainte de a trece la o abordare mai amănunțită a modului în care simbolul este prezentat în gradul de Calfă, mă simt obligat să atrag atenția asupra unui aspect de multe ori neglijat. În Franc-masonerie întâlnim două tipologii de simboluri, echer și compas. Primea manifestare este redată în triviumul celor ”Trei Mari Lumini ale Franc-masoneriei”. Trebuie să facem diferența între acest echer și compas, și uneltele prezentate masonilor în diferitele grade. Dacă în cazul uneltelor, ele au o aplicabilitate precisă, care este transmisă membrilor Ordinului la fiecare grad în parte, când vorbim de asocierea ”Echer și Compas” în cadrul Marilor Lumini trebuie să avem în vedere că acesta este un simbol unitar care evidențiază relația dintre cele trei elemente distincte ce îl compun.

Astfel, Calfa învață în călătoriile sale cum să utilizeze Echerul și ce anume aduce acesta benefic lucrării sale, iar mai târziu învață asocierea acestuia cu Compasul, așezate pe Cartea Legii Sacre.

În Franc-masoneria anglo-saxonă, candidatului îi este pus vârful echerului pe piept și primește explicația simbolistică a gestului, cum că echerul virtuții trebuie să fie, de acum înainte, legea și ghidul său în comportamentul față de întreaga umanitate. În Ritul Scoțian Antic și Acceptat, candidatul află că Echerul este simbolul dreptății și că este utilizat la verificarea Pietrei Cubice

pentru a asigura compatibilitatea acesteia cu celelalte, care împreună, formează edificiul.

În riturile unde Compasul este prezent în călătoriile Calfei, candidatul înțelege că aici Compasul este element de măsură nu de trasare și că simbolic acesta reprezintă înțelepciunea, prudența și circumspecția, reamintind că acțiunile Calfei trebuie să fie mereu măsurate.

Înainte de consacrare, viitoarea Calfă este îndemnată să analizeze modul în care Echerul și Compasul sunt aranjate pe Cartea Legii Sacre pe Altar și primește explicația, zic eu vagă, cum că modificarea survine datorită progreselor sale în Franc-masonerie. Să vedem întâi ce înțelesuri au cele două instrumente cu rol de Mari Lumini.

Echerul folosit la trasarea unghiurilor drepte este considerat simbol al Pământului, iar Compasul folosit la trasarea cercurilor un simbol al Cerului. Prin analogie deducem că Echerul este simbolul lumii materiale iar Compasul a celei spirituale; avem deci un compozit format din Echer și Compas, din material și Spiritual. Modul în care sunt așezate explică relația dintre cele două aspecte iar dacă la primul grad materialul domină în totalitate spiritualul, la gradul de Calfă fiind întrepătrunse simbolizează interdependența celor două planuri. Primim deci cunoașterea relației între material și spiritual, care este de fapt esența gradului doi. După ce am cioplit din greu asperitățile Pietrei Brute ca Ucenici, primim recompensa întrevederii planului spiritual. Deci da, așezarea lor este oarecum un semn al progresului, dar nu numai. Prin faptul că, totdeauna, Compasul este cu vârful în sus și Echerul cu vârful în jos, dezvăluie relația de influență și cunoaștere. Spiritualul coboară în material și materialul pentru a cunoaște spiritualul trebuie să fie mereu receptiv. Dacă la primul grad masonul este nereceptiv influențelor

Compasului, la acest nou grad el primește binecuvântările aduse de această nouă influență.

Cum anume se manifestă această influență spirituală? Prin modul în care masonul va interacționa de acum înainte cu semenii săi și cu mediul său înconjurător. El este acum în slujba umanității și influențele spirituale îi permit să acționeze în beneficiul acesteia prin compasiune și înțelegere, dar și prin dragoste de oameni și iubire de Frați. Iubind Creația, ajungem să cunoaștem Creatorul, Marele Arhitect al Universului.

Pentru că am vorbit de creație vreau să explic cum exact funcționează Cele Trei Mari Lumini în relație cu ființa umană. Între cele două instrumente avem un număr total de patru brațe, două ale compasului și două ale Echerului. Acestea reprezintă cele patru aspecte ale naturii omului. Brațele Echerului, adică aspectele materiale, sunt caracterizate de dorința senzuală (adică a celor cinci simțuri) și de pasiuni, patimi. Brațele Compasului, adică aspectele spirituale, sunt caracterizate de morală și rațiune. Dacă la primul grad aspectele animalice, materiale, reprezentate de cele două Brațe ale Echerului dominau aspectele spirituale ale omului, cele două brațe ale Compasului, la gradul al doilea cele două aspecte se întrepătrund. Masonul își cunoaște deci și latura sa spirituală, ca urmare a muncii sale depuse asupra influențelor materiale, lucrare pe care o regăsim în definiția dată de ritualul Ucenicului ”să sape temnițe adânci viciului și să înalțe temple înalte virtuții”.

Se ridică uneori întrebarea cum este corect să așezăm brațele celor două instrumente, stângul peste dreptul sau invers. Răspunsul este ambele variante și am să explic. În nici un ritual nu este dată o formă exactă, pentru că această asociere nu are o formă exactă. Modul în care așezăm brațele Echerului și ale Compasului depinde de fiecare din noi la nivel individual și de fiecare situație în particular. Uneori vom acoperi dorințele senzuale cu rațiunea,

alteori vom acoperi pasiunile noastre cu morala, alteori vom acoperi rațiunea cu pasiunile noastre și alteori vom acoperi morala cu dorințele senzuale, sau invers. Și toate aceste permutări le vom realiza în fiecare interacțiune cu semenii noștri și cu mediul înconjurător. În asta constă lucrarea Calfei, tocmai în experimentarea cu această alternanță între material și spiritual, ca la finalul muncii sale, Calfa să dobândească o cunoaștere care să îi permită accesul la Măiestrie.

Ce are această cunoaștere special? Prin abordarea aspectelor care definesc ființa umană, material și spiritual, abordăm de fapt manifestările lor: emoționalul și rațiunea. Calfa, învățând cum să reacționeze sau să acționeze față de semenii săi, va ajunge la acel tip de cunoaștere care îi va permite progresul și anume, cunoașterea de sine. Motto-ul gravat la intrarea în vechile temple ale misterelor este cât se poate de direct în acest sens: NOSCE TE IPSUM. Fără autocunoaștere nu poate fi vorba de o cunoaștere superioară, nici măcar o bănuială cât de mică asupra Luminii și Adevărului.

Masoneria Operativă spre cea Speculativă

Originea Franc-masoneriei speculative, pe care o practicăm azi, este masoneria operativă, adică breslele de zidari din Evul Mediu. Desigur că și ele la rândul lor au izvorât de undeva, iar această istorie a lor este preluată sub formă de legendă fondatoare a Ordinului nostru. Am să redau sumar firul dezvoltării masoneriei operative și să încerc să surprind momentul apariției masoneriei speculative.

Încă de la originile sale, odată cu apariția progresului, omul a încercat să construiască fie adăposturi împotriva animalelor și a intemperiilor, fie mai târziu lăcașuri de cult, temple și morminte destinate venerației divinității.

Astfel, din epoca de piatră, de când omul primitiv a început să iasă din peșteri și să se deplaseze, având nevoie de un acoperiș, el a început practica construcției. La început era vorba de improvizare, folosind materialele găsite în apropiere, ca pe urmă să avem primele construcții circulare din piatră cu 12 – 13.000 de ani în urmă. Aceste urme au fost descoperite în actuala Palestina și Siria care formau cândva Mesopotamia. Îndeletnicirea construcției a dus la dezvoltarea unei noi ocupații, agricultura, care la rândul ei a avansat tehnica de construcție, dând naștere cărămizilor artificiale din pământ. În urmă cu 8000 a fost ridicată cetatea din Jericho, tocmai din aceste cărămizi, așezate una peste alta, adică prin practica zidăriei.

Cu 6500 de ani în urmă, tehnica construcției a făcut progresele necesare apariției caselor circulare în formă de stupi de albină, găsite în Cipru. În aceeași perioadă a fost ridicat orașul Catal Huyuk în Turcia, acesta fiind locul în care s-a descoperit prima construcție religioasă, de unde reiese legătura de mai bine de 8000 de ani între arta construcției și religiile omului.

Exemplele pot continua și nu am să mă opresc asupra lor ci am să trec cu argumentația la perioada apariției zidarilor-liberi, a căror prime referințe le găsim în anul 1376, în Anglia. Sunt anumiți cercetători care descriu apariția termenului ”free-mason” din Anglia pe seama unei coruperi a termenului ”frere macon” din Franța, care însemna frate zidar. Lipsa de surse adecvate nu ne permite să confirmăm sau să infirmăm vreuna din variante. Cert este că primele ghilde de cioplitori de piatră au apărut în Anglia în jurul anului 1153, iar în anul 1356 The London Company

înființează primele ghilde incorporate, adică societăți comerciale, meșteșugărești, organizate după anumite reguli de funcționare.

Cu timpul, urmărind mișcările și schimbările în societățile vremii, ghildele au ținut pasul și s-au adaptat cerințelor din piață. Astfel în câteva secole construcția de biserici și catedrale se va diminua iar Lojile vor rămâne fără utilitate. Mulți dintre membri lor alegând să se reprofileze vor pleca. În secolul XVII încep să apară ”masoni acceptați”, adică erau primiți în Loji membri care nu erau de meserie zidari. Motivul pentru această schimbare de direcție este dificil de aflat, neexistând prea multe izvoare istorice în acest sens, totuși putem considera o nevoie financiară ca stând la baza acestui demers. Să nu uităm că la început erau primiți doar personalități importante ale societății engleze, membri ai curții regale sau apropiați ai acestora, și e ușor de imaginat că meseriașii zidarii ar fi încercat astfel să găsească de lucru, implicați fiind în proiecte noi susținute de regalitate.

În 1641, pe 20 mai, într-o Lojă scoțiană, este inițiat primul non-operativ, Robert Moray (soldat, om de stat, diplomat, judecător, spion, filozof). La scurt timp după, în 1646, va fi inițiat Elias Ashmole (anticar, politician, ofițer al armatei, astrolog și alchimist). Primele referințe însă, le găsim începând cu 1621 când apare prima dată mențiunea de ”acceptat” și totodată plata unei taxe de primire.

Mă opresc aici cu faptele istorice și am să trag concluzia mea personală, bazată pe cele întâlnite în studiul de până acum.

Masoneria operativă nu s-a transformat în masonerie speculativă ci a dat naștere celei din urmă. Avem și azi Loji operative care au existență continuă trasată până în evul mediu. Unele Loji, chiar dacă la început erau operative au ajuns să fie speculative, datorită membrilor ce le compuneau. Rămâne încă un mister de ce s-au dezvoltat Lojile speculative, care a fost rolul lor și ce au întrevăzut fondatori lor. Putem doar specula pe această

temă, și consider că acele loji operative au reprezentat o structură deja formată care putea fi folosită în alte scopuri. Îl avem pe Robert Moray spion – poate prin apartenența la o lojă de zidari-liberi, putea să circule nestingherit, ascuns sub identitatea unui mason și astfel să își îndeplinească atribuțiile de serviciu. Elias Ashmole era un cercetător al Alchimiei, iar în Lojă a găsit locul perfect în care să se regrupeze cu alți alchimiști și să exploreze această știință fără a fi deranjați și persecutați. Loja oferea o structură, oferea și un instrumentar căruia doar îi trebuiau atașate înțelesuri codate și o nouă structură ascunsă lua naștere.

S-a scris mult și s-a vorbit și mai mult pe această temă, dar adevărul este că nu avem nimic concret care să aducă lumină și tot ce putem face bun este să alegem varianta care ne dă cea mai mare satisfacție, cu care ne identificăm cel mai bine și prin care simțim cu adevărat că aparținem Ordinului Inițiatic Universal al Franc-masoneriei.

Companionii turului Franței

Este o organizație apărută în Franța Evului Mediu. Asociația de meșteșugari și artizani avea ca specific, pe lângă învățăturile sale tradiționale, efectuarea unui voiaj de instrucție. Astfel un Companion trebuia să își schimbe locul de muncă la o perioadă între șase luni și un an, iar o dată cu locul de muncă schimba și maestrul, de la care învăța cum să își perfecționeze meseria. Toate acestea se petreceau în Franța de unde provine și numele de Companioni ai turului Franței. Azi organizația este răspândită în lumea

întreagă iar dacă la început era exclusiv masculină, acum sunt acceptate și femeile, fără diferențe.

Companionii se întâlneau și locuia în niște case destinate lor, numite ”Cayenne”, și care variau ca mărime și posibilitate de acomodare de la 5 până la 100 de persoane. Aici ei aveau cursurile teoretice și luau masa iar pe urmă mergeau fiecare la șantierul său de unde se întorceau seara.

Pentru a fi admis în rândul Companionilor trebuia să deții un certificat care să ateste meseria și unde a fost făcută ucenicia, după care urma o perioadă de încercare de un an. Dacă cel în cauză dorea să continue acest mod de perfecționare a meseriei, făcea o cerere pentru ceremonia de adopție. Până atunci el purta titlul de Companion oaspete.

Pentru a fi primit în rândul Companionilor, aspirantul depunea o ”lucrare de adopție”, un proiect care îl califica să devină ”Aspirant”. În cadrul ceremoniei primea un titlu în funcție de localitatea din care provenea, un toiag de drumeții și o eșarfă. Ritualurile erau confidențiale și participau doar Companioni și Aspiranți. Odată investit Aspirant, cel în cauză trebuia să lucreze între trei și cinci ani la Companioni din diverse orașe, pentru a-și perfecționa meseria.

Pentru recepția unui Companion, la expirarea perioadei obligatorii de călătorie și muncă, aspirantul depunea o ”lucrare de recepție”, capodopera sa, iar comisia Companionilor aprobau sau respingeau cererea sa. În cadrul ceremoniei de recepție, aspirantul primea un nume de Companion, un nou baston ce ajungea de la sol până în dreptul inimii, ca lungime, iar după încheiere acesta trebuia să călătorească și să lucreze pe o perioadă de trei ani. Datorită noii sale condiții, el primea titlul de Companion itinerant iar după expirarea perioade de trei ani prima titlul de Companion sedentar. Acum el nu mai avea obligația de a călători și era liber

să lucreze unde vrea, dar avea responsabilitatea de a instrui și forma noii Companioni care ajungeau în atelierul său.

Membrii Companionajului aveau parole și semne în funcție de nivelul fiecăruia. Probabil încă o asemănare în plus cu Ordinul Franc-masoneriei, încă un motiv în plus pentru masoneria franceză să atribuie gradul doi acestor asociații meșteșugărești.

Presupusele legături cu Franc-masoneria continentală au fost speculate de dușmanii ordinului, ceea ce a creat probleme Companionajului. Au făcut față însă, jucând și azi un rol important în aspectele diverselor meserii. La ora actuală organizația a ajuns una mondială având și un muzeu al Companionilor în Franța.

Personal nu consider că gradul doi în masonerie a fost inspirat de această organizație, în primul rând că ea nu este destinată exclusiv zidarilor. În plus de asta, breslele de zidari aveau organizarea lor specifică și funcționau în paralele cu Companionajul francez. Alt aspect important fiind originea anglo-saxonă a masoneriei operative, devenită ulterior speculativă, urmând ca abia secole mai târziu să se răspândească și să primească influențe franceze.

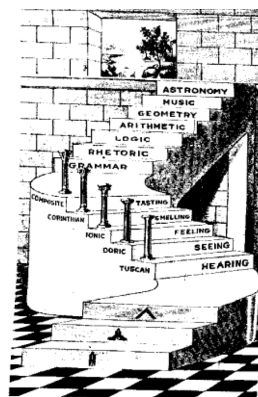
Pregătirea Templului

Atelierul Calfelor este similar celui utilizat în Lucrările la gradul de Ucenic, dar comportă câteva elemente specifice. Tablourile de Lojă, în funcție de ritul practicat, afișează diverse simboluri asociate gradului. Am să folosesc tabloul propus de Ritul Scoțian Antic și Acceptat iar în anexă veți găsi câteva modele de Tablouri de Lojă așa cum apar ele în alte rituri, cu scopul de a vă îndemna să contemplați singuri asupra diferențelor.

Funia cu noduri apare în această reprezentare ca având cinci noduri, în corelație cu tema centrală a gradului, numărul

cinci. Luna și Soarele sunt la locurile lor iar Delta este înlocuită de Steaua Înflăcărată. În alte variante, Delta este păstrată iar Steaua Înflăcărată apare fie între Altar și Orient, fie în centrul Pavajului Mozaicat al Lojii. Pavajul și cele două Coloane sunt și ele prezente, la fel și cei trei stâlpi, Înțelepciune, Forță și Frumusețe. Pe pavaj este așezat Tabloul Lojii Calfelor. Cele trei ferestre care permit observarea circulației Soarelui pe cer sunt deschise, tocmai pentru a ilustra receptivitatea influențelor spirituale pe care Ucenicul doar le întrevede prin geamurile crăpate. Avem cele două Pietre, Brută și Cubică, dar în unele tablouri găsim și o a treia piatră, Piatra Cubică cu Vârf. Altarul cuprinde cele Trei Mari Lumini, aranjate conform gradului. Uneltele Calfei sunt și ele reprezentate pe covor, alături de spicul de grâu, simbol al parolei gradului. Iar pe capitelurile Coloanelor Jachin și Boaz avem cele două sfere, cea terestră și cea celestă.

Dacă la primul grad la intrarea în Templu avem trei trepte, acum avem cinci, iar riturile anglo-saxone mai utilizează o scară interioară în formă de spirală ce se află pe peretele din Sud și este compusă din 3, 5 și 7 scări: 3 sunt Înțelepciunea, Forța și Frumusețea; 5 sunt simțurile omului și cele cinci stiluri de arhitectură; 7 sunt artele și științele liberale. Parcurgând aceste trepte Calfa va ajunge la poarta prin care se ajunge în Camera de Mijloc și fiind temeinic instruită i se va permite accesul.

Calfele sunt așezate și își iau salarul pe coloana de sud, de miază-zi, în R.·.S.·.A.·.A.·. numită Jachin, iar în Ritul Francez Boaz.

Am să revin pe parcurs asupra simbolurilor menționate pe Tabloul Lojii Calfelor.

Pregătirea Ucenicului pentru sporul de salariu

În acest grad, candidatul nu mai este legat la ochi, iar îmbrăcămintea sa este aranjată invers față de primul grad întâi. Și aici întâlnim sugerată dualitatea și totodată echilibrul, dar mai important armonia ascunsă în haosul aparent.

Candidatul este pregătit cu brațul drept, sânul drept și genunchiul stâng descoperite, piciorul drept descălțat (în unele Loji se folosește un papuc de unică folosință, sau un papuc de casă) iar la brâu va purta șorțul de Ucenic, cu baveta ridicată. În alte rituri însă, candidatul este îmbrăcat normal, la costum negru, cămașă albă și papion sau cravată, iar șorțul și mănușile sunt prezente obligatoriu.

CEREMONIA DE TRECERE A UCENICULUI LA CALFĂ

Ceremonia de acordare a Sporului de Salar la gradul de Calfă, sau Trecerea la gradul de Calfă cum este numit pasajul, se face în două etape. Prima, constă în verificarea cunoștințelor deținute de Ucenic cu privire la gradul său, a doua parte fiind ceremonia efectivă. Ambele sunt conduse după un ritual prestabilit de uzanțele Ordinului, fiecare având importanța lui.

Personal consider că cele două secvențe trebuie realizate în Ținute separate, prima la Ținută de grad întâi, la care să participe toți Ucenicii Lojii, iar a doua parte în Ținută la gradul doi, așa cum este firesc, fără Ucenici, decât cei propuși pentru Trecere.

Argumentul pe care îl aduc este unul strict motivațional. Văzând că Surorile și Frații lor Ucenici sunt pe cale de a primi un nou grad, asistă la verificarea cunoștințelor acestora, ascultă Fragmentul lor de Arhitectură și astfel au un etalon în ceea ce privește așteptările lor pentru primirea sporului de salariu. În

Franc-masonerie se trece la următorul grad atunci când cel în cauză este pregătit, nu când a trecut o perioadă minimă de timp. Suntem într-un Ordin inițiatic nu în armată, să facem promovările în funcție de trecerea timpului și nici să dăm grade ca recompensă pentru apartenență. Orice grad în Franc-masonerie reprezintă un grad de cunoaștere și atât.

Desigur pentru operativitate, cele două secvențe se organizează dese ori în aceeași zi, iar gradele se dau de cele mai multe ori în funcție de criteriul vechimii în Ordin. Dar când vorbim de un proces inițiatic, în cadrul unui Ordin inițiatic, nu cred că operativitatea trebuie să fie prima grijă a noastră.

Prima secvență – cuvântul de trecere

În această parte a ceremoniei, normal făcând parte dintr-o Ținută la gradul de Ucenic, celui sau celor propuși pentru Trecere le vor fi verificate cunoștințele în gradul deținut. Surorile și Frații Ucenici, Calfe și Maeștri vor fi martori la acest proces. Lojile pot adopta criterii particulare fiecăreia pentru a acorda sportul de salariu, dar se vor avea în vedere cerințele minime obligatorii, adică cunoașterea catehismului, a simbolismului primului grad, a regulamentului Lojii și a Obedienței și desigur prezentarea unui Fragment de Arhitectură, numit și Planșă.

La finalul verificărilor, dacă cel propus primește numărul de voturi, Ucenicii și Calfele neavând drept de vot bineînțeles, este invitat la Altar pentru a-și asuma o nouă obligație, după care, în prezența Calfelor și a Maeștrilor va primi Cuvântul de Trecere, necesar pentru a putea pătrunde în Loja Calfelor la momentul ceremoniei de Trecere. Cuvântul este Shibboleth, care este numele spicului de grâu în apropierea unei cascade. În cele ce urmează am să încerc să explic de ce a fost ales acest cuvânt, de unde vine și ce înseamnă pentru Franc-masonerie.

Shibboleth, provine din ebraicul shibbolet (שִׁבֹּלֶת), și desemnează partea plantei care conține grânele - spicul, fără însă a denumi o plantă anume. În anumite condiții shibbolet face referire la un curent de apă, din nou ceva general.

În biblie, shibboleth apare în Cartea Judecătorilor XII, 4-6:

” 4. Atunci a adunat Ieftae toţi oamenii din Galaad şi s-a bătut cu Efraimiţii şi au bătut locuitorii Galaadului pe Efraimiţi, zicând: "Voi sunteţi nişte fugari din Efraim, Galaadul însă e între Efraim şi Manase".

5. Şi au luat Galaaditenii vadul Iordanului de la Efraimiţi şi când vreunul din Efraimiţi zicea: "Îngăduie-mi să trec", atunci oamenii din Galaad îi răspundeau: "Nu cumva eşti Efraimit?" Acela răspundea: "Nu!"

6. Ei însă îi ziceau: "Zi: Şibbolet"; el însă zicea: "Sibbolet", că nu putea zice altfel. Atunci ei îl luau şi-l junghiau acolo la vadul Iordanului. Şi au căzut în vremea aceea din Efraimiţi patruzeci şi două de mii.”.

De ce să aleagă compozitorii ritualurilor gradelor Franc-masoneriei acest cuvânt drept parolă a gradului al doilea? Aici din nou neexistând o explicație concretă, mulți au găsit interpretări, zic eu care nu prea au legătură cu subiectul. Dar dincolo de opiniile mele, fiecare este liber să aleagă ceea ce consideră a fi adevărat, urmând să aducă și argumente pentru a-și susține teoriile. Doar astfel simbolismul gradelor Ordinului poate fi descifrat, și doar prin studiu poate fi ridicat vălul care umbrește Lumina. Prin urmare am să redau câteva din teoriile cu privire la originea acestui cuvânt în ritualul gradului de Calfă.

Prima și cea mai des întâlnită abordare în masoneria continentală este asocierea spicului cu grâul și astfel cu misterele

din Eleusis. Desigur legenda pe care a fost constituită această școală de mistere cuprinde elemente comune mitului egiptean a lui Oiris, Isis și Horus. Ceea ce conferă un oarecare caracter universal. Această interpretare este din punctul meu de vedere mult prea deplasată, deoarece Ordinul Inițiatic Universal al Franc-masoneriei este constituit pe tematica breslelor de constructori, nu de agricultori, iar referințele la misterele din Eleusis lipsesc cu desăvârșire din textele ritualice, care nu se apropie nici de departe de acest subiect. Prin urmare și comparația profanului, primit în Ordin, cu un bob de grâu care urmărește etapele creației plantei, este dusă mult prea departe de context.

Ca posibilă proveniență a cuvântului, Albert Pike în una din lecțiile sale cu privire la simbolismul primelor trei grade, consideră faptul că la vremea fondării primei Mari Loji, masoneria era puternic influențată de Casa de Hanovra, iar shibboleth însemnând și apă, fluviu, și-a găsit locul în ritual. Este și aceasta o posibilitate, dar se pune problema, cât de veche este prima mențiune a parolei gradului doi în ritual. Întâlnim în expozeul masonic francez ”L'ordre des Francs-Maçons trahi, et leur secret révélé”, publicat de Gabriel-Louis Pérau între 1742 și 1778, prima mențiune scrisă, până acum, a cuvântului Schibboleth.

Desigur, având în vedere că grâul, vinul și uleiul sunt elementele ce constituie răsplata muncii unui Mason, și că aceste elemente au fost utilizate în diverse moduri în relație cu tradiția construcției încă de pe vremea Regelui Solomon, putem considera utilizarea lui ”Shibbolet” ca un lucru firesc și de la sine înțeles, dacă îi atribuim interpretarea de ”spic de grâu”.

Shibboleth este numele dat atingerii viitoarei Calfe, în masoneria anglo-saxonă, unde candidatul se face recunoscut prin atingere și prin comunicarea cuvântului de trecere într-un mod

specific, atunci când vine să primească sporul de salariu. De reținut că această atingere este diferită de atingerea Calfei.

Găsim în general în accepțiunea filozofică a unei semințe, viața eliberată prin moarte. Bobul, indiferent de ce plantă este vorba, este plantat în pământ unde moare și putrezește pentru a elibera noua plantă ascunsă în el, un nou vlăstar. Lecția de sacrificiu în vederea progresului este în acord cu învățăturile gradului de Calfă. Prin urmare, sacrificându-se pe sine în folosul semenilor săi, Calfa moare pentru a renaște mai târziu în măiestria artei. Desigur este o moarte simbolică aici, temă regăsită în mai toate tradițiile și cultele care admit continuitatea vieții după moartea fizică și a nemuririi sufletului.

Rolul principal al cuvântului este de a fi parolă de trecere pentru un grup anume de membri ai Ordinului. Ceea ce respectă în tocmai utilizarea sa precum în legenda biblică, redată mai sus. Deci este foarte probabil ca cei care au ales introducerea lui în ritual, au avut un sigur gând și anume de a reda o practică deja întâlnită de ei în scripturi. Nu ar fi exclus, având în vedere legăturile apropiate dintre biserica creștină și ghildele de zidari din perioada înființării masoneriei speculative.

A doua secvență – Trecerea la gradul doi conform diverselor rituri și ritualuri

A doua secvență a Trecerii Ucenicului la gradul de Calfă este ritualul propriu-zis, utilizat în vederea acordării sporului de salariu. Ca și la primul grad, acest ceremonial este diferit de la rit la rit, de la variantă de ritual la variantă de ritual ale aceluiași rit. Am să încerc în cele ce urmează să fac o comparație între modurile de acordare a sporului de salariu, subliniind succint particularitățile celor mai frecvent întâlnite rituri, lăsând studiul complet pe seama acelora dintre cititori, pasionați de ritualistică.

Cele cinci călătorii și învățăturile transmise

Aflăm din ritual că în urma muncii prestate pe coloana de Nord, atent observat și evaluat de Secundul Supraveghetor, Ucenicului îi este permis accesul la gradul de Calfă, al doilea grad simbolic al Franc-masoneriei Albastre. Pentru aceasta el este supus unui număr de cinci călătorii, reminiscențe ale modului în care erau trecuți Ucenicii operativi, subiect abordat deja în capitolul dedicat masoneriei operative. Pe parcursul fiecărei călătorii, Ucenicului îi sunt date diverse unelte, iar astfel călătoria devine una de instrucție în utilizarea respectivelor instrumenta. La finalul fiecărei călătorii, Ucenicul descoperă diversele aspecte ale naturii și cunoașterii umane. Voi detalia în cele ce urmează fiecare călătorie în parte și descoperirile pe care Ucenicul le face e parcursul acestora, pornind de la ritualul practicat în cadrul R∴S∴A∴A∴.

Auzul, Văzul, Pipăitul, Gustul, Mirosul

Prima călătorie este parcursă cu Dalta în mâna stângă și Ciocanul în mâna dreapta. Cele două Unelte sunt desigur uneltele Ucenicului iar prin parcurgerea primei călătorii utilizând aceste unelte, înțelegem că reprezintă de fapt condiția actuală a celui sau celei propuși pentru gradul de Calfă. Ucenicul pornește la drum pentru a trece la următorul stagiu în dezvoltarea sa conform învățăturilor Ordinului și este mai mult decât firesc să pornească cu uneltele sale, care îi sunt deja cunoscute. La finalul călătoriei, în unele caiete de ritual lână stâlpul Frumuseții, în altele pe platoul Ospitalierului, se află un cartuș pe care sunt trecute cele cinci simțuri: Auzul, Văzul, Pipăitul sau Atingerea, Gustul, Mirosul.

Cele cinci simțuri sunt facultățile umane prin care omul percepe mediul său exterior, culegând cât mai multe informații pentru a se putea adapta atât el cât și acțiunile sale cel mai bine în mediul dat la momentul dat. Putem conclude deci că aceste facultăți ne permit să ne desfășurăm în realitatea materială a vieții de zi cu zi.

Nu putem însă să credem că un ordin inițiatic, precum Franc-masoneria, predă prin învățăturile sale, banale lecții de bază ale anatomiei. Înțelegem deci că și acestea sunt simboluri și că au mai multe interpretări ce ascund elemente ale tradiției primordiale, a ezoterismului naturii umane. Pentru fiecare simț și organ aferent fizic, există o latură spirituală ascunsă, accesibilă celor inițiați în funcție de condiția lor.

Aș adăuga că această călătorie reprezintă cunoașterea primei condiții a omului, existența sa primară, prima treaptă de evoluție și totodată primul nivel al conștiinței.

Auzul, este simțul care ne permite să distingem sunetele și prin care ne putem bucura de muzică și de simfonia naturii. Prin sunet împărtășim trăirile și simțirile noastre, ceea ce ne facem să fim ființe sociale, iar datorită acestui fapt trebuie să înțelegem ca unică cale de socializare, conviețuirea pașnică cu toți semenii noștri. Nu este om de la care să nu avem ceva de învățat, trebuie doar să ascultăm. Această lecție a primit-o inițiatul în primul grad, tăcerea care face posibilă ascultarea. Putem conviețui în pace și armonie dacă considerăm fiecare om egalul nostru ca existență și cea mai bună dovadă că am înțeles acest lucru este să ascultăm părerile și vorbele fiecăruia cu răbdare și respect, indiferent de opiniile noastre personale.

Dacă imaginea este cea care poate să exprime o mie de cuvinte, sunetul este cel care poate să transmită o mie de simțiri. Orice sunet, fie el uman sau animal, natural sau mecanic, este de fapt o vibrație. Aflăm din evanghelia Sf. Ioan că la început a fost

Cuvântul, ceea ce înseamnă că la început a existat vibrația, mișcarea, care a dat naștere tuturor lucrurilor văzute și nevăzute.

Cunoscând vibrația, observând-o și conștientizând-o, controlând acest fenomen, putem transforma gândurile noastre în realități. Totuși nu suntem în măsură să percepem și să înțelegem toate modurile de manifestare ale vibrației și să o transpunem în cuvinte, iar cel mai bun exemplu este numele divinității pe care evreii nu au voie să îl rostească și îl înlocuiesc cu Adonai. De ce oare să nu ai voie să rostești numele divinității? Învățăturile ezoterice spun că rostind un cuvânt, noi creăm o manifestare a acelui gând și prin urmare nu cred că este cineva în deplinătatea facultăților sale mintale și emoționale care să afirme că este capabil să creeze necreatul, infinitul, divinitatea. Nu este o interdicție ci este mai de grabă o neputință a ființei umane, iar aceasta constituie dovada forței creatoare a vibrației.

Văzul, este simțul care ne permite să distingem culorile, să ne bucurăm de armonia formelor naturii, să procesăm imagini și să asimilăm momente vizuale. Cu ajutorul acestuia ne putem deplasa și ne putem găsi drumul atât pe pământ, cât și pe mare sau în cer. Prin văz descoperim lucrurile lăsate să fie descoperite, atât pe pământ cât și pe bolta cerească. Mai mult de atât, prin văz reușim să descoperim și ceea ce este ascuns; spre exemplu emoțiile și trăirile semenilor noștri, a căror glas poate să fie, nu de puține ori, înșelător. Anticii considerau văzul cel mai nobil dintre simțuri pentru că cu ajutorul acestuia se poate percepe ”Lumina”, unicul organ care cunoaște lumina fiind ochii. Văzul este deci puntea între lumina exterioară și Lumina interioară, este canalul prin care se realizează acest transfer, această comunicare. Ochiul este simbolul divinității și a fost încă de la început, pentru cele mai timpurii civilizații care au existat în istoria omenirii. Metoda inițiatică a Franc-masoneriei se bazează în marea ei parte pe văz. Profanul intră în Templu privat de acest simț iar la final îi este

redată vederea pentru a observa ce se află în Lojă și mai ales pentru a se putea vedea în oglindă. Parcursul masonic nu are nici o valoare dacă Franc-masonul nu înțelege să se privească mereu în oglindă, să se analizeze, să se descopere și dacă el nu devine conștient că unicul pericol pentru el este propriul său ego.

Din punct de vedere ezoteric, văzul trebuie înțeles ca fiind un simbol al intuiției al cărui organ este cel de al treilea ochi, ochiul inimii. Activarea acestui organ spiritual se realizează prin diversele tehnici de meditație propuse de doctrinele hinduse.

Pipăitul sau **Atingerea**, este simțul cel mai personal omului deoarece, pentru a produce rezultate, este necesar un contact direct. Astfel acest simț este cel care leagă intim oamenii între ei, aceștia coborând zidurile protectoare, permițând unul altuia contactul direct. Dar este și simțul cel mai periculos la expunere. Prin el simțim durere și plăcere, adică bucurie și supărare, ceea ce face ca omul să fie cel mai vulnerabil în fața înșelăciunii prin acest simț. Atingerea ne permite însă să ne dezvoltăm precizia și împreună cu văzul și auzul să ne ghidăm acțiunile în cel mai benefic sens. Aceste trei simțuri sunt considerate drept esențiale în Franc-masonerie pentru că prin ele Franc-masonii se recunosc (semne, cuvinte, atingeri), folosesc uneltele și își perfecționează Lucrarea.

Anatomia ne învață că atingerii, sau simțului tactil îi corespunde cel mai mare organ al omului, pielea. Este deci și cel mai expus și cel mai vulnerabil organ, iar latura lui spirituală este la fel de vulnerabilă.

Prin atingere se realizează un schimb de energie, de curenți ai magnetismului, se realizează un transfer subtil care afectează direct și profund trupul și spiritul omului. Învățăm din vechile tradiții orientale, capacitatea omului de a vindeca prin simpla atingere cu mâinile și pe lângă sistemul Reiki, drept unul din exemple pentru acestea, avem și mărturia biblică prin care Isus

vindeca doar punând mâinile, redând chiar și viața în cazul lui Lazarus.

Mirosul, acel simț care ne permite să identificăm anumite obiecte sau componente ale naturii lucrează cel mai mult cu informația stocată, amintirile. Nu este de mirare că dacă simțim un miros de mâncare familiar copilăriei noastre acesta ne face să ne reamintim diverse episoade trăite, pozitive sau negative, bucurii sau tristeți.

Orice substanță când intră în contact cu aerul emană un miros specific. Tocmai de aceea fumegarea sau cădelnițarea, este esențială oricărui ritual pentru că izolează acest simț de influențele mediului înconjurător. Astfel permite concentrarea asupra lucrării de înfăptuit dar totodată impregnează memoria noastră cu amintirea acelei lucrări și a rezultatului. Odată trăit un ritual, datorită fumegării, de fiecare dată când vom simți mirosul substanțelor arse în acel moment, ne vom transpune în starea transmisă de acel ritual.

Gustul, este simțul datorită căruia reușim să avem o alimentație sănătoasă și corespunzătoare necesităților organismului nostru. Un corp bolnav nu poate găzdui o minte sănătoasă și prin urmare ființa nu poate manifesta voința spiritului. Sarcina primară a gustului ca și a mirosului este de a proteja organismul, primul simț asigurând calitatea hranei iar cel de-al doilea al aerului inspirat.

Știm tot de la anatomie că funcționarea în parametri optimi a corpului uman este rezultatul unor procese chimice și fizice. Dând organismului hrana corespunzătoare, acesta va extrage din ea cele necesare funcționări și astfel își va conserva proprietățile templului material ideal.

Șamanii folosesc anumite băuturi și extracte de plante, sau chiar și plante ce conțin componente chimice cu efecte directe asupra psihicului și a conștientului. Ayahuasca, spre exemplu, este

folosită în America de Sud pentru a transpune căutătorul în planul subconștientului, plan în care poate realiza cunoașterea de sine și prin aceasta uniunea cu divinitatea. Se presupune că inclusiv frunzele de Acacia, întâlnite ca simboluri în Franc-masonerie, ar fi considerate în antichitate simbol al ramurii unei specii anume de acacia, care consumate aveau un efect psiho-activ.

Organul corespunzător acestui simț este limba, iar prin penalitatea primului grad se face aluzie la o incapacitate de a exercita funcția acestui organ, care în final ar pune în imposibilitatea de a ridica și menține un Templu adecvat dezvoltării spirituale a celui în cauză. De asemenea cu ajutorul limbii se realizează comunicarea verbală și prin urmare transmisia vibrației.

Nu putem face o ierarhizare între aceste simțuri și nu putem afirma că unele ar fi mai importante decât celelalte. Fiecare simț are rolul său precis iar organul aferent funcția lui specifică care împreună asigură funcționarea corpului uman în plan exoteric și permit manifestarea spiritului, în plan ezoteric. Însumând cele de mai sus, putem afirma că de fapt învățăturile acestei prime călătorii nu sunt altele decât cele ale vechilor mistere, cumulate în deviza ”*Nosce te ipsum*”, adică ”*cunoaște-te pe tine însuți*”, la care se adaugă continuarea, prin etapele ce vor urma, ”*și vei cunoaște divinitatea și universul*”.

În prima călătorie, folosind dalta și ciocanul, Ucenicul definitivează cunoașterea naturii umane, exoterice și ezoterice și abordând aspectele elementare ale vieții îl pregătesc pentru a doua călătorie, oferind o bază solidă continuării procesului inițiatic, autocunoaștere și dezvoltare.

Doric, Ionic, Corintic, Toscan, Compozit

Pentru a doua călătorie în cadrul voiajului Calfei, candidatul va ține Rigla în mâna stângă și Levierul în mâna

dreaptă, sau Rigla în mâna dreaptă și Compasul în mâna stângă, conform rit-urilor anglo-saxone. Făcând un tur al Lojii în sens orar, candidatul este dus în dreptul platoului Trezorierului în R∴S∴A∴A∴ sau în dreptul stâlpului Forței conform altor rituri. Acolo îi este revelat un nou cartuș de pe care acesta citește cele cinci Ordine Arhitecturale, sau stiluri: Doric, Ionic, Corintic, Toscan, Compozit.

Chiar dacă această enumerare pare banală în contextul inițiatic, nu trebuie să neglijăm tema de bază a Ordinului Inițiatic Universal al Franc-masoneriei, care este construcția. Astfel, elementele de arhitectură sunt perfect justificate în acest context. Mai mult, revelarea lor la gradul 2 denotă coerență, noua Calfă lucrând de acum înainte la proiecte mai complexe, care necesită cunoștințe de arhitectură.

Arhitectura, este considerată arta de a construi, și chiar dacă obiceiul construcției survine din necesitatea omului de a-și ceea un adăpost, acesta devine artă o dată cu dorința de a ridica temple închinate divinității. Dacă la început construcțiile aveau un scop pur funcțional, fie că vorbim de utilitatea pentru familie (case în copaci, barăci din lemn, bordeie, etc.), fie de cea sacerdotală (gen Stonehenge), ele îndeplineau funcția pentru care au fost gândite. Ulterior, prin perfectarea științei de a construi, omul a dezvoltat noi abordări care să satisfacă și alte nevoi. Au apărut astfel decorațiile estetice ca manifestare a voinței creatoare a omului, închinate de cele mai multe ori zeităților venerate. Astfel arhitectura ajunge să devină artă iar în cadrul confreriilor de constructori, ea era considerată ”Arta Regală”.

Antichitatea este plină de dovezi ale acestei arte de a construi iar manifestările particulare fiecărei civilizații au fost puternic influențate de credință și de religie. Nu trebuie să ne mire atunci că masonii operativi erau în slujba bisericii și lucrau la

ridicarea catedralelor, mănăstirilor și bisericilor. Nu trebuie deci să ne surprindă nici elementele specifice religiilor pe fațadele clădirilor sau în amenajarea interioarelor construcțiilor.

Cele cinci stiluri sau ordine arhitecturale, așa cum le întâlnim și în Franc-masonerie, au două surse – ordinele Doric, Ionic, Corintic își trag existența din civilizația greacă, iar cel Toscan și Compozit din Italia, ultimele două fiind de fapt deviații ale stilurilor precedente.

Detaliile tehnice cele mai complexe le găsim în tratatul ”*Architettura del Baroccio da Vignola Concermente i cinque Ordini*” scris de Jacopo Barozzi (1507 - 1573) și publicat în 1562 la Veneția. El detaliază fiecare amănunt decorativ sau structural al celor cinic stiluri de coloane și redă grafic în planșe cât se poate de amânunțite, aceste informații. Fapt pentru care acest trata a fost îndelung folosit ca manual pentru cei care studiau arhitectura. În cele ce urmează am să abordez succint fiecare stil în parte, lăsând cititorilor interesați de acest subiect să investigheze suplimentar vastul domeniu al arhitecturii.

Doric, este cel mai simplu și mai robust stil pentru realizarea unei coloane. Ca specificații tehnice, înălțimea coloanei este de opt ori diametrul ei, elementele decorative ale bazei și capitelului lipsind cu desăvârșire. Numărul componentelor coloanei dorice respectă cel mai bine armonia proporțiilor iar prin robustețea și forța pe care acest tip de coloană îl aduce construcției poate fi asemuit aspectelor masculine. Totodată remarcăm la coloanele realizate în acest stil, la greci cu precădere, că ele nu au o bază separată de stâlp, ci aceștia sunt așezați direct pe sol. Numărul de caneluri este douăzeci pe fiecare coloană și sunt realizate destul de superficial. Capitelul este format dintr-o abacă solidă, singura decorație fiind trei inele care acoperă îmbinarea cu stâlpul coloanei. În Lojă, stâlpul Forței, care corespunde primului

Supraveghetor este realizat în acest stil, sau cel puțin asta simbolizează.

Ionic, face trecerea de la stilurile robuste la cele mai delicate, astfel apar primele elemente decorative. Înălțimea coloanei este de nouă ori diametrul ei. Capitelul este decorat cu două volute și o cornișă ondulată, ceea ce dă impresia buclelor de păr și indică oarecum aspectele feminine. Aceste coloane nu mai sunt așezate direct pe sol ci se sprijină pe o bază, iar la îmbinarea celor două elemente găsim aceleași trei cercuri decorative. Stâlpul are douăzeci și patru de caneluri. Stilul ionic a fost folosit în ridicarea Templului închinat zeiței Diana din Efes. În Lojă acest stil este reprezentat prin stâlpul Înțelepciuni, corespunzător maestrului Venerabil.

Corintic, este considerat a fi capodopera artei, datorită multiplelor elemente decorative care îmbogățesc coloanele. Coloanele ridicate în stil corintic sunt înalte, de zece ori diametrul lor, iar capitelurile sunt compuse din două rânduri de frunze de acant și opt volute care susțin abaca. Legenda spune că acest stil a fost inventat de Callimachus din Corint ca urmare a episodului în care ajunge la mormântul unei fete tinere, căreia bona i-a lăsat un coș cu jucării la tulpina unui acant. În urma trecerii vremii, din tulpină au crescut crengi care au înconjurat coșul și l-au înălțat, iar această imagine stă la baza conceperii stilului corintic. Notăm că templul lui Zeus Olimpianul, în Atena, a fost ridicat în acest stil, iar în Lojă, stâlpul Frumuseții, care corespunzător secundului Supraveghetor simbolizează acest stil. Putem considera stilul corintic ca fiind simbolul echilibrului, rezultat din îmbinarea frumuseții feminine și a forței masculine.

Toscan, este de fapt o adaptare, de către italieni, a stilului Doric. Ca și aspecte tehnice, coloanele în stil Toscan sunt înalte, de șapte ori diametrul lor, și nu au caneluri pe stâlpii coloanelor. De asemenea coloanele sunt așezate pe o bază pătrată simplă.

Compozit, așa cum și numele o indică este un amestec între stilul Corintic și Ionic. Mai exact, italienii au dezvoltat acest stil pornind de la Ordinul Corintic căruia i-au adăugat volute caracteristice stilului Ionic și cornișă cu denticule. Înălțimea unei coloane este de zece ori diametrul ei, iar acestea vin așezate pe o bază pătrată la îmbinarea cărora se găsesc trei inele.

Ultimele două stiluri nu au corespondent în Lojă, dar vin să sublinieze încă o dată importanța numărului cinci, motiv central al gradului de Calfă.

La ce folos această cunoaștere a ordinelor arhitecturale? Aduce ea oare și o cunoaștere spirituală, ezoterică? Rămâne pentru fiecare membru al Ordinului să descopere pentru el aceste Adevăruri, dar mă simt obligat să dau câteva indicii. Mecanismul acestor coloane este de a ridica privirile celor ce intră în temple, spre cer. Dacă considerăm baza coloanei, sau chiar lipsa ei în cazul stilului doric, ca punct de pornire, aspectul coloanelor devine tot mai armonios și plăcut pe parcurs ce privirea urcă către capitelul coloanei. Să înțelegem acest simbol ca fiind drumul sau parcursul inițiatic, de la simplitatea și robustețea vieții materiale, la frumusețea și delicatețea vieții spirituale.

Înainte de a trece mai departe, fiind totuși vorba de un manual masonic, vreau să amintesc și stilul Gotic, stilul catedralelor medievale, edificii ridicate de predecesorii noștri, masonii operativi. Chiar dacă acest stil nu este inclus în cartușul ordinelor de arhitectură, el există și are aceeași funcție ca și stilurile clasice. Catedralele gotice, noi temple închinate unei unice divinități, Dumnezeu, sunt simboluri de contemplat. Iar în urma contemplării ajungem inevitabil, pornind de la cripte și urcând spre vârful arcelor, la concluzia că moartea este doar o etapă, un proces, prin care toți trebuie să trecem pentru a găsi fericirea și frumusețea uniunii cu divinitatea. Temă pe care o întâlnim în centru gradului următor, Maestru Mason.

Dacă prima călătorie a reprezentat stagiul de evoluție primar al omului, însăși existența sa, prin această a doua călătorie ritualul marchează al doilea nivel de dezvoltare a umanității. Omul începe să își asigure singur, prin construcție, adăpostul necesar, ne mai fiind legat de o grotă sau peșteră ancestrală. El începe să influențeze mediul înconjurător conform necesităților sale.

Gramatica, Retorica, Logica,
Aritmetica, Geometrie, Muzica, Astronomie.

A treia călătorie a candidatului se desfășoară fie cu Rigla și Levierul în anumite rituri englezești, fie cu Firul cu Plumb în mâna stângă și Nivela în mâna dreaptă, conform R∴S∴A∴A∴.. Candidatul este condus până la platoul Secundului Supraveghetor în Ritul Scoțian Antic și Acceptat, sau la stâlpul Înțelepciunii în alte rituri, unde el primește al treilea cartuș de pe care va citi numele celor șapte științe liberale, numite și arte: Gramatica, Retorica, Logica, Aritmetica, Geometria, Muzica, Astronomia.

Cele șapte științe sau arte au originea în roma antică, unde pentru că erau considerate cea mai adecvată metodă de educație a unui om, au primit denumirea de ”liberale”. Desigur vorbim aici de o eliberare, de o nouă etapă în evoluția umanității, eliberare de prejudecăți și superstiții, prin cunoaștere și gândire liberă. Studiul acestor științe și arte, departe de dogmele și îngrădirile învățământului comun acelor vremuri, aduce omul la realizarea uniunii cu divinitatea. Adică prin aplicarea acelor învățături se realizează armonia între material și spiritual. Sfântul Augustin consideră cele șapte arte liberale drept cuprinzând aproape toate cele necesare unui om pentru a ajunge la înțelepciune, adică la cunoașterea divină. Datorită consistenței lor și a rezultatelor produse, cele șapte științe și arte liberale au fost utilizate până în

Evul Mediu târziu. Astfel se explică cum au ajuns să fie incluse în ”programa” Calfelor și de ce au ajuns să fie transmise ca învățături în cadrul Franc-masoneriei simbolice.

Cea mai veche referință dar și prima descriere a celor șapte științe și arte liberale în forma actuală, definitivă, aparține lui Martianus Capella și este sub forma unui tratat ce poartă titlul ”Septem Artes Liberales”, apărut undeva în sec. V e.n. ulterior au fost grupate in două categorii: studiile umaniste, *TRIVIUM* (Gramatica, Retorica, Logica) respectiv cele științifice, *QUADRIVIUM* (Aritmetica, Geometrie, Muzica, Astronomie). Desigur Franc-masoneria pune accent deosebit pe geometrie, dar nu neglijează nici una din celelalte discipline liberale.

Am să trec în revistă cele șapte arte și atributele lor de bază ca pe urmă să încerc să indic direcția de urmat pentru cei inițiați și nu numai, ca ei să descopere sensul ezoteric al acestei călătorii și a învățăturilor desprinse din ea.

Gramatica, ne învață utilizarea corectă a unei limbi. Prin aranjarea corespunzătoare a cuvintelor și semnelor de punctuație, se obține o pronunție corectă și astfel comunicarea, scrisă și vorbită, este precisă și eficace. Pentru orice om liber a citi și a scrie sunt o condiție sine qua non, primul pas pe calea spre Adevăr. În Franc-masonerie întâlnim expresia ”nu știu nici să scriu, nici să citesc, știu doar să silabisesc…” încă de la primul grad, dar acum învățăm să scriem și să citim. Nu cred că cineva își imaginează că în Franc-masoneria speculativă este loc pentru vre-un analfabet. Desigur această expresie are un sens simbolic, iar acel sens este precauția – precauția în gândire și în exprimare, în simțire și în acțiune.

Retorica, ne învață să avem un discurs fluent pe orice subiect, iar enunțurile noastre să fie puternice și elegante în același timp. Un bun orator captivează atenția auditoriului prin forța argumentelor sale și prin frumusețea exprimării, astfel atingând

rațiunea și sentimentele celor cărora se adresează. Franc-masoneria, prin învățăturile ei, transmite un mesaj membrilor ei, iar acel mesaj trebuie transmis mai departe de către membri, viitorilor membri și nu numai. Idealurile Ordinului, de Fraternitate universală, de Libertate a conștiinței și de Egalitate de șanse trebuie transpuse în interiorul Lojilor precum și în lumea profană. Învățând arta retoricii, un Franc-mason va putea lucra cu adevărat spre progresul umanității, la realizarea edificiului suprem.

Logica, este considerată încă din cele mai vechi timpuri, arta care perfecționează gândirea omului. Tot Logica este asociată divinității creatoare, Logosul, și permite rațiunii să transceandă dincolo de limitele obiectivului și subiectivului în vederea relaționării cu divinitatea. Judecând rațional, atunci când trebuie, reușim să eliminăm influența înșelăciunii și a minciunii și prin aceasta reușim să ne păstrăm echilibrul pe îngustul drum către Cunoașterea Lumii și a Adevărului. Dacă la primul grad, Franc-masonul învață să subjuge viciile, adică influențele sentimentelor joase, în acest grad el învață să stăpânească rațiunea. Nu în ultimul rând, Logica îl ajută pe Mason să distingă între Lumină și Întuneric, comunicând cu el prin vocea rațiunii.

După această succintă parcurgere a primelor trei discipline liberale, care se apleacă exclusiv asupra omului, asupra facultăților sale care îl fac să fie diferit de orice altă specie de pe pământ, recunoaștem rostul atributului *studii umaniste* de mai sus.

Voi trece acum la Quadrivium, la studiile științifice cu care candidatul se întâlnește în această a treia călătorie.

Aritmetica, prima din studiile științifice, prin cele patru operații componente, permite calculul necunoscutelor, pe baza elementelor deja cunoscute. Știința cifrelor, se regăsește în toate ramurile de studiu ale tuturor științelor, fie că vorbim de fizică, chimie, anatomie, geometrie, trigonometrie, astronomie și astrologie, etc. Dar un Franc-mason nu se va opri la banala

cunoaștere aritmetică a cifrelor ci va înțelege să treacă mai departe în abordarea numerelor. Dacă cifra este considerată un semn (trupul), numărul este considerat esența acestuia (spiritul) și din nou întâlnim principiul dualității materie-spirit. Numerologia, știința nu metoda de divinație, se ocupă cu analiza numerelor, cu stabilirea rapoartelor între ele și toate acestea pentru a expune procesul de creație a universului. În Kabbalah întâlnim de asemenea o atenție sporită acordată numerelor, literelor alfabetului ebraic fiindu-le atribuite câte un număr. Tratatul cabalist *Sefer Yetzirah*, în traducere *Cartea Formării*, încearcă o explicație a creației folosind drept ilustrații numerele.

Geometria, dintre arte cea mai dragă Franc-masonilor, este știința măsurării. Etimologia cuvântului geometrie explică astfel înțelesul acestuia: *geo* vine de la pământ iar *metron* înseamnă a măsura – geometria este deci știința măsurării pământului. Geometria folosește câteva elemente în măsurare, acestea fiind punctul, linia, suprafața, adăugând aici și volumul. Prin urmare: *punctul* este o formă fără dimensiune, partea invizibilă a spațiului, dar a cărei existență nu poate fi combătură; *linia* este înșiruirea de puncte care produce în final lungimea și astfel manifestarea punctelor devine vizibilă prin linie; *suprafața* este figura definită de lungime și lățime, iar prima astfel de manifestare este triunghiul (aici am să propun spre studiu Triunghiul de Aur descris de cele trei unghiuri de 36, 36, 108 grade); *solidul* este figura cu trei dimensiuni, lungime, lățime și înălțime, a cărei prime manifestări este piramida.

Pe baza acestor proporții arhitectul poate să traseze planul construcției, inginerul să își desăvârșească inovațiile, geograful să măsoare dimensiunile Pământului, astronomul reușește să facă observațiile sale, etc. Din această cauză geometria este considerată de către Franc-masonerie ca fiind punctul de plecare al întregii cunoașteri materiale și spirituale.

Nu îmi pot îndepărta atenția de la acest subiect fără să menționez raportul proporției de aur 1:1,618 (și Numărul de Aur 1,618 - Fi) pe care, datorită descoperirilor lui Fibonacci, îl observăm în toate manifestările naturii, având la bază spirala de aur.

Muzica, este arta prin care, aranjând matematic și proporțional sunetele acute, grave și amestecate, se formează armonia sunetelor. Muzica este știința sunetelor și prin urmare aduce cunoaștere asupra vibrației. În trecut, Franc-masonii aveau cântecele lor, pentru diverse ocazii, care urmăreau prin ritmul lor să realizeze unitatea între spirite, în funcție de atmosfera evenimentului. Chiar dacă au rămas versurile acelor cântece prin manuale vechi de 300 de ani, melodia lor a fost pierdută în negura timpurilor și astfel Ordinul a fost știrbit de o importantă parte a instrumentarului său inițiatic.

Azi, în timpul Lucrărilor, unele Loji folosesc cel puțin instituția Coloanei de Armonie, adică ofițerul a cărui atribut este să asigure coloana sonoră a Lucrărilor. Din dorința de a umple acest gol, în Franc-masonerie și-au făcut apariția o sumedenie de ciudățenii, de la presupuse cântece ale templierilor (ce transmit un mesaj catolic cât se poate de pur), la diverse simfonii ale compozitorilor secolelor XVII – XIX, sau mai recent la sunete de diverse înălțimi care să producă acel efect mistic dorit (sunete inspirate din curentul New Age).

Unica abordare necesară celui aflat în căutarea Adevărului este să rezoneze cu spiritul său și să caute armonia muzicii în gândurile și acțiunile sale.

Astronomia, este știința care se ocupă cu observarea evenimentelor cosmice și cu analiza corpurilor cerești. Nu este consemnată vreo civilizație care a existat, există sau care va exista pe acest Pământ, care să nu se aplece asupra studiului cerurilor. Întâlnim deci această îndeletnicire la cele mai vechi culturi, cu mii

de ani înaintea erei noastre. Istoria umanității coincide cu istoria astronomiei. Dar la ce ajută astronomia pe om? O definiție găsită într-un vechi manual masonic clarifică această întrebare poate cel mai bine: ”Astronomia este acea artă divină prin care suntem învățați să citim înțelepciunea, forța și frumusețea Atotputernicului Creator, în acele pagini sacre, emisferele celeste.”. Concret, prin astronomie, observăm mișcarea planetelor, distanțele între astre, calculăm perioadele de timp ale zilei, săptămânii, lunii, anului, etc., descoperim solstițiile și eclipsele, și toate acestea trebuie să ne îndrume spre contemplarea magnitudinii universului și a micimii noastre comparativ cu primul.

Observarea corpurilor cerești a dezvoltat diversele religii și culte – astro-teologia, a născut diversele practici de divinație – horoscop, astrologie, a ajutat la organizarea agriculturii, la planificarea evenimentelor semnificative în istorie, toate acestea doar pentru a fi în acord cu voia divină și pentru a înfăptui voia Marelui Arhitect al Universului.

Nu am să intru în detalii asupra subiectului dar am să dau câteva repere celor care vor să aprofundeze disciplina astronomiei și astrologiei: alchimiștii atribuie celor șapte metale una din cele șapte corpuri cerești observând influența astrelor asupra operațiilor alchimice; egiptenii calculau viitoarele perioade de secetă pentru a se aproviziona din timp; numele zilelor săptămânii corespund numelor celor șapte corpuri cerești cunoscute de antic; tarotul recunoaște de asemenea influențele planetare în viața omului; explorarea planului astral, constituie o metodă de investigație și cunoaștere pentru anumite curente ale ocultismului; etc.

În concluzia acestei călătorii, înțelegem deci că și în cazul gradului de Calfă este vorba de înțelesuri simbolice și nu de studiul efectiv al unor subiecte abordate în clasele primare. Prin

urmare, candidatul este ghidat oarecum spre a vedea dincolo de simplitatea denumirilor și de a penetra cunoașterea dincolo de vălul profan al simbolurilor.

Această a treia călătorie trezește în candidat dorința de erudiție, de consolidare a cunoașterii, și îl pregătește astfel pentru următoarele probe și grade. Ca o veritabilă școală de misterii, Franc-masoneria, dă membrilor ei treptat acces la cunoaștere, gradual, permițând astfel celor implicați să se îmbibe precum un burete ce reține apa, lăsând timp suficient pentru a înțelege atât aspectele exoterice ale unui Ordin Fratern, cât și cele ezoterice, specifice unui Ordin Inițiatic…Cât de lungă este calea către Măiestrie și cât de sănătoasă este această așteptare.

Așa cum am menționat, călătoria de față reprezintă următorul nivel de evoluție a umanității. Această nouă treaptă este dată de studiul și cunoașterea naturii, pentru a putea cunoaște creatorul. Omul este deci instruit și ajunge să se cunoască și mai bine datorită progreselor intelectuale de acumulare a cunoștințelor.

Moise, Pitagora, Socrate, Isus, Confucius

Am ajuns la a patra călătorie a candidatului în vederea obținerii gradului de Calfă. Nu toate riturile și ritualurile conțin mai mult de cele trei călătorii precedente. Tema filozofilor/profeților/învățaților este specifică Ritului Scoțian Antic și Acceptat. De asemenea nu în toate variantele de ritual ale R∴S∴A∴A∴ vom întâlnii aceleași nume. Spre exemplu în prima variantă de ritual a Supremului Consiliu al Franței întâlnim enumerați pe Solon, Socrate, Licurg, Pitagora, INRI; ulterior regăsim trecuți pe Moise, Pitagora, Socrate, Isus, Confucius; iar la Marea Lojă a Franței întâlnim enumerați pe Socrate, Pitagora, Moise, Isus, Mahomed. Supremul Consiliu pentru Spania

menționează în a patra călătorie pe Solon, Socrate, Platon, Pitagora, Licurg. Pe meleagurile noastre, în varianta utilizată de Marea Lojă Națională din România regăsim pe Moise, Pitagora, Platon, Hermes Trismegistul, Paracelsus, iar în curentul Marelui Orient al Franței și României, această călătorie este destinată general umanității.

Conform variantei anglo-saxone, candidatul primește Rigla în mâna dreaptă și Echerul în mâna stângă și este condus la colțul dintre Miazănoapte și Orient al Pavajului Mozaicat, de unde ”lipsește” o a patra Colonetă și acolo îi este arătat cartușul cu numele celor de mai sus. În ritualurile de origine franceză candidatul primește doar Echerul în mâna stângă, mâna dreaptă rămânând liberă, și este condus la platoul Primului Supraveghetor, unde descoperă numele trecute pe cartuș.

În cele ce urmează am să redau câteva date biografice despre diverși filozofi, profeți, învățați, întâlniți cel mai des în ritualurile masonice, pentru a trezi apetitul cititorilor către filozofie. În fond nu este important numele trecut pe cartuș, este chiar limitativ să te rezumi la cinic nume. Un Franc-mason este un om de cultură universală, care trebuie să cunoască, în linii mari cel puțin, diversele curente filozofice, diversele religii și multitudinea de personalități istorice, astfel încât prin comparație să fie singur capabil, în acord cu liberul său arbitru, să concluzioneze în favoarea unei filozofii sau a unei religii, sau a nici uneia. În același timp, Franc-masoneria se vrea mesagerul toleranței și al conviețuirii armonioase, astfel încât nici nu este importantă părerea membrilor ei cu privire la filozofie, politică și religie, aceste opțiuni rămânând la aprecierea personală a fiecăruia.

Este însă necesară o cunoaștere multiculturală, mai ales în contextul situației geo-politice din zilele noastre. Frica de necunoscut a ridicat, ridică și va ridica mereu bariere între oameni, ceea ce va împiedica o reală conviețuire și cooperare.

Astfel, cunoscând diferitele curente filozofice, diferitele practici religioase și doctrine politice, Franc-masonul va înțelege pe fiecare om în parte și nu se va teme. Această cunoaștere și înțelegere va duce la dărâmarea zidurilor dintre oameni și va permite concordia și armonia între popoare. Aceasta consider eu că este cea mai importantă lecție a călătoriei cu numărul patru în parcursul devenirii Ucenicului Calfă.

Moise (1391 – 1271 î.e.n.), este unul din profeții întâlniți în religiile abrahamice (Iudaism, Creștinism și Islam). Conform tradiției ebraice, el a fost un prinț egiptean care mai târziu a devenit lider religios și legiuitor al poporului evreu. În mod tradițional, lui îi este atribuită creația Tora, cartea sfântă a poporului evreu. Desigur atât Moise cât și episodul Exodului sunt și azi subiecte dezbătute și controversate, unii fiind de părere că personajul și faptele nu există istoric și sunt doar legende. Nu comentez acest lucru, aduc doar aminte că un Franc-mason are obligația de a respecta religia și credința celorlalți și că un cercetător, fie el și arheolog sau istoric, trebuie să își documenteze fără reproș teoriile.

Conform tradiției expuse în cărțile sfinte, Moise s-a născut pe când izraeliții, popor sub sclavia egipteană, creșteau ca număr iar faraonul a dat ordin să fie uciși toți băieții nou născuți ai acestora, de teamă ca ei să nu devină un pericol pentru Egipt. Moise a fost ascuns de mama sa într-un coș și trimis pe Nil de unde a fost salvat de fiica faraonului și a fost adoptat să crească la curtea regală egipteană. La maturitate, Moise a ucis un egiptean care schingiuia un evreu și a fugit peste Marea Roșie în Midian, unde a avut o revelație a Dumnezeului lui Israel, care a vorbit cu el, pe muntele Horeb, sub forma unui tufiș în flăcări care nu era consumat de foc, și care i-a cerut să se reîntoarcă în Egipt și să ceară eliberarea izraeliților, ajutat de fratele său Aaron. După confruntarea magică prin cele zece plăgi Moise a condus poporul

izraelit peste Marea Roșie și s-au așezat la poalele muntelui Sinai unde urmează să primească cele 10 porunci. După patruzeci de ani de rătăcire în deșert, Moise moare liniștit având în fața ochilor pământul promis.

Pitagora din Samos (570 – 495 î.e.n.), este un filozof ionian grec, matematician și lui îi este acreditată fondarea pitagoreanismului. Majoritatea informațiilor au fost scrise postum, astfel încât există puține referințe credibile. El s-a născut pe insula Samos și a călătorit în Egipt și Grecia și probabil și India iar în 520 se întoarce în Samos. În 530 î.e.n. se mută în Croton unde înființează un fel de școală sau ghildă.

Influențele lui au fost majore asupra filozofiei și religiei secolului VI î.e.n., el fiind considerat un desăvârșit matematician și om de știință. Lui îi este atribuită descoperirea teoremei ce îi poartă numele. Datorită nebuloasei care înconjoară activitatea sa și a incertitudinii învățăturilor sale, sunt și voci care se îndoiesc de importanța lui. Se spune că multe din cele ce îi sunt atribuite au fost descoperite ulterior de discipolii și colegii săi. Totuși, un lucru este cert în ceea ce privește învățăturile filozofice ale sale, și anume el vedea o strânsă legătură între filozofie și matematică, iar numerele aveau un rol foarte important în sistemul său. Legenda spune că el ar fi fost primul om care și-a dat atributul de filozof (iubitor de înțelepciune) și că ideile lui ar sta la baza teoriilor lui Platon și a filozofiei vestice. Pe seama lui se pun și diverse descoperiri în domeniul muzicii, astronomiei și medicinii. Conform localnicilor din Croton, acesta practica divinația și făcea profeții. De reținut pentru Franc-masonerie este simbolul reprezentării grafice a teoremei lui Pitagora: $a^2 + b^2 = c^2$. De asemenea la fel de important este și Tetractisul, figură în formă de triunghi, formată din patru linii de cifre care împreună dau suma 10.

Socrate (469 – 399 î.e.n.) este un filozof clasic atenian, considerat părintele filozofiei vestice. Cele mai multe informații le avem din scrierile discipolilor săi, Platon și Xenophon dar și din scenetele lui Aristotel, contemporan cu el. Lui Socrates îi sunt atribuit majore contribuții în domeniul eticii și a pedagogiei, metoda sa de predare fiind prin întrebări care nu doar așteaptă răspunsuri ci mai mult, împing pe cel întrebat la contemplare și la gândire, analizând în profunzime temele abordate.

Pe lângă vastele sale activități și descoperiri, prea numeroase pentru a putea fi enumerate aici, atrag atenția asupra morții sale. Deși a avut posibilitatea să evadeze din închisoare, mituind pe unul din gardieni, el refuză și rămâne să îi fie administrată otrava. Ultima lui replică, însumează toată cunoașterea anticilor despre moarte: ”Cicero, îi suntem datori lui Asclepius cu un cocoș, te rog nu uita să plătești datoria.” – Asclepios fiind un zeu grec responsabil cu vindecarea, concluzia este că Socrates vedea moartea ca pe o vindecare. Înțelegem deci de ce nu a ales să fugă, primul și cel mai elocvent motiv fiind că el nu se temea de moarte. Tema de moarte este des abordată în Franc-masonerie sub diferite forme, la fel ca și continuitatea vieții după moarte, într-o formă spirituală.

Isus din Nazaret sau Isus Cristos (2 î.e.n. – 30 e.n.) este figura centrală a Creștinismului iar majoritatea denominațiilor creștine îl consideră fiu a lui Dumnezeu. Totodată el este considerat de către creștin drept Mesia a cărui prevestire se face în Vechiul Testament. Cele mai bune surse pentru a studia viața lui Isus sunt evangheliile sinoptice (Matei, Marcu și Luca), care dau o dare de seamă detaliată asupra vieții Mântuitorului. Majoritatea sunt de acord că Isus era un rabin evreu, botezat de către Ioan Botezătorul și ucis prin răstignire pe cruce din ordinul lui Pilat din Pont. După moartea sa, discipolii săi au crezut în învierea acestuia și au format ceea ce se poate numi ”biserica Creștină”. Conform

tradiției creștine, Isus a fost conceput prin Duhul Sfânt și a fost născut, prin naștere virgină, de către Maria. El propovăduia o nouă lege a iubirii care să completeze orânduiala până atunci existentă, a făcut miracole, a murit prin crucificare ca fiind sacrificiul suprem adus omenirii, s-a ridicat din morți și s-a elevat la cer, și este așteptat să revină pe pământ a doua oară. El este încarnarea fiului lui Dumnezeu, unul din elementele Sfintei Treimi, venerat prin rugăciune de majoritatea creștinilor. În religia musulmană, Isus este privit ca al doilea profet a lui Dumnezeu ca importanță, după Mahomed, este recunoscut ca fiind Mântuitorul, aducător de scriptură, născut prin naștere virgină, dar nu este fiul lui Dumnezeu și nu a fost crucificat. Conform Coranului Isus nu a murit pe cruce ci a fost ridicat fizic la cer de către Dumnezeu. Evreii resping ideea cum că Isus ar fi mântuitorul pe motiv că acesta nu a împlinit profețiile mesianice din Tanakh. NU am să intru în detalii aici despre viața lui Isus, acestea fiind suficient de detaliate în scripturi dar recomand, pentru un peisaj cât mai amplu și amănunțit, textele apocrife găsite la Nag Hamandi. Am să subliniez importanța mesajului său de iubire și pace între oameni și între națiuni, mesaj de concordie universală, idee preluată și în cadrul Ordinului Franc-masoneriei și transpusă în învățăturile acestuia. Pentru a ilustra importanța acestui personaj în cadrul Ordinului, menționez practica întâlnită la unul din gradele laterale ale Ritului Scoțian Antic și Acceptat, în special în Franc-masoneria anglo-saxonă, inițiatul la acest grad primind o copie a Noului Testament, cu replicile lui Isus scrise în culoare roșie, pentru a fi mai ușor sesizabile.

Confucius (551 – 479 î.e.n.) a fost un învățător chinez, editor, politician și filozof al perioadei Primăverii și Toamnei în istoria Chinei. Filozofia sa accentua moralitatea personală și guvernamentală, corectitudinea relațiilor sociale, justiția și sinceritatea. Principiile sale erau extrase din cultura tradițională

chineză și puneau un accent major pe familie și loialitatea în cadrul acesteia, venerarea strămoșilor, respectul copiilor față de părinți, a soțiilor față de bărbat, mergând până la a recomanda familia ca formă de guvernământ. Lui Confucius îi este atribuită Regula de Aur: Nu face altuia ceea ce nu ai vrea să ți se facă ție.

Solon (638 – 558 î.e.n.) a fost un om de stat atenian, legislator și poet. El a rămas în istorie pentru eforturile sale de a legifera împotriva declinului moral, economic și politic al Atenei antice. Chiar dacă reformele sale au eșuat pe termen scurt, lui îi este atribuită așezarea pietrei de temelie a democrației ateniene. Solon s-a folosit de poezie pentru a face propagandă patriotică, a promova reformele sale constituționale dar și pentru plăcerea sa personală. Foarte multe dovezi despre implicarea sa nu avem nici în acest caz, cele mai multe surse fiind fragmente regăsite la alți autori care au scris despre el cu mult după moartea sa, așa cum este Herodot și Plutarh. Totuși, considerând aceste surse ca fiind veridice, ne dăm seama de importanța reformelor sale în ceea ce privește constituția, economia și morala, deoarece le găsim sub o formă sau alta aplicate până în zilele noastre.

Licurg din Sparta (aprox. 900 – 800 î.e.n.) este legiuitorul legendar al spartanilor, care a provocat reforma orientată militar în Sparta, conform cu instrucțiunile primite de la Oracolul lui Apollo din Delphi. Ideile ce stau la baza reformelor sale erau direcționate de către cele trei virtuți ale societății spartane, și anume egalitate între cetățeni, capacitate militară și austeritate. Deși referiri aduse lui apar în scrierile lui Herodot, Xenophon, Platon, Plutarh, etc. nu știm dacă acest personaj a existat cu adevărat sau este doar o legendă. Mulți dintre istorici atribuie lui Licurg reformele sociale și militare care au transformat Sparta dar mai ales Marea Proclamație (constituția spartană descrisă în legendă ca fiind transmisă doar pe cale orală).

Mohamed (570 – 632 e.n.) născut la Mecca și decedat la Medina, este profetul religiei islamice, văzut de cei de altă religie drept fondatorul ei iar de către musulmani drept profetul trimis de Dumnezeu pentru a restaura religia musulmană nealterată, adevărata religie monoteistă a lui Adam, Abraham, Moise, Isus și a altor profeți. El a reușit să unească lumea arabă într-un singur pol unitar musulman și să formeze din învățăturile sale, practicile și Coran (carte sacră revelată lui de către Dumnezeu), bazele religiei Islam. Născut în 570 e.n. rămâne orfan de mic și este crescut de unchiul său. Urmând anilor copilăriei, el a lucrat ca negustor. Deși obișnuia să se retragă ocazional în peștera Hira, unde se ruga și medita în solitudine, abia la vârsta de 40 de ani afirmă că a fost vizitat de arhanghelul Gabriel și că a primit prima revelație de la Dumnezeu. La trei ani după acest eveniment el începe să predice public, proclamând Unitatea lui Dumnezeu și că o renunțare totală întru El este singura cale acceptabilă în fața sa. Totodată el afirma că este un profet a lui Dumnezeu, la fel ca și ceilalți profeți. A întâmpinat opoziție din partea mai multor triburi arabe, motiv pentru care se refugiază împreună cu discipolii săi la Abyssinia iar de acolo merge la Medina unde unește triburile sub constituția ce poartă numele orașului. După opt ani de conflicte cu triburile din Mecca, Mohamed adună 10.000 de musulmani convertiți și pornește spre Mecca, pe care o ocupă cu minimă vărsare de sânge și distruge cei 360 de idoli păgâni de la Kaaba. În 632 e.n. se îmbolnăvește și moare dar până atunci majoritatea populației din peninsula arabă este convertită la noua religie și astfel unită.

Citind Coran-ul, versuri care sunt considerate de musulmani ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, vom descoperi o religie pașnică cu un mesaj al iubirii asemănător creștinismului, cu grijă față de semeni și atenție asupra acțiunilor credincioșilor ca ele să fie plăcute lui Dumnezeu. Mesajul de renunțare la persoană

în favoare divinității poate fi interpretat ca fiind un îndemn de renunțare la material în favoarea naturii spirituale a vieții omului.

Platon sau Plato (424 – 347 î.e.n.) a fost un filozof și matematician al Greciei clasice. El este de asemenea fondatorul Academiei din Atena, prima instituție de învățământ superior din lumea civilizată vestică. În ceea ce privește tradiția vestică, Plato este considerat cel mai important personaj în dezvoltarea filozofiei. Spre deosebire de ceilalți filozofi contemporani, despre viața lui Platon avem certitudinea dată de păstrarea întregii sale opere până în zilele noastre. Împreună cu învățătorul său Socrate și discipolul Aristotel, Plato pune bazele filozofiei și științei vestice. Tot pe seama lui Plato este pusă și formarea religiei și spiritualității vestice, a Creștinismului, pe care Nietzsche îl considera ”platonism pentru popor”. Sub forma de dialoguri, Platon reușește să fondeze filozofia politică, redată în *Republica* și *Legile*, care ofereau o perspectivă nouă asupra societății. El este considerat unul din cei mai complecși filozofi deoarece a abordat în lucrările sale toate ramurile societății umane, de la etică, politică, economie la metafizică, religie și spiritualitate.

Hermes Trismegistul, De Trei ori Marele Hermes sau Mercurius ter Maximus în latină, este considerat a fi autorul textelor din Corpus Hermeticum, o colecție de texte sacre care pun bazele filozofiei Hermetice. Acest personaj poate fi considerat o combinație între zeul grec Hermes și zeul egiptean Toth, unul și același zeu venerat atât de greci cât și de egipteni. Ambilor zei le este atribuită aducerea printre oameni a scrisului și a magiei. Astfel unind zeul grec al comunicări cu zeul egiptean al astronomiei și alchimiei, dar și companionajul sufletelor pe lumea cealaltă după moartea fizică, dă naștere personajului Hermes Trismegistus. Pe lângă Asclepius și Corpus Hermeticum, care sunt cele mai importante texte hermetice păstrate în timp, găsim și în Islam referințe, în Coran, la Idris ca fiind un profet important. Tot

în lumea arabă găsim primele versiuni ale Tăbliței de Smarald, un set de legi și principii care descriu universul și viața.

Denumirea *de trei ori mare*, atribuită numelui Hermes, este un indiciu a originii triple a acestui personaj legendar, zeul grec Hermes, zeul egiptean Toth și zeul roman Mercur. Hermetismul și alchimia jucând un rol important în înțelegerea simbolurilor Franc-masoneriei au condus la inevitabila menționare a numelui Hermes printre învățații lumii.

Paracelsus, Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim (1493 – 1541 e.n.) a fost un filozof, medic, botanist, astrolog, ocultist elvețian și este desemnat drept părintele toxicologiei. În chimie îi este datorată atribuirea denumirii substanței zinc (zincum), iar în psihologie descoperirea cum că anumite boli au o sursă psihică. Ca șef al catedrei de medicină a Universității Basel el a introdus predarea în limba germană, pentru a face accesibile tuturor cunoștințele medicale. Cu toate că a trăit doar 47 de ani, aportul său adus științelor este major, ducând mai departe la noi descoperiri și dezvoltări ale acestora de către urmașii lui. Bibliografia sa, publicată în timpul vieții, dar și cea postumă, de o amploare și importanță desăvârșită a stat la baza studiilor și cercetărilor tuturor științelor moderne, de la alchimie la medicină și de la minerologie la teologie.

Desigur mai puteau fi incluse aici și alte nume, dar nu acesta a fost scopul cărții de față și cu siguranță nici a ritualului gradului de Calfă. Personajele întâlnite în cea de a patra călătorie sunt doar exemple, de la care noua Calfă trebuie să pornească în căutările sale. Remarcăm o tipologie a celor menționați în diversele variante ale ritualului: în funcție de specificul Obedienței sau a Lojii, numele variază, pentru că abordarea aspectelor societății diferă. Dacă unele Loji aleg să folosească filozofi, pentru a se distanța de religie, spiritualitate și a se apropia de umanism, altele folosesc nume de legiuitori pentru a accentua

laicitatea societății. Alții vor folosi și nume de personaje religioase sau din aria științelor ezoterice, pentru a propaga un indemn la studiul ezoterismului. La rândul lor, alții vor alege nume din toate domeniile sus menționate, și nu pentru că doar acel nume ar fi reprezentativ pentru o grupă, ci pentru că grupa în sine este esențială și propusă studiului Calfei. Dacă întâlnim Isus sau INRI, nu înseamnă că vom aborda creștinismul ci că vom aborda religiile, în cazul de față numele fiind un arhetip pentru profeții religiilor. Franc-masoneria nu este creștină, sau iudeo-creștină sau islamică, ci este Universală, ceea ce înseamnă că se preocupă de toate culturile și civilizațiile, pentru a le cunoaște, a le înțelege și prin aceasta, de a desface zidurile și de a ridica barierele dintre oameni.

Înainte de a revizui a cincea și ultima călătorie vreau să punctez că prin această călătorie, se marchează o nouă bornă în parcursul progresului umanității. Cred că unicul detaliu care unește pe cei menționați mai sus (și pe mulți alții) este faptul că au stabilit reguli. Un cod de conduită, dacă vreți, după care să se ghideze fiecare individ în parte. A patra treaptă în evoluția omului o reprezintă legea, regulamentul după care funcționează societatea umană, astfel încât ea să poată suporta următorul nivel de perfecțiune, de autocunoaștere și dezvoltare.

Glorificarea muncii!

A cincea și ultima călătoriei a Calfei este efectuată cu mâinile goale, fără unelte, în Ritul Scoțian Antic și Acceptat până la Orient unde va descoperi al cincilea cartuș, sau înapoi între Coloane în riturile cu influențe britanice. În Ritul Francez la această călătorie candidatul ține în mână o mistrie. Pe cel din urmă cartuș, când acesta este întors, candidatul citește ”Glorie Muncii!” sau ”Glorificarea Muncii!”.

Trebui să atrag atenția de pe acum că în Franc-masonerie întâlnim simboluri și ele trebuie tratate corespunzător. Un profan poate considera această lozincă ca fiind una politică, care de altfel a fost întâlnită des în mai toate colțurile lumii, dar pentru un inițiat, obișnuit să lucreze cu simbolul, această lozincă va trezi în el un adevăr universal neprețuit și totodată cea mai valoroasă lecție a acestui grad.

Chiar dacă în contextul gradului de Calfă, termenului *muncă* i-ar fi mai potrivit cel de *lucrare*, acesta fiind un simbol, forma sa nu trebuie să ne distragă atenția de la ceea ce ascunde el. Am aflat din gradul anterior că pentru un Franc-mason munca sau Lucrarea este o îndatorire de onoare nu o obligație apăsătoare. Cu această afirmație contrazic sentimentul transmis prin scriptură unde Adam este condamnat la munca ca un fel de pedeapsă. Poate nu întâmplător, în zilele noastre, oamenii caută să fugă de muncă, să obțină venituri cât mai ușor și implicit să greșească împotriva semenilor săi și a propriei naturi. Franc-masoneria afirmă o altfel de calitate a muncii. Vorbesc aici de o îndatorire de onoare, iar o îndatorire se respectă cu credință și cu zel, pentru că cel ce și-o asumă crede în ea și se identifică zi de zi, prin acțiunile sale, cu această îndatorire asumată liber.

Prima interpretare a simbolului muncii, poate și cea mai profană, este modul în care masonul înțelege să muncească. Prin glorificarea ei, masonul înțelege să își îndeplinească sarcinile, indiferent de domeniul în care activează, în așa fel încât rezultatele muncii sale să tindă spre perfecțiune și să îi aducă satisfacție. Este foarte adevărat că în ziua de azi, este greu să ai un job care să îți asigure satisfacție dar și venituri suficiente nevoilor personale, mai ales dacă mai sunt și alte persoane în responsabilitatea noastră. Noua Calfă trebuie să înțeleagă că indiferent de situația sa, munca trebuie îndeplinită cu succes iar muncitorul sau lucrătorul trebuie să accepte sarcinile sale fără să

se revolte împotriva lor. Acceptând situația în totalitatea ei, conștientizarea posibilităților și aplecarea asupra ceea ce este de făcut, va ajuta pe Franc-mason să îndeplinească orice serviciu, indiferent cât de nesatisfăcător ar fi, material sau emoțional.

Și aici ajungem la un sens mai profund al simbolului, sensul de îndatorire. Conștientizând că munca este îndatorirea sa, Calfa va începe să perfecționeze rezultatele muncii sale, retușând defectele, ca și cum ar șlefui fețele Pietrei Cubice. Îndatorirea îl va împinge pe mason să depășească orice limită în exercitarea lucrării sale și mai mult, îi va da satisfacție, nu datorită muncii sale ci datorită îndeplinirii îndatoririlor sale, oricare ar fi ele.

Departe de cei care au fondat Ordinul idea de a transforma membri săi în niște sclavi muncitori care pe deasupra sunt și mulțumiți și satisfăcuți. Este vorba aici de a transmite un simț de responsabilitate și un mod de abordare care să pregătească Franc-masonul pentru următorul nivel de interpretare a simbolului muncii. Vorbim aici de faptul că un Franc-mason are obligația de a disprețui lenea și de a fi activ. Un mason nu poate să fie un parazit sau o căpușă, el trebuie să fie, și este, un element activ al societății iar această activitate se aplică tuturor domeniilor în care Calfa este implicată.

Nu contează ce muncă prestăm, atâta timp cât ea este onorabilă și este în folosul semenilor noștri, aducând cu pași înceți dar siguri, progresul societății umane. Astfel, Franc-masonul știe că prezența lui la locul de muncă este importantă și prin faptul că el este activ și implicat, va asigura finalizarea muncii cu succes. Succes care la rândul său va înainta progresul.

Calfei îi este reamintit prin această a cincea călătorie că Franc-masoneria nu este un ordin monastic, iar membrii ei nu sunt izolați de societate și de ceea ce se întâmplă zi de zi în viețile oamenilor. Calfa este în mijlocul acțiunii, fiind cea care va antrena masele, va mobiliza pe semenii săi și va educa pe fiecare

”muncitor” în parte, despre importanța unui comportament activ în mediul în care fiecare viețuiește.

Dacă toate aceste învățături sunt desprinse din muncă, de ce mai trebuie ea glorificată și ce înseamnă asta? A glorifica este sinonim în sens profan cu a cinsti, a cânta, a elogia, a lăuda, a mări, a omagia, a preamări, a preaslăvi, a proslăvi, a slăvi, a venera, (rar) a apoteoza, a exalta, (înv.) a făli, a pohfăli, a preacânta, a preaînălța, a prealăuda, a prearădica, a ridica, a slavoslovi. În sensul sporului de salariu la gradul de Calfă, a glorifica primește un înțeles diferit, și anume a fi de folos. Prin urmare a glorifica munca înseamnă a o face să fie de folos. Cui? Celui care o prestează și semenilor săi, iar dacă ar fi să duc la extrem această idee, ”glorie munci” ar însemna ”muncă în folosul semenilor”. Indiferent ce facem, nu trebuie să uităm că rezultatul muncii noastre trebuie să fie în folosul celor căruia i se adresează. Un mason nu muncește ca să îi treacă timpul și să își ia leafa, el muncește ca prin munca lui să fie de folos semenilor săi. Timpul trece oricum, iar leafa este subînțeleasă în ceea ce îl privește pe Mason, astfel încât atenția lui merge către cei în folosul cu va fi rodul muncii sale.

”Spectemur Agendo” ziceau strămoșii noștri latini și aveau dreptate când cereau să fie judecați după faptele lor. Munca unui om, Lucrarea unei Calfe, sunt fapte iar ei vor fi judecați în funcție de acestea. Dacă un om repară pantofi și își face bine treaba, cei care apelează la el fiind mulțumiți, atunci el își aduce aportul în societate și va fi considerat un pantofar bun, util semenilor săi; la fel și un om politic care elaborează legi și la fel și un lider religios care unește oamenii în sensul păcii, al iubirii și al conviețuirii; la fel un medic care vindecă trupurile bolnave ale pacienților și la fel un preot care vindecă sufletele lor; la fel un profesor care pregătește generațiile viitoare și la fel un agricultor care oferă

hrană oamenilor. Toți sunt judecați după faptele lor și după utilitatea lor în societate.

Din punct de vedere spiritual glorificarea cu sensul de binecuvântare sau sfințire a muncii, trebuie privită prin prisma comparației omului cu Dumnezeu. Desigur Dumnezeu este desăvârșit și tot ceea ce întreprinde el este perfect, omul se desăvârșește iar ceea ce întreprinde tinde spre perfecțiune, dar dincolo de aceste diferențe remarcăm asemănarea că precum divinitatea se îngrijește de om, la fel și omul trebuie să se îngrijească de semenii săi. Unii mai zic că Dumnezeu lucrează prin oameni. Atunci deducem că omul care este în folosul semenilor săi este cel care și-a sfințit munca și el primește binecuvântarea divinității, indiferent de formă.

Jertfa muncii, sacrificiul ei este o dovadă de altruism al omului față de semeni, iar această calitate este conform tuturor religiilor majore, poarta către împărăția cerurilor. Mai devreme sau mai târziu toți vom ajunge să dăm acest examen, iar dacă Calfa înțelege învățăturile Ordinului și le aplică cu perseverență și zel, cu siguranță va trece testul.

De ce face însă candidatul această călătorie fără unelte? Pentru că nu o face fără unelte. Mâinile sale libere sunt un simbol pentru libertatea Calfei în exercitarea lucrării sale. Ele reprezintă cele dintâi unelte ale omului, dar și instrumentele de bază care asigură supraviețuirea sa. Și mai simbolizează un lucru foarte important în contextul celor menționate anterior – indiferent ce unelte suntem obișnuiți să folosim, chiar dacă le folosim o perioadă a zilei doar, mâinile sunt mereu disponibile pentru a munci, iar de aici rezultă că datoria masonului de a fi activ, folositor semenilor săi nu are limită de timp și spațiu. El poate să fie util oricui, în orice moment, în afara expertizei sale sau a programului de lucru, dacă este atent la cei din jur, îi ascultă și le înțelege nevoile. Franc-masonul și în special Calfa, trebuie să fie

permanent în mijlocul oamenilor, mereu atent să observe ce trebuie corectat și mereu pregătit să pună mâna și să muncească. Doar astfel se poate asigura Progresul societății umane și doar astfel Marea Operă a Franc-masoneriei poate fi dusă la finalitate.

Găsim și explicația cum că ultima călătorie este făcută fără unelte pentru a simboliza că Franc-masonul nu mai este operativ ci speculativ și că el nu poate să se perfecționeze în arta cioplirii pietrei fizic și lucrează la o altă construcție, templul său interior, lucrare în care minte lui ia locul uneltelor. Desigur este și asta o explicație, dar cu care îmi permit să nu fiu de acord. În primul rând dacă așa stau lucrurile, primele patru călători devin inutile, dacă acele unelte sunt gândite a fi utilizate doar în plan material. În al doilea rând, nu cred că cineva poate munci sau lucra doar folosind unelte fără a gândi. Iar în al treilea rând, și aici sunt total împotriva acestei interpretări, această abordare transformă Calfa într-un gânditor, într-un om activ dar în planul ideilor, ceea ce este contrar învățăturilor și tradiției Franc-masoneriei. Am vorbit anterior de ce și cum Calfa este un membru activ al comunității sale și cum această activitate a sa este o îndatorire de onoare, astfel încât nu am să mă mai repet. Atrag atenția asupra pericolului pe care interpretarea de mai sus o ridică: este plină societatea umană de demagogi, îi întâlnim în instituții, organizații, guverne, administrativ, etc. iar această demagogie este tocmai viciul pe care Franc-masoneria vrea să îl combată. Desigur nu trebuie să cădem în extrema cealaltă și să afirmăm tâmpește ”noi muncim noi nu gândim”. Dar trebuie să conștientizăm că masonul nu este un gânditor prin excelență ci un om de acțiune, un element solid al societății pe care cei din jur trebuie să se poată sprijini. Dacă vrem să aducem în discuție gândirea, în cea de a cincea călătorie, atunci putem spune că și gândirea este o unealtă pe care Calfa învață să o folosească cu scopul final de a glorifica munca. Ritul Scoțian Antic și Acceptat clarifică acest aspect. La finalul

călătoriilor, Calfa trebuind să ia din nou Dalta și Ciocanul și să execute o ultimă lucrare a Ucenicului. Continuitatea muncii este evidentă, iar caracterul învățăturilor Ordinului transformă munca profană, banală, într-o îndatorire de onoare a membrilor săi, Franc-masoni trecuți la gradul de Calfă.

A cincea călătorie marchează ultima treaptă în evoluția umanității și anume statutul de om iluminat. Dezvelirea simbolului central al acestui grad, ”Steaua Înflăcărată”, despre care am să discut în cele ce urmează, reprezintă stadiul atins de individul mereu în folosul semenilor săi. Animat de dragostea de oameni și de auto-sacrificiul în folosul acestora, omul simplu devine un iluminat și întrevede rolul și scopul său în cadrul planului divin și începe să descifreze harta codată pe care este desenat traseul de urmat spre o societate perfectă în care domnește libertatea de conștiință, egalitatea de șanse și fraternitatea universală.

Steaua Înflăcărată și litera ”G”

Steaua Înflăcărată

Originile acestui simbol în ritualurile Ordinului se găsesc doar în masoneria speculativă iar reprezentări grafice datează din anii 1740 – 1744. În două tablouri de Lojă din 1740, litera ”G” apare în centrul Lojii încadrată într-un romb și într-un cerc luminos. În manuscrisul francez ”Le Catechism” din 1744 apare litera ”G” în centrul unei stele cu cinci colțuri.

Prima mențiune scrisă apare în manuscrisul Sloane nr.3329 în anul 1700 (cu aproximație, acesta nefiind datat ca și nr.3848

1646 și nr.3323 1659) unde într-un pasaj din catehism Pavajul Mozaicat, Steaua Înflăcărată și Bordura Dantelată sunt considerate cele trei bijuterii ce împodobesc Loja.

Ucenicul, viitoare Calfă, primește revelația acestui simbol după finalizarea celei de a cincea și ultimă călătorie de instrucție. Poziția stelei este în funcție de rit, fie în mijlocul Pavajului Mozaicat sau atârnată de Bolta Înstelată în mijlocul ei, fie așezată deasupra jilțului Regelui Solomon, ocupat de Maestrul Venerabil. Aici o întâlnește candidatul la finalul voiajului său, iluminată în toată splendoarea ei. Vom găsi diverse interpretări ale stelei la autorii consacrați, istorici sau filozofi ai Ordinului, și încurajez atât Franc-masonii cât și profanii să studieze acele descrieri. În cele ce urmează am să rezum câteva din cele mai potrivite lecții cu privire la ”gloria din centru”, cum mai este numită Steaua Înflăcărată.

Steaua cu cinci colțuri, folosită ca reprezentare grafică a Stelei Înflăcărate, este figura geometrică înscrisă perfect într-un pentagon regulat. Prin atributele ei, steaua în cinci colțuri formează la rândul ei un pentagon (întors) care la rândul său dă naștere unei noi stele (întoarse) și tot așa tinzând la infinit. Prin faptul că devine tot mai mică putem afirma filozofic, că steaua cu cinci colțuri tinde să revină la prima manifestare geometrică, punctul – unitatea absolută, cauză primară a creației.

În interiorul stelei cu cinci colțuri putem înscrie statura unui om, capul fiind în colțul de sus, brațele și picioarele desfăcute. Speculând că această figură geometrică reprezintă omul, ținând cont de descrierea anterioară, Steaua Înflăcărată reprezintă omul în căutarea uniunii cu cauza primară a creației, o revenire la sursa inițială, dătătoare de viață. Desigur și această interpretare trebuie acordată învățăturilor gradului. Calfa învață să fie membru activ al comunității sale, atât în ceea ce privește planul material cât și cel intelectual și spiritual. Astfel pentru

Calfă, acest simbol reamintește de îndatoririle sale față de semenii săi și față de natură. De ce? Pentru că singura metodă pentru om să se apropie de divinitate este prin cunoașterea creației sale. Indiferent că ne referim la o divinitate ca entitate superioară omului, independentă de acesta, așa cum o întâlnim în mai toate religiile, fie că vorbim de latura spirituală a omului, acea scânteie divină care permite și întreține viața, aspectele spiritual nu se vor revela omului până când acesta nu este pregătit, devenind astfel prin cunoașterea Creației.

Pentru membrii Marii Loji Unite a Angliei, Steaua Înflăcărată sau gloria din centru, face referire la soare, care iluminează pământul prin razele sale strălucitoare, răspândind binecuvântările sale întregii omeniri, și dând lumină și viață tuturor lucrurilor aici jos. În Statele Unite ale Americii, la început, Steaua Înflăcărată făcea trimitere la steaua care a călăuzit magii spre Betleem, cu ocazia nașterii lui Isus. Tot aici găsim o altă referință biblică, și anume comparația stelei cu Dumnezeu în momentul în care a dat cele zece porunci lui Moise pe muntele Sinai, ”și nici unul nu a putut privi spre el”.

William James Hutchinson, care prin lucrarea sa ”Spiritul Masoneriei”, publicată în 1775, a primit titlul de ”părinte al simbolismului masonic” descrie Steaua Înflăcărată ca fiind un simbol al prudenței: ”la locul ei, în centru, să fie mereu accesibilă privirilor Masonului, ca inima lui să fie atentă la dictatele ei și statornică în legile ei; pentru că Prudența guvernează toate virtuțile; Prudența este calea care duce către toate gradele de decență; Prudența este canalul prin care curge veșnic auto-aprobarea; ne conduce spre acțiuni demne și precum Steaua Înflăcărată, ne iluminează prin căile triste și umbroase ale acestei vieți”.

O abordare continentală a acestui simbol explică: ”Nu contează forma pe care o are Steaua Înflăcărată ce formează

centrul, fie un pătrat, triunghi sau cerc, mereu va reprezenta numele sacru al lui Dumnezeu, ca un spirit universal ce învigorează inimile noastre, care ne purifică rațiunea, care ne sporește cunoașterea și care ne face oameni mai înțelepți și mai buni.”

Întâlnim deci diverse interpretări și explicații ale Stelei Înflăcărate, în funcție de specificul zonei și a perioadei când a apărut. Toate celelalte simboluri masonice sunt tratate la fel și Steaua Înflăcărată nu constituie o excepție. Studiul aprofundat al simbolului central al gradului de Calfă va permite o descoperire personală, lăuntrică, a sensului ascuns al acestuia, meditația și contemplarea asupra sa fiind indispensabile căutătorului de sensuri și înțelesuri ascunse.

Totuși, este important în acest demers să înțelegem cum a ajuns acest simbol să fie adoptat în Franc-masoneria speculativă și mai ales ca simbol central al gradului de Calfă. Voi încerca să fac o incursiune în trecut, o analiză a diverselor culturi și civilizații pentru a găsi sensul dat stelei și poate plecând de acolo cititorul să facă legătura cu masoneria speculativă.

Astrolatria este cea mai veche și probabil cea mai precisă sursă pentru înțelegerea rolului Stelei Înflăcărate în rândul simbolurilor masoneriei speculative. Să nu uităm că una din artele liberale descoperite de viitoarea Calfă este Astronomia. Venerarea stelelor și a corpurilor cerești ca divinități sau asocierea zeităților corpurilor cerești, se numește astrolatrie. Acest domeniu cuprinde poate toate religiile antice, până la apariția monoteismului, dar și după aceea. Zeitățile solare și lunare fac subiectul majorității cultelor iar restul planetelor cărora le-au fost atribuite zeități în Babilon au constitui pe urmă religiile greco-romane. Pentru că am făcut referire la monoteism și politeism, în timp ce astrolatria corespunde politeismului, astro-teologia regrupează religiile monoteiste. De fapt astro-teologia este un termen folosit în secolul

XVIII, XIX în contextul studiilor asupra religiei primordiale, a monoteismului primitiv.

Cele mai dezvoltate sisteme religioase bazate pe astrolatrie au fost descoperite în Egipt și Babilon, unde religia era un complex cult al venerării corpurilor cerești. Lor li se alătură și asirienii, sabaenii – populație arabă care locuia în zona Yemenului de azi, dar și caldeenii – considerați de greci ca fiind prototipul astrologilor/astronomilor și închinătorilor la stele.

Mithraismul, școală de misterii romană, încorpora multe arcane ale științelor astrale, derivate din astrologia greacă. Legăturile între Mitraism și Creștinism sunt evidente și îmi permit să afirm, cu modesta mea cunoaștere în domeniul religiilor comparate, că anumite aspecte ale Mitraismului au fost ”corectate” prin implementarea Creștinismului, având în vedere interdicția regăsită în religiile abrahamice de a venera corpurile cerești.

Despre stele, se spunea în aceste religii arhaice, că adăpostesc sufletul unui brav războinic căzut în luptă sau a celui care se jertfește pentru cauza binelui poporului său. În anumite organizații militare și de intelligence se practică și azi obiceiul de a plasa undeva o stea cu cinci colțuri în amintirea personalului căzut la datorie.

Ca să revin la cultul stelei, înainte de prohibiția adusă de Moise, poporul izraelit venera pe Saturn sub numele de Chian iar fenicienii venerau planeta Saturn sub numele de Moloch. În Egipt Saturn era cunoscut sub numele de Remphan iar o mențiune asupra acestei idolatrii o găsim și în sfintele scripturi în Amos (5:26) și în Faptele Apostolilor (7:43).

Ajunși la egipteni întâlnim o puternică venerație a stelei Sirius din constelația Canis Major, care de fapt este un sistem de stele format din 2 stele A, B și o a treia stea companion dar vizibile omului cu ochiul liber ca fiind o singură stea. Aceasta este

cea mai luminoasă stea pe cerul nopții vizibil de pe Pământ. Sirius era venerat drept zeul Osiris. În Africa, practicanții religiei Serer (calea Divinului), nativă populației din Senegal, venerează steaua Sirius sub numele de Yoonir iar simbolul acesteia este o stea în cinci colțuri. Interesantă este explicația acestei stele: este reprezentarea universului și a transcendenței – deci avem nemurirea sufletului, continuarea vieții după moartea fizică; cele cinci vârfuri ale stelei simbolizează omul pe pământ, cu capul ridicat, brațele extinse pentru a se ruga și a munci – avem ideea de om activ atât fizic cât și spiritual. Poporul Serer practica un sistem inițiatic foarte complex, care împărtășea pe de o parte învățături cu privire la mitul creației, agricultură, creșterea animalelor, observarea fenomenelor naturale dar și educație sexuală, iar pe de altă parte, punea în legătură omul cu esența sa divină, în vederea dezvoltării anumitor facultăți latente cum ar fi clarviziunea. Mai adaug că Sirius este practic formată din 3 corpuri cerești, două antice și unul mai recent, ceea ce nu poate să nu ne ducă cu gândul la Sfânta Treime, și implicit la toate ternarele întâlnite în aproape toate religiile și sistemele ezoterice.

Desigur cele de mai sus sunt regăsite mai mult sau mai puțin în mai toate religiile antice, dar am ales să dau acest exemplu pentru că este cel mai puțin cunoscut. Să nu înțelegem din această explicație cum că Franc-masoneria ar fi vreun cult stelar iar membrii ei se închină vreunui corp ceresc, fie el Soarele, Luna, Satur, Sirius sau Yoonir și nici că Franc-masoneria speculativă ar avea rădăcini și influențe în Senegal. Ce trebuie să înțelegem din aceste exemple este faptul că Ordinul Inițiatic Universal al Franc-masoneriei este un depozitar al tradiției și cunoașterii primordiale, întâlnite în toate culturile și civilizațiile pământului, trecute, prezente și cu siguranță viitoare. Tradiția primordială este una singură, purtată generație după generație în

diverse recipiente, precum cel mai de preț elixir, de la creație până în zilele noastre.

Steaua Înflăcărată este reprezentată de steaua în cinci colțuri care radiază, adică este un simbol al tradiției primordiale care radiază în cadrul Ordinului, iar membri lui transpun razele ei în propria lor persoană, asimilând învățăturile și studiind simbolurile. În aceste condiții universalitatea Franc-masoneriei, Experiența, este evident justificată iar experiența inițiatică trece de barierele impuse de cultură, politică, religie, etc., considerând toate acestea ca fiind manifestări ale aceleiași tradiții, transmisă și împărtășite membrilor ei.

Nu vreau să închei înainte de a menționa aici pentagrama ca fiind un dispozitiv folosit în magie și ocultism, un dispozitiv benefic de protecție. Desigur abordarea puerilă a neinițiaților au transformat pentagrama întorcând-o cu susul în jos în simbol malefic, întruchipare a anticristului, pentru că, conform viziunii lor seamănă cu un țap, care bietul animal a ajuns să fie considerat imaginea necuratului. Pe bună dreptate, anumiți cercetători au dorit să se delimiteze de asocierea Stelei Înflăcărate cu pentagrama, subliniind chiar de la început că cele două simboluri nu trebuie confundate. Steaua Înflăcărată nu are valențe pozitive sau negative, ea există prin natura ei și transmite ceea ce ascunde. Cum alege fiecare să folosească cunoașterea dobândită, rămâne opțiunea lui (la fel ca și cuțitul, instrument cu care un doctor operează și salvează vieți iar un criminal omoară curmând viața altcuiva).

Jung consideră steaua cu cinci colțuri ca fiind arhetipul universal al omului, idee pe care o găsim la alchimiști și la hermeticieni care definesc omul ca fiind microcosmosul iar simbolul său fiind această stea.

Mai trebuie să afirm aici că steaua cu cinci colțuri era folosită de Pitagora și discipolii săi, fiind numită pent-alpha, adică

cinci alpha, litere care asociate într-un anume fel, formează steaua cu cinci colțuri.

Pentru a oferii imaginea completă a simbolului Stelei Înflăcărate, doar așa putând înțelege natura sa și ceea ce are de revelat căutătorului de Adevăr și Lumină, voi încerca să explic cealaltă componentă a simbolului, litera ”G”. Nu putem vorbi de o stea înflăcărată dacă nu are prezentă în centrul ei, litera G.

Litera ”G”

Dacă pentru stea avem la dispoziție civilizații și culturi întregi pentru a încerca să descoperim înțelesul ei și rolul pe care îl are în Franc-masonerie, în ceea ce privește litera ”G” suntem privați de surse clare și precise. De la apariția ei ca simbol și până în zilele noastre încă nu a fost posibil un consens în ceea ce privește originile ei și înțelesul pe care îl are, și cu atât mai mult rolul pe care îl are în centrul Stelei Înflăcărate. Tot ce avem sunt speculații și am să redau câteva din ele sumar, în cele ce urmează. În mare, sensurile atribuite literei ”G” sunt pe deoparte God – Dumnezeu și Geometria, întâlnite în curentul tradițional al Franc-masoneriei și pe de altă parte Geometrie, Gravitație, Generare, Geniu și Gnoză în contextul masoneriei liberale.

Prima mențiune scrisă a literei ”G” apare în expozeul masonic ”Masonry Dissected” scris de Samuel Prichard și publicat în 1730, text în care găsim următorul fragment de catehism pentru gradul de Calfă:

Î. Ești Calfă? R. Sunt.

Î. De ce ai fost făcut Calfă? R. Din considerație pentru litera ”G”. Î. Ce denotă acest ”G”? R. Geometria, sau a cincea știință.

Astfel prima urmă scrisă face referire la geometrie așa că am să încep și eu cu geometria.

Geometria, apare ca fiind cea de a cincea artă sau știință liberală, pe care Calfa o întâlnește în voiajele ei de instrucție. Nu

reiau aici cele afirmate în capitolul dedicat acestora, dar am să aduc câteva completări specifice istoriei și filozofiei Ordinului.

Cel mai vechi manuscris al masonilor operativi, unanim acceptat, este manuscrisul Haliwell, datat cu 1390 și care conține Îndatoririle unui mason, membru al ghildei în cauză. De aici aflăm că geometria era oarecum sinonim cu masoneria, știința geometriei fiind singura și indispensabilă unui mason liber. De ce? Pentru că nefiind vorba atunci de școli de arhitectură și manuale, ei se bazau integral pe cunoștințele geometrice pentru a trasa planurile construcțiilor dar și pentru a executa lucrarea. Astfel aceste cunoștințe devin nucleul central al meseriei membrilor ghildelor de masoni operativi ceea ce le transformă în secrete neprețuite, de apărat cu prețul vieții. În acest fel protejau ghildele și limitau posibilitatea apariției prea multor concurenți. De aceea probabil primul înțeles pe care l-a avut litera ”G” a masoneriei speculative a fost Geometria. În dialogul dintre Siomon și Phillip, un expozeu masonic publicat în 1740, apare următorul dialog care întărește afirmațiile de mai sus:

P. De ce ai fost făcut Mason?; S. de dragul literei G.;
P. Ce semnifică ea?; S. Geometrie.;
P. De ce geometrie?; S. Pentru că este rădăcina și fundația tuturor Artelor și Științelor.

În gradul de Calfă, ca urmare a venerației aduse geometriei de către masonii operativi, cei speculativi transformă Marele Arhitect al Universului în Mare Geometru al Universului. Apare astfel asocierea dintre Dumnezeu și Geometrie, iar cu timpul și din diverse motive, litera ”G” a ajuns să poarte înțelesul de God – Dumnezeu. Varianta aceasta este valabilă pentru masoneria anglo-saxonă tradițională. În Franța vor apărea simultan Geometria și alți termeni, oarecum descriptivi pentru divinitate, Grandoare și Glorie. Într-un catehism francez găsim următoarele referințe la cele de mai sus:

Î. Ce ai văzut când ai intrat?; R. O mare lumină în care am remarcat litera G.;
Î. Ce înseamnă litera G?; R. ”God”, altfel spus ”Dieu”, sau ceea ce este mai măreț decât noi.

Cred că este important pentru caracterul universal al Ordinului să menționez că geometria începe cu litera ”g” în mai toate limbile bătrânului continentului iar dumnezeu, în timp ce în limbile anglo-saxone și germanice începe cu ”g” în limbile latine și slave începe cu ”d” sau alte litere. Și ajungem la cel de al doilea înțeles atribuit în masoneria anglo-saxonă, Dumnezeu.

Dumnezeu, nu este aici un nume propriu, astfel încât acest înțeles nu trebuie tratat din perspectiva unei religii anume. Dumnezeu, God, este mai de grabă înțeles ca ”Zeul”, adică divinitatea supremă, creatoare a oricărei credințe monoteiste. Întâlnim într-un catehism american din secolul XVIII următoarea referință: ”Prin litere patru și știința cinci, acest ”G” stă corect conform artei și a proporției; ai răspunsul prietene.”. Această frază a născut diverse speculații, mai apropiate sau mai depărtate de adevăr. ”Litere patru” – cei care nu aveau suficiente cunoștințe de limbă engleză, au tradus ”by letters four” ca fiind a patra literă, ”d”, care este inițiala lui Dumnezeu, justificând și în lumea latină reprezentarea divinității prin litera ”g”. Alții mai zeloși, au considerat că reformatorii masoneriei operative și a ritualurilor masoneriei speculative, erau cabaliști și prin ”by letters four” au dorit să transmită de fapt numele inefabil al divinității, pe care evreii, conform tradiției lor, nu au voie să îl pronunțe și îl substituie de obicei cu Adonai, YHVH. Alții merg și mai departe și afirmă că litera ”G” este de fapt o eroare și că inițial se folosea fie litera ”Yod” de la numele Yod-He-Vav-He, fie litera ”Delta” din alfabetul grec, de unde avem de fapt Delta Luminoasă la primul grad și Steaua Înflăcărată înlocuind-o în al doilea grad.

În alfabetul limbilor semitice Gimel este a treia literă la fel ca și Gamma în alfabetul grecesc. Litera ”G” ar prove de acolo și de fapt forma ei nu este cea a literei ”G”, aceasta fiind o simplificare pentru necunoscători a celorlalte alfabete, și ar fi avut forma litere ”Gamma”. Simbolul grafic al acesteia, folosit în mod arbitrar, multiplicat de 5 ori ar da forma stelei cu cinci colțuri. Dacă analizăm multitudinea alfabetelor lumii, ajungem la concluzia exuberantă la care a ajuns și Albert Mackey: ”Litera ”G” este a șaptea literă a alfabetului englez, latin și romanic. Cel grec și multe altele o pun pe locul trei; în alfabetul rusesc, valah, și altele, este pe locul patru; în cele arabice pe locul 5…”. Regăsim deci cifrele 3,5,7 atât de dragi Franc-masonilor de toate vârstele. Să fie coincidență, să fie o învățătură bine codificată? Personal cred că este o simplă coincidență, la gradul de Calfă necunoscând învățăturile Măiestriei și astfel multe din simbolismul său specific. Dacă litera ”G” apărea prima dată la gradul de Maestru, atunci înclinam să cred că este un mesaj codat.

Oricare variantă am alege-o, cert este că în masoneria anglo-saxonă, litera ”G” este folosită atât pentru God cât și pentru Geometrie în paralel, și se potrivește atât ca formă cât și ca specific.

Trecem mai departe și explorăm înțelesurile uzitate în cadrul masoneriei liberale, care spre deosebire de masoneria tradițională, nu obligă membrii la credință într-o entitate superioară, ci lasă la libera alegere a fiecăruia dacă și în ce crede. Înțelegem cu ușurință de ce pentru litera ”G” nu putea fi vorba de Dumnezeu în cadrul acesta liberal. Au fost găsite atunci noi înțelesuri care să compenseze și să înlocuiască acest termen. Desigur, înțelesul ”Geometrie”, sacră masoneriei operative și adogmatică prin caracterul ei ca știință, a rămas nealterat.

Remarcăm faptul că în cadrul masoneriei liberale înțelesurile pentru litera ”G” sunt cinci la număr, în concordanță

cu tema gradului. Geometria fiind primul dintre înțelesurile date de ritual, abordat deja, voi încerca să detaliez succint restul de patru variante propuse.

Gravitația, legea fizică care explică atracția dintre corpurile cerești și în general între toate elementele întâlnite pe pământ, mai este numită și legea newtoniană a atracției. În secolul XVIII găsim teoria atracției universale la erudiții oameni de știință precum Copernicus, Galileo Galilei sau Kepler. Această lege a atracției este transpusă în învățături masonice ca fiind iubirea între oameni, care atrage și nu lasă să rătăcească membri Ordinului.

O altă interpretare a gravitației în context masonic este mult mai spirituală, ezoterică. Gravitația este cea care unește eforturile tuturor Franc-masonilor astfel încât prin ei să se înfăptuiască Marea Operă a Ordinului. Mai adaug aici și curentul New Age, tot mai des întâlnit al ”legii atracției” – atragi în viața ta ceea ce gândești, o învățătură oarecum desprinsă din ritualurile și practicile magiei, care proclamă impunerea voinței asupra materiei în vederea obținerii celor dorite. Având în vedere declinul numărului de membri din ultimii 20 de ani, cât și procentajul de participare activă în cadrul Ordinului, nu cred că această ”Gravitație” face o treabă prea bună, în conformitate cu explicația primită în ritual.

Generarea sau **Generația**, cei doi termeni aproape sinonimi sunt a doua explicație pentru acest simbol dată viitoarei Calfe. Zic aproape sinonimi pentru că unul face referire la planul metafizic al generării iar cel de al doilea face trimitere la planul fizic al procesului de generație. Conform ritualului Ritului Scoțian Antic și Acceptat, generarea este puterea de a crea pe toate planurile, intelectual, psihic și fizic. Dincolo de explicația dată, consider mai potrivit termenul abilitate celui de putere. Creația creatoare nu are puteri, are abilități care reies din natura ei nu dintr-o formare ulterioară. Omul are abilitatea de a genera, pentru

că este dreptul său divin de a se cunoaște, a se dezvolta și de a evolua întru o înțelegere precisă a existenței sale. Această abilitate devine putere abia atunci când ea este exersată și dezvoltată, ceea ce Franc-masonul începe de la primul grad – autocunoașterea și cioplirea viciilor pentru a se dezvolta în Piatră Cubică, element perfect al construcției Templului. El continuă să evolueze prin gradul de Calfã, cu ajutorul învățăturilor primite aici, el șlefuiește Piatra Cubică, aducând la perfecție natura sa. La gradul Măiestriei el parcurge un proces de transmutare ceea, ce îl face apt să înțeleagă precis existența sa.

Geniul, reprezintă pentru om, desăvârșirea proceselor sale formatoare, rezultat aflat chiar la limita materialului cu spiritualul. Geniul este din nou un atribut, un drept divin al fiecăruia din noi, dar problema este descoperirea acestui geniu personal. Într-un expozeu masonic din 1723 ”Masoneria Expusă”, una din scrisorile care acompania textul în cauză descria masonul ”ca fiind acel om onorabil care caută să își perfecționeze munca sa.”. Indiferent ce ocupație avem, străduindu-ne să devenim cei mai buni în ceea ce facem, vom ajunge să cunoaștem geniul nostru. Desigur acest demers trebuie să fie exorcizat de egoul nostru, pentru că altfel, dintr-o luptă cu noi înșine pentru a deveni mereu mai buni decât am fost, va deveni o luptă cu semenii noștri pentru a deveni cei mai buni printre ei. Rezultatul va fi total opus celui promis de învățăturile masonice, cunoașterea geniului nostru, va fi din contră depărtarea de geniu și apropierea de Ego. Aici aș da exemplu povestioara în care un copil vede un sculptor în fața unui bloc de granit; zile la rând îl observă pe om la muncă până când acesta finalizează sculptura iar în fața lui nu mai este un bloc de granit ci o delicată statuie a unei fete grațioase. Copilul întreabă cum a reușit să transforme blocul de granit în această deosebită siluetă, iar sculptorul i-a răspuns că fecioara era mereu în interiorul blocului, el înlăturând doar surplusul de material a reușit să o

elibereze. De ce compar geniul cu o fecioară? Pentru că geniul prin natura sa este veșnic pur și totodată protejat de scoarța groasă a impurităților noastre. Și de ce veșnic? Pentru că atunci când vom ajunge să cunoaștem geniul nostru, nu vom mai avea cu ce să îl pătăm, chiar dacă natura sa este fragedă și delicată. Desigur Surorile noastre sunt libere să înlocuiască fecioara cu un fecior, altfel analogia neavând nici o valoare.

Gnoza, din greacă de la cuvântul ”gnosis”, reprezintă un anumit tip de cunoaștere. Gnosticismul a pornit ca o mișcare opozantă creștinismului timpuriu, ca revoltă la natura sa barbară și prin concepția de supunere totală ”crede și nu cerceta”, identificând pericolele unei astfel de mișcări, gnosticii au încercat propovăduirea unui sistem de apropiere de Dumnezeu prin cunoaștere. Această cunoaștere este numită Gnoză. Nu vorbim aici de o cunoaștere teoretică, intelectuală, o acumulare de informații, ci de o cunoaștere sensibilă, în plan spiritual, care este de fapt o trăire a cunoașterii. Calfa este deci îndemnată să se orienteze către acest tip de cunoaștere ceea ce ar trebui să îi arate că informațiile dobândite în călătoriile anterioare sunt doar simboluri și ea trebuie să le abordeze din prisma cunoașterii sensibile, ezoterice. Așa că dragi căutători, nu căutați Adevărul în cărți, ele fiind doar calea destinației voastre. Nu căutați Adevărul în Franc-masonerie, și aceasta fiind doar o cale, pe lângă multe altele, ce vă va conduce precum o călăuză sinceră la finalul drumului vostru. Adevărul îl veți găsi doar în voi înșivă, fiecare pentru sine. Cunoașterea sensibilă se dobândește în liniște, cu calm prin meditație, renunțând conștient la influențele lumii material. Aflăm din primul grad că doar coborând în adâncul pământului și corectând, vom descoperi piatra. Doar în liniștea și întunericul nostru interior vom descoperi Lumina și Adevărul.

Luând în calcul numeroasele variante de interpretări, unele mai raționale altele mai științifice, încurajez pe fiecare să caute și

să își formeze o opinie personală, sursele de informare fiind multiple. O lucrare interesantă pe această temă o constituie cartea ”Litera masonică G” scrisă de Paul Foster Case, și oferă pe lângă interpretările obișnuite și o viziune personală în legătură cu astrologia, tarotul și magia, astfel lărgind paleta celor interesați.

La fel ca și în cazul profeților, nu este important ă impunem o variantă unică acestui simbol. El trebuie prelucrat în conformitate cu libertatea de conștiință și nu în contradicție. Este important să înțelegem că nu putem vorbi de ”Steaua Înflăcărată”, fără a așeza litera ”G” în centrul ei.

De ce consider eu că acesta este simbolul central al gradului de Calfă? Pentru că la un nivel foarte subtil, Steaua Înflăcărată este o reprezentare a Calfei desăvârșite conform tradiției și instrumentarului Ordinului: steaua este ființa umană în echilibru perfect iar litera ”G” este ceea ce o animă.

Concluzia, dragii mei cititori, este că trebuie să vă găsiți echilibrul iar mai apoi să identificați ce vă animă și să plasați acel ceva în centrul vostru. Așa doar puteți desăvârși lucrarea Calfei, a omului iluminat precum Steaua Înflăcărată și să aveți acces la noi trepte în calea dezvoltării voastre spirituale.

Decorurile Lojii la gradul de Calfă

Pentru că am ajuns să explic reprezentările decorative ale Templului masonic, am să continui cu această notă și am să descriu succint fiecare element de decor specific gradului de Calfă, așa cum apar ele în contextul Ritului Scoțian Antic și Acceptat. Asemănarea cu Loja Ucenicilor este relativ mare, totuși acest grad comportă câteva elemente de decor distincte, a căror studiu este necesar pentru a înțelege natura gradului și mai mult, adică trecerea de la Perpendiculară la Nivelă, de la Ucenic la Calfă.

Unde oare aş putea să încep dacă nu cu intrarea în Lojă. Trebuie să observăm că acum, Ucenicul introdus în Lojă nu mai trece prin Poarta Joasă de la intrare, el fiind introdus direct între Coloanele din vest. Și acum cele două coloane poartă înscrise literele ”B” și ”J”, inițialele numelor acestora, BOAZ și JAKIN. Dar pe capitelurile lor nu mai sunt așezate rodii ci cele două sfere, cea terestră și cea celestă.

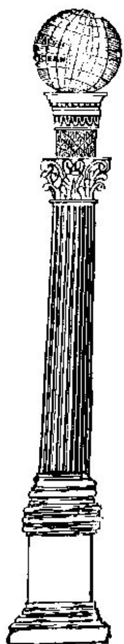
Jachin, este numele celei de a doua coloană a Templului lui Solomon. Asupra primea nu am să revin pentru că a fost abordat în manualul gradului precedent. Semnificația numelui diferă parțial de la ritual la ritual, așa încât găsim fie sensul ”a consolida; a stabiliza” fie ”el a consolidat”. Din asocierea celor două coloane ce susțin intrarea în Templu lui Solomon reiese fie că ”Templul este consolidat în forță”, fie că ”el a consolidat Templul în forță” și mai găsim explicația secundară dată în Ritul Scoțian Antic și Acceptat, ”în el este consolidată forța”.

Conform legendei din Torah, cei doi stâlpi erau în exteriorul Templului lui Solomon, Boaz în stânga și Jachin în dreapta. Ei aveau diametrul de 1,8m și înălțimea de 8,2m iar capitelurile aveau înălțimea de 2,4m. Capitelurile erau decorate cu ghirlande de câte 200 de rodii împletite cu câte șapte lanțuri pentru fiecare coloană, iar deasupra lor erau așezați crini (Regii I, 7:13 și 41-42). În alte fragmente din Biblie sunt date alte dimensiuni. Cam atât avem concret despre cei doi stâlpi de la intrarea în Templu, restul fiind doar speculații.

În Franc-masoneria anglo-saxonă, explicația celor două coloane este: Boaz – ”Forța” și Jachin – ”a stabili în Domnul”. De aici ar rezulta că forța templului este stabilită în divinitate sau că divinitatea este sursa forței templului.

Nici despre pozițiile celor două coloane în cadrul Franc-masoneriei nu există un consens. În riturile anglo-saxone și Ritul Scoțian Antic și Acceptat, Boaz este în stânga intrării iar Jachin în

dreapta. În Ritul Francez și alte câteva rituri continentale, locația lor este inversată.

Probabil că înțelesul în contextul istoric s-a pierdut, ceea ce este mai puțin important pentru masoneria speculativă, unde totul este simbol. Să abordăm deci cei doi stâlpi ca un simbol și să contemplăm la înțelesul lor, important pentru Ordin. Ziceam la gradul trecut că cei doi piloni sunt un simbol al dualității. La acest grad, aflând și semnificația celor doi stâlpi împreună, afirm că înțelesul lor simbolic este unitatea tuturor oamenilor de pe pământ, indiferent de ceea ce ne diferă, iar această unitate va fi consolidată sau stabilită sub protectoratul și numele divinității unice. Rodiile care împodobesc capitelurile sunt un simbol pentru integralitatea și unitatea absolută a omenirii, observând sâmburii fructului strâns apropiați unul de celălalt, numeroși și greu de dislocat din fruct. Asta trebuie să învățăm, să fim Frate pentru Frate, om pentru om, să ținem aproape pe semenii noștri și să îi susținem atunci când ceva îi forțează să se depărteze de noi. Și avem crinii care acoperă capitelul ca simbol al deschiderii pe care trebuie să o avem către creatorul universului, Marele Arhitect al Universului, deschidere care este unica ce ne permite ca prin contemplare să cunoaștem natura divină a macrocosmosului și a microcosmosului.

Am găsit interpretarea cum că Jachin ar reprezenta pe regele Solomon iar Boaz pe regele Hiram din Tyr. Această interpretare induce aceeași lecție morală de unitate, cele două popoare fiind unite într-un scop măreț, care depășește condiția lor umană.

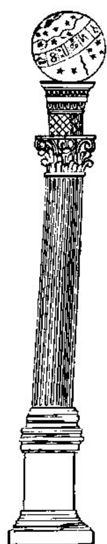
Mai primim o lecție importantă pentru omul educat, care trăiește viața cu sufletul prin corpul său, și anume, că doar

divinitatea este mai presus de om, oamenii având toți același statut, indiferent de poziția pe care o ocupă în societate, de rolul pe care îl joacă în comunitate sau de ocupația pe care o practică. Omul este om înainte de toate.

În gradul de Calfă, apar două elemente de simbolism distincte și particulare acestui grad. Este vorba de sfera celestă și cea terestră. În Ritul Scoțian Antic și Acceptat, cel mai adesea ele sunt așezate undeva la Orient în stânga și dreapta Maestrului Venerabil, dar în anumite versiuni de ritual și în alte rituri, ele sunt așezate pe capitelul coloanelor – sfera terestră pe Boaz și sfera celestă pe Jachin. Prea puține ritualuri oferă explicații cu privire la cele două sfere. Am să încerc să propun câteva explicații care să deschidă calea meditației asupra acestor elemente.

Sfera Terestră, pe care sunt reprezentate toate continentele pământului, adică omenirea întreagă, aspectul vieții materiale, este simbolul microcosmosului. Ea este așezată la Sud pe capitelul coloanei Jachin pentru a sugera că acela este primul domeniu de studiu al Franc-masoneriei, materia, temă abordată la gradul de Ucenic și continuată în acest grad. Fiind acum la Sud aduce o nouă Lumină asupra planului material, ceea ce permite Calfei o altfel de abordare a acestui plan. Inițierea profanului fiind scoaterea sa din materia grosieră și prelucrarea materiei spre forma unui cub, asocierea Echerului peste Compas, toate denotă microcosmosul, omul în mediul său material.

Sfera Celestă, pe care sunt reprezentate constelațiile, corpurile cerești, adică tot ceea ce este în afara Pământului, face aluzie la macrocosm. Ea este așezată la NORD, acolo unde lumina Soarelui nu iluminează direct pe lucrători, pe capitelul coloanei Boaz pentru a indica viitoarei Calfe un nou univers asupra căruia trebuie să se aplece - universul spiritual, dar abia mai târziu. Astfel Echerul este întrepătruns de Compas, iar munca la acest grad constă în șlefuirea micilor imperfecțiuni ale cubului. Calfa

înțelege deci că de acum înainte va aborda aspecte legate de lumea materială, de microcosmos, conștientă fiind de aspectele macrocosmosului asupra cărora se va apleca într-un viitor grad, când va fi pregătită.

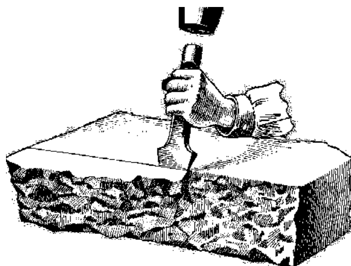
Relația între cele două sfere este poate mai elocventă pentru determinarea simbolismului acestor elemente. Pământul se rotește în jurul său, dar el face parte din sistemul solar, adică chiar dacă manifestarea lui este aparent individuală, de sine stătătoare, făcând parte dintr-un sistem solar este supus influențelor legilor atracției dar și a celorlalte corpuri cerești. Calfa va înțelege că viața lui nu este una individuală ci este mereu influențată de oamenii din jurul său și mai mult decât atât, aspectele materiale ale vieții sunt mereu sub influența aspectelor spirituale, fie că le sesizăm sau nu, și nu invers. Aceasta este ordinea cosmică firească și așa trebuie noua Calfă să își conducă viața de acum înainte. Microcosmosul este doar o reflecție a Macrocosmului și nu este independent de acesta ci mai de grabă întrepătruns, precum poziția Echerului și a Compasului la acest grad.

Alte elemente întâlnite în Loja Calfelor sunt cele trei pietre, piatra brută, piatra cubică și piatra cubică cu vârf. Dacă în primul grad Franc-masonul lucrează la cioplirea pietrei brute, transformând-o în Piatră Cubică, în acest nou grad el șlefuiește Piatra Cubică pentru a o aduce la perfecțiune. La primul grad materia primă era Piatra Brută iar aici lucrarea se exercită asupra Pietrei Cubice. Apare prima discrepanță prin introducerea unei a treia pietre, Piatra Cubică cu Vârf, folosită la îmbinarea bolților și a zidurilor, dar și la ascuțirea uneltelor, după unii cercetători ai Franc-masoneriei. Prin urmare, Calfa va trebui să lucreze la realizarea pietrei cubice cu vârf, conform unor ritualuri continentale. Personal consider această a treia piatră ca fiind o

greșeală de interpretare și am să îmi justific opinia când voi aborda separat tipurile de pietre.

Piatra Brută, este așa cum am spus, materia primă cu care Ucenicul începe munca sa de mason. Cu Dalta și Ciocanul, el taie bucăți din piatră ca să o aducă la forma cât mai apropiată de cub. Simbolic vorbind, masonul este el însuși piatra brută, materialul asupra căruia el trebuie să lucreze pentru a deveni un om și mai bun. Prin urmare el se va lupta să își supună pasiunile și să cultive virtuțile.

Piatra Cubică, este piatra asupra căreia se îndreaptă atenția Calfei. Și aici materialul este identificat cu lucrătorul și astfel după ce a eliminat sau a redus pe cât se poate viciile și a cultivat virtuțile, noua Calfă vine prin uneltele de măsură pe care a învățat să le folosească pe parcursul celor cinci voiaje, analizează piatra și cu precizie chirurgicală va șlefui spre a îndepărta până și cele mai mici și mai neglijabile defecte. Calfa, la finalul lucrării, se va identifica cu Piatra Cubică, cubul perfect, pe care Maestrul învață să îl pună la locul potrivit pentru a înălța zidurile Templului. Desigur piatra cubică este o interpretare simbolică a ceea ce masonii operativi denumeau Piatra Perfectă, acea piatră folosită la ridicarea zidurilor. Piatra Perfectă nu era cubică, era dreptunghiulară, dar avea fețele netede precum piatra cubică utilizată în ritualurile masonice azi. Oricine își poate imagina că un perete făcut din cuburi nu ar rezista pentru că nu are elemente de legătură care să absoarbă și să distribuie greutatea. Confuzia vine probabil de la termenul folosit de masonii operativi ”parpend”, ”perpend” sau ”prepent”. De la aceste variante până la ”perfect” nu este o cale lungă și această interpretare a putut fi ușor făcută de cineva care a

copiat un ritual. Important este sensul simbolic atribuit Pietrei Cubice și învățăturile desprinse din simbol.

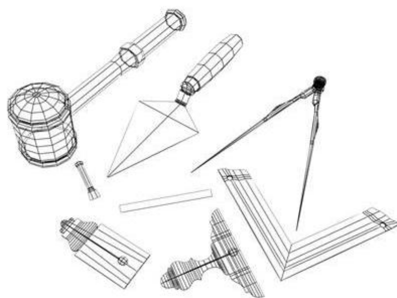
Piatra Cubică cu Vârf sau **Piatra Ascuțită**, este întâlnită în masoneria continentală pe tablourile de lojă încă din secolul XVIII, XIX. Ea este reprezentată ca fiind un cub cu o piramidă deasupra lui. Doar atât a fost nevoie pentru a da naștere feluritelor interpretări mai mult sau mai puțin esoterice. Adevărul istoric este următorul. În anumite tablouri de lojă ferestrele aveau forma unui pătrat cu un triunghi deasupra, baza triunghiului și latura de sus a pătratului lipsind. Cele mai banale lecții de desen tehnic ne învață că dacă ar fi fost vorba de o reprezentare geometrică a unui cub cu o piramidă pe el, atunci linia între pătrat și piramidă trebuia să fie vizibilă. Plecând de la această fereastră (care apare încă de la primul grad pe tabloul de lojă), cineva a copiat probabil tabloul de lojă și a transformat-o pe aceasta în piatră cubică cu vârf (operă desăvârșită a calfei).

Interpretările acestui nou apărut simbol sunt diferite. De la banala unealtă de ascuțit piatra, la un codat simbol al sulfului care este desenat ca un triunghi deasupra unei cruci (triunghiul este evident, dar când deschidem piatra ea se transformă în cruce); de la piatră de boltă la chintesența uniunii materialului (cubul) cu spiritualul (focul reprezentat de piramidă); întâlnim de toate. Prin urmare neg varianta promovată în cadrul masoneriei franceze, prin care Piatra Cubică este o etapă intermediară pentru Calfă, care șlefuiește piatra pentru a obține Piatra Cubică cu Vârf, desăvârșirea operei sale. De asemenea dezaprob apariția unei secure care apare înfiptă în piatra cubică cu vârf. Oricine știe că dacă dai cu securea în piatră, îi știrbești tăișul. Dar și varianta cum că deasupra pietrei ar fi de fapt un Echer pentru a verifica unghiurile drepte ale ei este din punctul meu de vedere neverosimilă. Dacă era un Echer acesta probabil era în apropierea ferestrei, ca unealtă a Maestrului găsită în templu. Rămân fidel

explicațiilor oferite de Ritul Scoțian Antic și Acceptat, asupra celor două pietre, brută și cubică, și a faptului că piatra cubică cu vârf lipsește cu desăvârșire. În Ritul Antic și Primitiv de Memphis-Misraim această a treia piatră este prezentă și desfacerea ei (probabil cu ajutorul securii) revelează alfabetul masonic specific ritului și multe și deosebite cunoștințe ezoterice.

Fiecare rămâne, însă, liber să găsească sau nu valori în simbolurile masonice, atât timp cât ele sunt conforme conștiinței sale care rezonează cu alegerea făcută. Tocmai din acest motiv, Franc-masonul trebuie să studieze ritualurile, să contemple simbolurile și să citească cât mai multe scrieri cu privire la aceste aspecte ale Ordinului și ale umanității.

Uneltele Calfei

Pentru că am vorbit de lucrarea pe care Calfa o are de făcut a sosit momentul să prezint la fel de succint și uneltele cu care ea va trebui să lucreze de acum înainte. În diversele variante de ritual ale R∴S∴A∴A∴ dar și în alte Rituri găsim o nouă discrepanță, de data aceasta între unelte și felul în care sunt explicate viitoarei Calfe. Notăm ca unelte comune, universal acceptate Ciocanul, Dalta și Rigla (continuare a lucrării Ucenicului) și vedem Firul cu Plumb, Nivela, Echerul și Levierul ca unelte specifice Calfei. În unele variante Firul cu plumb este înlocuit de Perpendiculară și Calfa primește o unealtă în plus, fie Compasul (deși este unealta rezervată Maeștrilor conform R∴S∴A∴A∴) sau Mistria și pentru că apare înfiptă în

Piatra Cubică cu Vârf precum Excalibur, Securea. În riturile anglo-saxone întâlnim ca unelte specifice Calfei Firul cu Plumb, Echerul și Nivela.

În cele ce urmează am să reiau fiecare unealtă în parte lăsând la aprecierea fiecărui cititor în parte să identifice locul lor conform diferitelor rituri practicate. Nu am să revin însă asupra uneltelor Ucenicul, care au fost abordate în manualul gradului anterior.

Echerul, este prima unealtă de măsură a unghiurilor. Prin echer se pot verifica unghiurile de 90 de grade ale pietrelor astfel încât ele așezate una peste alta să se culce perfect și să confere stabilitatea necesară construcției. Prin urmare un unghi drept este indispensabil unei structuri ferme și rezistente. Din punct de vedere moral, Echerul este unealta prin care ne măsurăm acțiunile noastre, ca ele să fie drepte. Echerul folosit corespunzător dezvoltă în Franc-mason un caracter onest și sincer iar acțiunile sale se vor afla mereu la intersecția nivelei cu perpendiculara, a activului cu pasivul. De unde rezultă că acțiunile noastre trebuie să fie judecate drept și aplicate corect.

În sens ezoteric, punctul de unire a orizontalei și verticalei este centrul de comuniune cu divinitatea, unde activul și pasivul sunt în armonie perfectă și din acel punct izvorăsc marile adevăruri ale vieții. Dar fiind o unealtă de măsurare a cubului, acțiunile echerului rămân cuprinse în planul material.

Firul cu Plumb sau **Perpendiculara**, este instrumentul care măsoară verticalitatea, el fiind format dintr-un șnur la capătul căreia este atârnat un obiect metalic ascuțit, care atras de forța gravitațională a pământului atârnă indicând gradul de înclinație a unui zid. Firul cu Plumb era folosit de masonii operativi pentru a stabili verticalitatea unui zid al construcției. În plan moral masonul învață să fie tot timpul vertical iar în plan simbolic verticala este axul pe care a coborât spiritul în materie iar acum

trebuie să urce înapoi tot pe același drum. Spiritul a coborât în materie prin suflul divin care animă viața și se va reîntoarce la origini atunci când timpul său în plan material a expirat. Putem afirma aici că Firul cu Plumb este calea către spiritualitate, pe care Calfa nu a ajuns să o cunoască deplin, doar o bănuiește.

Nivela, este formată dintr-un triunghi drept isoscel, sprijinit pe brațele sale, de mijlocul căruia atârnă un fir cu plumb. Această unealtă era folosită la verificarea suprafețelor și măsura astfel pe orizontală. Apare în plan moral orizontala ca simbol al egalității tuturor oamenilor, dar nu o egalitate de tip socialist care însemna o uniformizare, ci o egalitate a naturii omului, o egalitate de drepturi și obligații a tuturor oamenilor. Având mereu simbolul egalității în conștiința noastră, și acțiunile noastre, atât cele directe cât și cele indirecte vor fi conforme principiilor unui om liber și de bune moravuri, devenit din om bun un om și mai bun. Fiind formată cu ajutorul unui fir cu plumb, această unealtă ne arată că chiar și atunci când vedem doar partea materială, este prezentă și verticalitatea spirituală.

Pentru că am descris cele două unelte, trebuie să explic aici și ce anume spune ritualul prin trecerea de la Perpendiculară la Nivelă, definind pasajul Ucenicului la gradul de Calfă. Perpendiculara în acest caz, reprezintă o primă perioadă de asceză, când ucenicul eliberat din interiorul pământului, Cabinetul de Reflecție, corectând asperitățile naturii sale, ajunge să se implice pe orizontală, adică devine activ în mediul său înconjurător. Fiind în slujba semenilor săi Calfa se șlefuiește și când și-a finalizat lucrarea va trece la următorul plan, un nou tip de perpendiculară.

Aș rezuma această trecere prin afirmația că masonul care și-a îndreptat atenția asupra sa la gradul de Ucenic, ajunge să își exteriorizeze atenția asupra celor din jurul său, dar această transformare nu vine ca urmare a primirii unei titulaturi noi, ci

vine natural, ca urmare a progreselor făcute pe calea spre Adevăr, și abia recunoașterea faptelor sale va aduce o titulatură nouă.

Levierul sau **Pârghia**, este unealta folosită la mutarea obiectelor grele, în cazul masonilor operativi, pentru a întoarce piatra cubică de pe o parte pe alta permițând astfel șlefuirea tuturor celor șase fețe ale ei. Levierul are nevoie de un punct de sprijin solid pentru a putea fi utilizat, iar în plan masonic acel punct de sprijin este Iubirea (sau Credința, în masoneria tradițională). Levierul este voința prin care cel care îl utilizează reușește să manevreze și cele mai grele obiecte, simbolizând aici Perseverența de care Masonul trebuie să dea dovadă în lucrarea sa. Voința trebuie aplicată cu măsură și numai după ce vocea Ego-ului a fost redusă la tăcere, altfel fie riscăm să rupem levierul fie să deteriorăm piatra cubică.

Mistria, este unealta prin care zidarul întinde materialul de coeziune asupra pietrelor și apare în ultima călătorie în Ritul Francez. Personal consider că această unealtă nu are ce căuta în mâna Calfei, deoarece sarcina acestei clase de lucrători, conform cutumelor operative, este cu totul alta. Maestru Mason ia pietrele perfecte și le așează în construcția Templului, prin urmare el este cel care face uz de mistrie. În plan moral mistria reprezintă iertare și toleranță. De aici provine expresia folosită de masoni ”a trece totul sub mistrie” când un Frate sau Soră greșește cuiva. A ierta este o virtute și o caracteristică a divinității pe care omul o cunoaște și și-o însușește. Astfel a ierta pe cineva înseamnă a renunța la propria persoană și tocmai prin altruism, aflăm din scripturi, divinitatea a creat universul. Omul care iartă este la rândul său creator și las această afirmație ca subiect de reflecție pentru cititor.

Compasul, este instrumentul de trasare al tuturor unghiurilor, segmentelor și cercurilor. Sprijinit într-un punct fix, având un braț mobil, prin acest instrument fiecare Franc-mason

reușește să traseze propriul său cerc în jurul său, care reprezintă limitările sale, dar în același timp permite măsurarea influenței acțiunilor noastre atât pe termen scurt cât și pe termen lung. Compasul măsurând cercuri este un simbol al existenței spirituale în antiteză cu echerul care măsoară pătrate, adică materialul. Cele două instrumente de măsură constituie alături de Cartea Legii Sacre, simbolul celor trei Mari Lumini ale Franc-masoneriei.

Securea, mai rar întâlnită între unelte Franc-masonului, cel puțin în Masoneria Albastră, a primelor trei grade, primește interpretarea de unealtă care face legătura dintre cer și pământ, răspândind astfel voința spiritului în plan material. În funcție de intensitatea cu care lovește, securea poate fi considerată unealtă de construcție sau de distrugere, la fel cum poate fi considerată și unealtă sau armă, în funcție de modul în care este folosită. Orice unealtă poate deveni armă prin influența utilizatorului. Un aspect important reiese totuși din simbolismul securii, și anume pentru a ști să aprecieze intensitatea cu care trebuie să lovească, Masonul trebuie să înțeleagă voia cerurilor, adică să întrevadă și să înțeleagă Planul Divin. Acest aspect impunând un alt nivel de cunoaștere decât cel accesibil Calfei, și prin urmare consider inoportună distribuirea acestei unelte la gradul doi.

Despre cifra și numărul 5

Prima dată vreau să atrag din nou atenția că cifra și numărul sunt două concepte filozofice diferite. Cifra este semnul iar numărul este esența filozofică reprezentată grafic de semn.

Cifra cinci, deci semnul, este format dintr-un segment de cerc deasupra căruia este așezat un unghi drept. Dincolo de stilurile caligrafice, cam așa aș rezuma construcția cifrei cinci. Mergând mai departe, asociind cu ceea ce am spus până acum, echerul fiind materie iar cercul spirit, în cifra cinci regăsim unite simbolurile celor două.

Și ajunge la număr. Numărul cinci este văzut ca fiind un număr sferic, deoarece indiferent de modul în care este multiplicat, rezultatul se va putea reduce mereu la numărul 5, asemănător, filozofic vorbind, cu numărul 1. Cinci este suma primului număr par 2 și a primului număr impar 3, din nou filozofic vorbind, numărul 1 fiind unitatea din care toate celelalte numere au izvorât. Astfel numărul cinci reunește masculinul și femininul, activul și pasivul, este deci numărul de coeziune al dualității. Din acest punct de vedere numărul cinci poate fi privit ca fiind o reprezentare a androginului, iar reprezentarea alchimică REBIS (publicată de Basilius Valentinus în 1613), este în marea ei majoritate constituită în jurul temei androginului. Interesant de observat este faptul că ființa androgină ține în mână un echer iar în cealaltă un compas, deasupra ei fiind luna, soarele și steaua cu șase colțuri. Oricât de pasionantă ar fi descifrarea planșelor alchimice, trebuie să revenim la subiectul abordat punctual..

Numărul cinci mai este format și din numărul 4 căruia îi se adaugă unitatea. Astfel putem considera numărul cinci ca fiind exact spiritul (1) și materia (4) contopite, alchimic vorbind, procedeul de formare a chintesenței. Ceea ce dă și sensul ceremonialului de trecere la gradul de Calfă, și importanța Stelei Înflăcărate ca simbol central.

Omul în sine este alcătuit după tiparul stelei cu cinci colțuri, având un cap, două mâini și două picioare, așezat în centrul lor fiind trunchiul. Steaua cu cinci colțuri în a cărei centru se plasează litera G devine Steaua Înflăcărată, la fel ca și ființa umană animată de către ceva superior ei.

Numărul cinci este întâlnit în foarte multe manifestări misterioase ale creației, precum cele cinci corpuri platonice, singurele cinci poliedre regulate, descoperite de Platon.

Nu am să merg mai departe cu analiza cifrei și a numărului cinci, lăsând descoperirea aspectelor numerologice pe seama

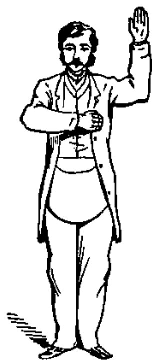
cititorilor interesați să dezvolte subiectul în cauză. Am să enumăr totuși câteva instanțe în care numărul cinci este regăsit în ritualul gradului de Calfă.

Avem cinci călătorii, cinci instrumente, cinci stiluri de arhitectură, cinci simțuri, cinci colțuri ale stelei, cinci trepte în scara spiralată (vezi anexe), dar și cei cinci masoni care ilumineazăLoja. Avem perioada de cinci ani, durata lucrării calfei în antichitate.

Este limpede că gradul de Calfă a fost gândit și elaborat în jurul numărului cinic, care la rândul său este un simbol al omului aflat la maturitate.

ARCANELE GRADULUI DE CALFĂ

Sau secretele gradului, constau în așezarea la ordin, semnul penal, pașii specifici, cuvântul de trecere, cuvântul sacru, atingerea, bateria gradului, vârsta, însemnele Calfei și uneltele utilizate la acest grad. Nu am să le redau integral ci am să antrenez cititorul în descifrarea alfabetului masonic, la fel ca și în manualul primului grad, bineînțeles cu altă cheie pentru cifru.

Așezarea la Ordin, este formată din două părți. Prima parte, semnul de ∨ ⅃ ˥ > ∨̇ se face ridicând mâna ∨ ∨̇ ⅃̇ L̇ ⊏ ⅃ cu brațul paralel cu ∨ ⊓ ˥ > ˥, antebrațul în poziție verticală, formând astfel un ⊡ ⊔ ⊔̇ ⊡ ⌜̇. Degetele mâinii ∨ ∨̇ ⅃̇ L̇ ⊏ L sunt lipite mai puțin degetul mare care este extins, iar palma este orientată înainte. A doua parte se numește semnul de ⊡̇ L ⊐ ⊡ ˥ L ∨̇ ⅃ ∨ ⊡ și se face ducând mâna ⊐ ⌜̇ ⊡ ⅃̇ ⊓̇ ∨ ⅃ pe inimă cu degete lipite și rotunjite ca și cum ar strânge inima (nu în formă de gheară ci mai degrabă vârful degetelor îndoite pentru a apuca ceva de

jos). În alte rituri așezarea la ordin se face doar prin semnul de ⊡ ∟ ⊐ ☐ ⅂ ∟ ⩒ ⅃ ∨ ☐ fără semnul de ∨ ⅃ ⅂ > ⩒.

Semnul Penal, se face trăgând mâna ⊐ ⌜ ☐ ⅃ ⊓ ⩒ ⅃ energic orizontal, spre ⊐ ⌜ ☐ ⅃ ⊓ ∨ ⅃, după care se lasă ambele mâini să cadă lângă corp simultan. Acest semn face aluzie la pedeapsa nerespectării jurământului asumat: ”prefer să mi se smulgă inima din piept decât să dezvălui secretele ce mi-au fost încredințate”.

Pașii, se execută ∨ ⌜ ☐ ∟ pași mici stând la Ordin conform gradului de Ucenic, se face semul penal al gradului I, după care se ia poziția la Ordin în gradul de Calfă. Se execută ⊐ ⊓ ∟ pași spre ⊐ ⌜ ☐ ⅃ ⊓ ∨ ⅃, pornind cu piciorul ⊐ ⌜ ☐ ⊓ ⩒ și trăgând ∨ ⩒ ⅃ ∟ ⊏ > ⅂ lângă ⊐ ⌜ ☐ ⊓ ∨ > ⅂ pentru a forma un echer. Se revine pe axul central cu un pas spre ∨ ⩒ ⅃ ∟ ⊏ ⅃ cu piciorul ∨ ⩒ ⅃ ∟ ⊏, trăgând piciorul ⊐ ⌜ ☐ ⊓ ⩒ în spatele acestuia astfel încât să formeze un echer. Alte variante de ritual dau alt mod de executare a acestora.

Cuvântul de Trecere, sau parola gradului este ∨ ⊔ ∟ ⊐ ⊓ ⅂ ☐ ⩒.

Cuvântul Sacru, este ⅃ ⅃ ⊔ ⊔ ∟ ∟, numele coloanei de la miază-zi.

Atingerea, are două forme pentru cele două faze ale trecerii la gradul de Calfă. Prima este pentru a primi admiterea la ceremonia pentru sporul de salariu, iar a doua atingere este pentru a se face cunoscut drept Calfă, ulterior ceremoniei.

Prima atingere se face apucând mâna ⊐ ⌜ ☐ ⅃ ⊓ ⩒ ⅃ a celuilalt cu mâna dreaptă și executând de ⊔ ∟ ∟ ⊔ ∟ ori o presiune sesizabilă cu degetul ⅂ ⅃ ⌜ ☐ între baza indexului și a degetului mijlociu al celuilalt. Aceasta reprezintă cererea parolei de trecere, care să dă silabisind sau pe litere în unele rituri.

A doua atingere se face apucând mâna ⊐⌜◻⌟⊓⩒⌟ a celuilalt cu mâna ⊐⌜◻⌟⊓⩒⌟ și executând de ⊔L⊾⊔L ori o

presiune sesizabilă cu degetul ⌝⌟⌜◻ pe prima falangă la baza degetului mijlociu al celuilalt. Aceasta reprezintă cererea cuvântului sacru, care să dă pe litere.

Vârsta, este de ⊔L⊾⊔L ani.

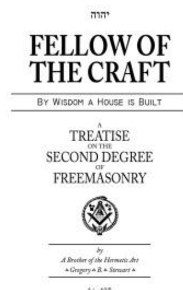
Însemnele, specifice Calfei sunt șorțul alb purtat cu baveta lăsată în jos și mănuși albe.

Uneltele, primite la gradul de Calfă sunt în funcție de rit, așa cum le-am enumerat anterior.

Bateria, se execută precum la gradul de Ucenic dar cu ⊔L⊾⊔L bătăi. Restul bateriilor în funcție de situație se execută identic ca la gradul de Ucenic.

Instrucția Gradului, sau catehismul Calfei

Urmând tradiția Ordinului, și la acest grad instrucția sau catehismul constau în rezumatul ceremoniei de trecere și a învățăturilor, efectuat sub forma unui dialog, cu întrebări și răspunsuri, între doi membri ai Ordinului.

Î. Ești Calfă?
R. Am văzut ∨⩒◻⌟>⌟ L⊾⊡⌝⌟⊔⌟⌜⌟⩒⌟.
Î. De ce ai vrut să treci la gradul de Calfă?
R. Pentru că terminându-mi lucrarea de >⊔◻⊾L⊔, am dorit să trec de la Perpendiculară la ⊾L>◻⌝⌟.
Î. Cum ai fost admis în Loja Calfelor?
R. Nici îmbrăcat, nici dezbrăcat, prin bătaia de >⊔◻⊾L⊔ și mi s-a cerut atingere și cuvântul de trecere.

Î. Care este acest cuvânt?
R. ∨ ⊔ ∟ ⊐ ⊓ ¬ □ ∨.
Î. Ce semnifică el?
R. Spicul de grâu, reprezentat pe Tabloul de Lojă.
Î. După ce ai pătruns în Loja Calfelor ce s-a întâmplat?
R. Am făcut ⊔ ∟ ∟ ⊔ ∟ călătorii de instruire după care am văzut ∨ ∨ □ ⌟ > ⌟ ∟ ∟ □ ¬ ⌟ ⊔ ⌟ ⌜ ⌟ ∨ ⌟.
Î. Ce se află în centrul ei?
R. Litera ”⊏”.
Î. Ce semnificație are aceasta?
R. ⊏ □ ⊓ ¬ □ ∨ ⌜ ∟ ⌟, una din științele cele mai înalte sau Arta Regală. De asemenea prin așezarea ei în mijlocul ∨ ∨ □ ¬ □ ∟, este simbolul Marelui Arhitect al Universului, care este centrul creației.
Î. Cum ai fost trecut Calfă?
R. Am depus jurământul, Maestrul Lojii m-a consacrat iar Primul Supraveghetor și membrii Lojii m-au recunoscut.
Î. Cum ne recunoaștem noi că suntem Calfele?
R. Prin Semne, Atingeri și Cuvinte.
Î. Execută Semnul la Ordin.
R. (execută)
Î. Ce înseamnă această așezare?
R. Ea este compusă din două părți, prima fiind semnul de ∨ ⌟ ¬ > ∨ iar a doua semnul de □ ∟ ⊐ □ ¬ ∟ ∨ ⌟ ∨ □.
Î. Execută Semnul Penal.
R. (execută)
Î. Ce semnificație are acest gest?
R. El face aluzie la penalitatea încălcării jurământului depus, adică ”prefer să mi se smulgă inima din piept decât să dezvălui secretele încredințate”.
Î. Care este Cuvântul Sacru?

R. La primirea acestui grad, ca și în cel precedent, am fost sfătuit să fiu prudent. Nu pot să îl scriu, nici să îl rostesc, pot doar să îl silabisesc, dă-mi prima literă și am să ți-o dau pe următoarea.
(cei doi execută)
Î. Ce semnificație are acest cuvânt?
R. El provine de la numele coloanei din dreapta intrării Templului lui Solomon și semnificația lui este ”a consolida” sau ”în el este consolidat”. Alăturat celui din gradul anterior semnificația lui devine ”templul nostru este consolidat în forță” sau ”în el este consolidată forța” și va dăinui pe vecie.
Î. Unde este locul Calfelor în Templu?
R. Pe al doilea rând al coloanei de miază-zi.
Î. La ce lucrează Calfele?
R. La șlefuirea ⊓⌜⌞◻∨⌜◻⌞ ⊔>⊐⌞⊔◻.
Î. Ce înțeles au pașii Calfei?
R. Ei fac aluzie la circulația soarelui, primii pași reprezentând deplasarea astrului de la solstițiul de iarnă la echinocțiul de primăvară iar următorii deplasarea de la solstițiul de vară la echinocțiul de toamnă.
Î. Ce vârstă ai?
R. ⊔⌞⌞⊔⌞ ani.
Î. Ce simbolizează acest număr?
R. El este numărul simțurilor noastre.
Î. La ce oră încep Calfele lucrul?
R. La miezul zilei.
Î. La ce oră își încheie Calfele lucrul?
R. La miezul nopții.
Î. Ce semnifică aceste ore?
R. Începerea lucrului se face atunci când Soarele strălucește cel mai puternic și se încheie atunci când el apune. Mai înseamnă și că omul ajunge la maturitatea intelectuală la mijlocul vieții și

odată dedicat Marii Opere nu va înceta să lucreze până la sfârșitul vieții sale.

Î. Unde își primesc Calfele salariul?

R. La coloana ┘ ┘ ⊔ ⊔ └ └.

Lectura Gradului

Pentru că vorbim de Ritul Scoțian Antic și Acceptat, am decis să public un text sub forma lecturii gradului, ce poate fi citită noilor Calfe, dar care oferă și profanilor o perspectivă asupra acestui grad al Ordinului. Am pornit în elaborarea acestui text de la cartea fundamentală a filozofiei R∴S∴A∴A∴, ”Morala și Dogma Ritului Scoțian Antic și Acceptat” de Albert Pike. Folosind ca suport această spectaculoasă lucrare a celui care a pus bazele ritului în forma actuală practicată până azi, voi încerca să scot în evidență cele mai importante aspecte universale ce pot fi desprinse din cumulul învățăturilor gradului de Calfă în R∴S∴A∴A∴. Totuși ele nu sunt nici de cum suma lor ci abia un punct de plecare în interminabile căutări și gânduri… pentru că Franc-mason ești toată viața, chiar dacă părăsești Ordinul.

Încă din cele mai vechi timpuri, în Orient, religiile erau considerate a fiind Mistere. Ele erau împărțite în micile și marile Mistere. Astfel, omului de rând îi era permis accesul la micile mistere, adică îi era oferită o imagine, un concept, pe care acesta trebuia să îl venereze după niște reguli bine determinate. Acea imagine sau concept era exclusiv descris prin atribute umane (sentimente umane, dorințe umane, comportamente umane, etc.) și primea ca formă materializată fie animale, pietre, sau mai târziu combinații dintre cele mai bizare între om și specimene din regnul animal. Dovadă cea mai clară este regăsită în panteonul zeităților egiptene, sumeriene, romane și grecești. Era nevoie de această formă exoterică pentru a permite omului de rând, cu capacități

reduse și cunoaștere limitată, de a se identifica cu ideea care trebuia venerată, zeitatea respectivă în cauză.

Odată cu dezvoltarea conștiinței umane libere, manifestată prin creșterea nivelului de înțelegere și de gândire, omul de rând era predispus la a descoperi pentru el noi înțelesuri ale simbolurilor. Rezultatul era de cele mai multe ori unul dezastruos ce dădea naștere unor atrocități cumplite. Astfel, inițiații în marile Mistere, de obicei preoțimea, a elaborat ritualuri din ce în ce mai complexe pentru a uniformiza practica religioasă și prin deturnarea atenției de la simbol către ceremonie, eliminau multe oportunități de a născoci interpretări abuzive.

Franc-masoneria, urmaș al vechilor mistere, a adoptat un sistem fidel celui din antichitate. Pentru a transmite învățăturile ei, Franc-masoneria se folosește de simboluri și ceremonii, pe care în decursul vieții, un Franc-mason trebuie să le descifreze și să și le explice. Franc-masonul care doar participă la ritual, care învață lista simbolurilor, fără însă a le gândi și a le căuta adevăratul sens, nu face decât să ia parte la un exoterism asemănător vechilor mistere. El devine totuși atent și primește învățăturile generale ale Ordinului. Prin ”regularitate”, adică respectarea prevederilor ritualice, el este capabil să transmită mai departe aceste învățături, nealterat.

Un mason desăvârșit nu se va rezuma la această manifestare exoterică a Ordinului ci va căuta să descopere subtilitățile și înțelesurile ascunse ale simbolurilor și a ritualurilor, iar pe măsură ce va avansa pe calea Cunoașterii, va descoperii imensitatea Universului și micimea propriei sale condiții umane.

După ”voiaj”, misterele antice din Egipt, au îmbrăcat haina națiunilor unde acestea au fost implementate, fiind astfel atinse de ideologiile politice, administrative, a evenimentelor sociale, și de multe ori a perfidei ambiții a unor indivizi de a le folosi pentru a asigura continuitatea unei guvernări, a unei ordini sociale sau a

unor interese administrative locale. Inițiații au recunoscut la acea vreme importanța conservării și au acceptat modificările aduse, păstrând totodată adevărurile filozofice în cercuri restrânse, pentru a permite păstrarea nepătată a Adevărului și a Tradiției primordiale.

Noile sisteme religioase, printre care și creștinismul, chiar dacă afirmau principiul Fraternității, nu reflectau sub nici o formă principiul Egalității. Această anomalie a survenit tocmai din cauza ambițiilor cât se poate de profane de a controla alți membri ai unei comunități. Franc-masoneria a fost prima instituție care a corectat această greșeală și a introdus principiul de Egalitate ca doctrină nealterabilă a funcționării sale. În Franc-masonerie, toți suntem Frați și Surori, și toți suntem egali atât ca importanță cât și ca posibilități. Franc-masoneria a venit să corecteze și un aspect lipsă al vechilor Mistere. Libertatea. Dacă în trecut se folosea un sistem feudal de conducere și administrare a Misterelor, respectiv nu toată lumea avea acces la toate învățăturile și mai grav nu avea posibilitatea de a se implica după liberul său arbitru în administrarea misterelor, Franc-masoneria a introdus principiul de Libertate în rândul membrilor ei. Astfel, orice Frate sau Soră, ajuns la gradul de Maestru, poate candida pentru orice funcție în Lojă, liber, dar responsabil de sarcina pe care și-o asumă.

Deviza Libertate-Egalitate-Fraternitate este o dezvoltare naturală a vechilor Mistere, care nu face decât să împlinească scopul acestora și anume: să învețe omul să fie conștient de îndatoririle sale față de el însuși și față de semenii săi, să le respecte și să le îndeplinească. Până la urmă este scopul final al întregii Filozofii și Cunoașteri.

Orice Adevăr, cunoașterea lui, aduce cu sine îndatoriri specifice. Astfel primul mare Adevăr revelat omului prin Franc-masonerie este: omul este superior oricărei instituții iar instituțiile sunt create pentru a servi omul, prin voia lui. Acest lucru ni se

pare evident azi, dar acum 5000 de ani, de când a existat o oarecare guvernare a omului, acest Adevăr era considerat cea mai mare erezie. Îndatoririle omului survenite din cunoașterea acestui Adevăr constau în datoria omului de a fi liber, de a asigura țării sale libertatea și de a garanta păstrarea acestui statut. Rezultatul a fost o nouă ordine sociale în care Despoții și Tiranii au devenit dușmanul cel mai mare al umanității, fie că este unul temporal sau unul spiritual. Îndatoririle omului au crescut considerabil și termenul ”patriotism” a devenit sinonim cu guvernul liber, gândirea liberă, exprimarea liberă și mai presus de orice, conștiința liberă.

Desigur orice Adevăr ajunge să fie pervertit și interpretat, ca pe urmă să fie aplicat conform ambițiilor unor indivizi iar această libertate ajunge să fie văzută ca pe o Anarhie care creează la rândul ei alți tirani și despoți. Tocmai de aceea Fran-masonul, prin simbolurile și ritualurile gradelor învață că este imperativ să nu se abată de la calea sa și să aplice cunoștințele dobândite în acord cu învățăturile Ordinului.

Orice avocat sau luptător pentru cauza libertății omului este un erou al umanității. Asta urmărește Franc-masonerie, prin învățăturile ei, să redea omului umanitatea, contrar sectarismului, a dogmei religioase, a unei moralități rudimentare ce poate fi găsită în scrierile lui Confucius, Zoroastru, Seneca sau în epistolele și versetele rabinilor, în proverbe și epistole. Nu împărtășește învățăturile unei simple școli de gândire ci tocmai a acelor valori umane de care omul a fost privat - Umanitate, Știință și Filozofie.

Filozofia și Știința nu vin să combată Religia. Filozofia este observarea acțiunilor și gândurilor omului, micro-cosmosul reprezentat la acest grad de sfera pământească, cu scopul de a corecta și perfecționa Umanitatea și este animată de sentimentele religioase ale Fraternității și Iubirii. Știința nu vine nici ea să

contrazică religia, ea fiind o observare a legilor naturii, a universului, pentru a înțelege mai bine Creația și din acest motiv și ea este animată de sentimente religioase pentru că ne apropie prin cunoaștere de Creator. În acest grad, știința este reprezentată de sfera cerească, macro-cosmosul. Religia în sine nu contravine nici științei, nici filozofiei și odată animată de credința adevărată ea devine centrul de uniune al celor două discipline. Uniunea este redată de Hermes în Tableta de Smarald: ”Ceea ce este sus este precum ceea ce este jos și ceea ce este jos este precum ceea ce este sus, pentru a înfăptui un singur lucru, Unitatea”.

Lumea profană consideră Cunoașterea ca fiind o sursă inestimabilă de putere. Nimic nu poate fi mai greșit. Să zicem că cineva ar sta și ar reține, dacă ar fi măcar posibil, toate informațiile din toate domeniile. Îl face asta un om mai puternic? Cu siguranță nu. Cunoașterea aduce cu sine putere doar dacă este transformată în înțelepciune. Dincolo de toate sloganurile pe care Franc-masoneria și le atribuie, scopul este tocmai acela de a transforma omul în înțelept. Care este diferența între un cunoscător și un înțelept? Fundamental ei au la bază aceeași cunoaștere doar că primul rămâne la nivelul teoretic iar înțeleptul pune cunoștințele sale în practică. Pe măsură ce experimentează, înțeleptul învață să selecteze informația pe care o stochează și asta îi permite să acționeze și mai mult. În concluzie, Franc-masonul este un înțelept doar atunci când aplică cunoștințele acumulate și mai ales când le aplică în folosul semenilor săi.

Înțelegem deci că Franc-masonul este un om al acțiunii. Poate va veni timpul când umanitatea va ajunge în repaus total. Atunci când nu va mai exista teama de a fi cucerit, de a fii înrobit, de a fi îngrădite sau interzise libertățile, când nu va mai exista teama de conflicte, de războaie, când nu va mai exista foamete sau boli, când omul nu va mai fi nevoit să își apere proprietățile și bunurile, când religiile nu se vor bate precum niște berbeci cap în

cap pe podul spre abis, când umanitatea va fi guvernată de conștiință liberă și nimic altceva. Atunci cu siguranță nu va mai fi nevoie de nici măcar un Franc-mason. Dar pentru că suntem departe de acel scenariu, foarte departe, e nevoie în permanență de oameni de acțiune. Oameni care să sară în ajutorul celor neîndreptățiți; oameni care să aducă pacea acolo unde este război; oameni care să aducă hrană acolo unde este foamete; oamenii care să aducă civilizația acolo unde domnește barbarismul; oameni care să lupte pentru libertate acolo unde aceasta este asuprită de tirani și despoți. Este deci nevoie de oameni de acțiune, înțelepți care să judece imparțial și să acționeze conform conștiinței lor eliberate pentru binele și progresul Umanității. Aceștia sunt adevărații Franc-masoni, eroi ai omenirii.

Ați ajuns la gradul de Calfă datorită progreselor pe care le-ați făcut în Ordin, conform învățăturilor Franc-masoneriei și pentru că ați dat dovadă de implicare atât în Lojă cât și în societate, fiecare după posibilitățile și înțelegerea lui. Ați folosit în perioada de ucenicie unelte care reflectau spiritul gradului: compasul acoperit de echer. Acum ați văzut pe altar brațele compasului întrepătrunse de cele ale echerului. Vă voi comunica acum ce semnifică această nouă aranjare ca să înțelegeți mai bine natura învățăturilor acestui grad. Cele două brațe ale Compasului reprezintă Rațiunea și Moralitatea iar poziția lor în raport cu Echerul indică principiul după care se ghidează acțiunile voastre în planul material.

Moralitatea sau mai exact Codul Moral, este un concept vag și foarte puțin uniformizat, după cum putem observa fiecare. Dar aici nu vorbim de o simplă moralitate profană. Inițiatul a învățat la primul grad să se cunoască pe sine însuși. Până acum, el înțelegea prin Morală un cumul de legi impuse de societate și dictate de o oarecare guvernare socială profană. De acum înainte, noua Calfă trebuie să înțeleagă acel cod de morală și să îl adapteze

propriei sale ființe, așa cum îi dictează conștiința sa. Departe de Ordin sau de Franc-masoni să propovăduiască un mesaj care să incite la nerespectarea regulilor morale impuse de societate. Dar Franc-masoneria învață pe adepții săi să înțeleagă acele legi morale și să le aplice în funcție de situație cu înțelepciune, pentru a aduce binefacere umanității. Codul Moral nu va fi respectat pentru că trebuie, pentru că se impune, ci va fi folosit așa cum conștiința liberă a fiecărui Franc-mason o dictează. El va înțelege de ce trebuie să acționeze într-un anumit fel și astfel va deveni un înțelept. Acest braț al compasului a fost așezat pe pieptul vostru la depunerea jurământului la inițiere ca simbol al rectitudinii cu care ați prestat acel jurământ; moralitatea voastră a garantat jurământul.

Rațiunea, cel de al doilea braț al compasului, a fost deschis pe verticală în momentul jurământului, ceea ce simbolizează că rațiunea este mereu verticală și că Ucenicul tinde spre aceasta. Ea provine de sus și coboară pe verticală ca pe urmă să ia pe inițiat și să îl urce înapoi, pe verticală, spre locul de unde strălucește cea mai puternică lumină. Ce este însă rațiunea? Rațiunea este mecanismul prin care tragem concluzii în urma observațiilor noastre. Practic este metoda analitică a științei. Când judecăm obiectiv lucrurile, avem obiceiul de a spune că suntem raționali. La gradul de Calfă învățăm să analizăm lucrurile din prisma celor cinci simțuri (văz, auz, miros, gust, pipăit), adică mijloace prin care furnizăm rațiunii informații. Cu sprijinul ei, acționăm în funcție de ce informații primim. Asta ne ajută să controlăm planul material și să impunem voința noastră asupra lui. Este important să folosim rațiunea când suntem puși în fața unor informații precise, dar este și mai bine să folosim rațiunea când lucrurile nu sunt tocmai clare și avem nevoie de un peisaj cât mai obiectiv. Rațiunea ne permite să distingem între aspectele duale și să ne păstrăm echilibrul.

Atât Rațiunea cât și Moralitatea nu sunt concepte generate de mintea omului. Și fără cunoaștere sau educație, omul înțelege că este bine să aibă un cod de conduită moral, pe care în general îl respectă. Să fii rațional este o condiție cu care ne naștem fiecare. În funcție de circumstanțele vieții aceste două atribute se dezvoltă sau regresează, dar ele există din totdeauna. Fără o voință de natură superioară ele nu ar pute exista, nu s-ar putea transmite și omul ar fii un simplu animal fără ele. Astfel, rațiunea și moralitatea sunt prețuite de fiecare om în parte după înțelegerea și posibilitățile lui, dar ele constituie un potențial de evoluție al fiecăruia.

Echerul avea un braț mai scurt decât celălalt. Compasul însă are ambele brațe egale. De unde tragem concluzia că atât rațiunea cât și moralitatea sunt la fel de importante omului și mai apoi umanității prin acțiunile sale. Ritualul nu prescrie care braț al compasului acoperă echerul tocmai pentru că fiecare Franc-mason, Soră sau Frate, este liber să decidă care din brațe le va folosi pentru a-și exercita voința asupra materiei. Raționalismul pur a creat tirani și dictatori cu putere temporală iar moralitatea a permis apariția tiranilor și despoților cu puteri spirituale. Calfa ar face bine să deprindă din aceste învățături că nici o forță neechilibrată nu este benefică.

Un aspect important al moralității sunt factorii care cauzează apariția ei: Iubirea și Credința. Iubirea generează compasiune și compasiunea înțelegere. Astfel, ceea ce percepem în jurul nostru va fi trecut prin filtrul compasiunii și al înțelegerii care vor ajuta la rândul lor rațiunea să facă un calcul cât mai exact al situației. Credința fără Rațiune și rațiunea fără credință, sunt fragile și expuse abuzurilor și devin din unelte prin care Franc-masonul consolidează Umanitatea, unelte ale distrugerii și ale pierzaniei. De câte ori nu acționăm în viața de zi cu zi în funcție de ceea ce credem nu de ceea ce știm, și ne trezim cu un rezultat

nefast. Cu oarecare rușinare pe urma eșecului nostru spunem: am crezut că așa și pe dincolo. La fel de multe ori ne bazăm doar pe ceea ce știm și la fel de rușinați recunoaștem: am știut că așa și pe dincolo, sau mai vulgar: nu am știut.

Dar de unde să știe omul când, cum și ce unelte să folosească. Dacă Ucenicul a lucrat cu zel și a ajuns să se cunoască, a observat că sinele lui, sau vocea lui interioară, îi ghidează acțiunile. În termeni profani respectiva voce este numită Intuiție, iar Calfa o recunoaște ca fiind Geniul. Geniul, simbolizat de litera ”G” aflat în centrul stelei cu cinci colțuri, este în centrul ființei umane. Geniul este cel care capătă Putere pe măsură ce omul se cunoaște pe sine și își depășește condiția. Putere este dată de Forță și Înțelepciune. Geniul, dacă este lăsat liber să conducă omul va conduce cu puteri divine, supraomenești și va revela acestuia cele mai mari mistere ale vieții. Auzim de ”genii” în jurul nostru, în toate ramurile existenței umane, oamenii care autodepășindu-se au ajuns să facă progrese imense în domeniile lor de activitate. Întâlnim aceste ”genii” în medicină, în politică, în economie, în toate ramurile științei dar și în ale artelor - muzicieni, pictori, sculptori sau scriitori. Noi îi numim automat genii, fără însă a ne gândi de fapt că nu facem altceva decât să îi identificăm cu Geniul lor interior. De cele mai multe ori acești oameni apar involuntar, adică fără ca ei să vrea conștient să atingă acel nivel, dar inițiații în vechile Mistere au deschis calea pentru fiecare om să evolueze. Franc-masoneria la rândul ei ia oameni buni pentru a-i face și mai buni. Geniul este marele luminator iar din el, prin Forță și Înțelepciune radiază cele mai profunde Adevăruri în întuneric. La fel ca și în misterele antice, unde simbolurile au fost interpretate greșit sau interpretarea lor autentică s-a pierdut, și în Franc-masonerie întâlnim diverse enunțuri ciudate pe post de interpretări. De sute de ani, cercetătorii Ordinului, simboliști și filozofi, au încercat să redescopere ceea ce

s-a pierdut și să ne readucă în prim plan, interpretările simbolurilor cât mai aproape de Adevăr. Ați întâlnit în ritualul acestui grad, explicația cum că litera G ar sta pentru Geometrie. Vă propun să analizăm împreună această explicație.

Geometria este știința prin care omul a reușit să măsoare spațiul plan. Echerul și Compasul sunt uneltele ideale pentru acest tip de calcul. Dar ce facem cu planul tridimensional? Știm deja că în antichitate egiptenii și persanii făceau calcule trigonometrice, ba mai mult astronomice, și observau mișcarea diverselor planete în sistemul solar. Avem nevoie deci de Trigonometrie. Unii Franc-masoni, numesc pe Marele Arhitect al Universului, Mare Geometru al Universului. Putea oare creația să fie manifestată folosind doar elementele geometrie? Cu siguranță nu. Prin urmare această interpretare nu doar că este insuficientă dar este și limitativă în sensul descoperirii Adevărului. Un arhitect folosește toate calculele matematice, toate metodele de determinare a spațiului în cele trei dimensiuni și tocmai de acolo vine denumirea de Mare Arhitect, care combate oarecum atributul de Mare Geometru. Consider că explicația privind Geometria trebuie aprofundată și Calfa trebuie să descopere ceea ce se ascunde în spatele ei. Chiar dacă facem referire la armonia proporțiilor și la Geometria sacră, această explicație este tot una vagă. Dar să nu uităm realitatea că fiecare primește atât cât poate înțelege. Astfel și Ordinul reușește să dea explicații digerabile tuturor membrilor săi, dar celor care au o chemare, care simt că este vorba de mai mult, lor le întredeschide poarta către adevăratele înțelesuri ale simbolurilor. Cei în care nu arde dorința de a căuta și descoperii Adevărul, nu ar știi să îl prețuiască oricum și toată strădania ar fi în zadar. Tocmai de aceea Adevărul nu este opulent, nu șochează, nu își acordă importanță, ci așteaptă să fie descoperit. Cel ce o va face nu va fi șocat, va știi să îl prețuiască la adevărata lui valoare și cu siguranță va fi foarte discret în acțiunile sale.

Când vorbim de mase vorbim de majoritatea oamenilor care fie din voia lor fie din cauza circumstanțelor ajung să fie prost educați sau chiar needucați, să adopte și să funcționeze după un sistem de valori corupt și tocmai de aceea nivelul lor de înțelegere este scăzut. Inițiații din cele mai vechi timpuri au înțeles acest lucru și au încercat mereu să ridice nivelul de conștiință al maselor pentru că doar așa umanitatea poate progresa. Să nu uităm că orice colectiv, inclusiv umanitatea, este la fel de slab precum cel mai slab dintre membrii lui. Dar trebuie să avem grijă când transformăm gândurile noastre în realități. Solon a fost întrebat dacă a dat poporului său cele mai bune legi și el a răspuns așa: ”le-am dat cele mai bune pe care sunt ei capabili să le primească”. În asta constă toată filozofia istoriei și modul de funcționare a oricărei guvernări. Trebuie totdeauna să avem grijă să nu șocăm, să lucrăm treptat și să asigurăm o la fel de treptate dezvoltare a celor din jurul nostru. Nu trebuie să îi judecăm și nu trebuie să devenim superiorii lor. Trebuie să îi observăm, să îi înțelegem și treptat să îi ajutăm să își depășească propria condiție, dacă ei vor. Influențând mediul nostru înconjurător, fiecare după posibilitățile sale, în acord cu principiile și învățăturile Franc-masoneriei, cu răbdare și perseverență, vom contribui la progresul umanității și ne vom atinge scopul.

Adevărul se manifestă prin mai multe adevăruri temporare care au un scop bine determinat și un termen de valabilitate. Catolicismul spre exemplu a fost foarte util o perioadă, pe urmă a decăzut și a dat naștere protestantismului care la rândul său s-a deteriorat iar acum bisericile în vest sunt goale și oamenii redescoperă credința în ei înșiși. Învățăturile lui Isus transpuse în religia creștină au fost doar atât cât populația bătrânului continent a fost capabilă să primească. Doctrinele lui Zoroastru au fost cele mai bune pe care persanii antici au putut să le primească; cele ale lui Confucius au fost potrivite pentru chinezii acelor vremuri;

Moise a adus cele mai bune legi pe care israeliții erau capabili să le folosească; Mahomed la rândul său a adus ceva potrivit pentru arabi. Toți acești inițiați au revelat maselor adevăruri temporare dar au ascuns în doctrinele lor Adevărul absolut, ca el să fie întrevăzut de alți inițiați. Că masele rămân ancorate în aceste adevăruri temporare nu este vina lor. Aici intervine natura umană care fie este leneșă, fie dorește să domine pe semenii săi și va folosi orice mijloace pentru a face asta. Conflictele și discordia provin tocmai din aceste cauze și au ca instrument adevărurile temporare. Franc-masoneria are ca deziderat să unească toți oamenii în frăție și să răspândească în rândul lor Adevărul și Lumina.

Ca și în gradul de Ucenic, Calfa învață că un Franc-mason trebuie să dea dovadă de multă umilitate. De aceea ați fost primiți în acest grad din nou nici îmbrăcați nici dezbrăcați. Un om în folosul oamenilor, un Frate pentru Frate, nu poate decât să fie umil ca să poată fi util. Orice om greșește, orice om se pierde, orice om suferă, orice om moare, orice om eșuează de la cursul său, orice om devine pradă bolilor… umilitatea trebuie să țină locul ignoranței și a aroganței, pentru că doar ea este cea care face pe om să îl înțeleagă pe altul.

Un Franc-mason nu trebuie să alerge după funcții și onoruri, nici în cadrul Ordinului nici în afara lui. Cu cât cineva se simte mai pregătit și mai util celor din jurul său, el trebuie să respingă demnități și funcții pentru că lucrurile mărețe nu se fac în văzul mulțimii și în atenția publicului. Să îți urmezi calea spre a realiza scopul în tăcere și retras este singura modalitate prin care fiecare om poate să își aducă aportul la consolidarea și progresarea rasei umane.

La acest grad ați auzit că glorificăm munca. Precum Alexandru al Macedoniei, Franc-masonii cred că nimic nu este mai nobil decât lucrul. Noi știm că munca înnobilează pe om,

motiv pentru care un Franc-mason nu va desconsidera nici un fel de muncă și indiferent cât de josnică sau neimportantă ar părea, el nu va ezita să o înfăptuiască. Nici o faptă nu este neimportantă, nici un gest sau vorbă bună prea mică. Fiecare lucru are importanța lui și totul face parte dintr-un plan universal pe care mintea celui mai iluminat om nu îl poate cunoaște, decât întrevedea. Spre exemplu, să luăm un mecanic care calibrează busola unui vapor. Dacă el este iresponsabil și nu își ia munca în serios, va defecta busola iar acel vapor va eșua în larg. Pe vaporul respectiv pot fi șefi de guverne, regi și prinți, ei toți depind de mecanicul care a calibrat busola. Mecanicul, la rândul său, poartă pe umeri responsabilitatea față de persoanele de pe vas, dar și față de popoarele pe care aceștia le reprezintă.

Jurământul și Penalitatea Calfei

Jurământul, ca și la gradul anterior, este unul simbolic iar întreaga lui valoare rezidă în cuvântul dat în acel moment, cuvânt al unui om liber și de bune moravuri, care a pășit pe calea spre Adevăr și Lumină și a realizat progrese în căutările sale. Am abordat de nenumărate ori tema secretului și a tăcerii așa că nu am să mai revin.

Penalitatea jurământului, este pedeapsa simbolică ce va urma sperjurului. Desigur și ea este un efect psiho-dramatic al ceremoniei, membri Ordinului putând să părăsească Franc-masoneria când doresc, printr-o simplă scrisoare de intenție, iar dacă fac abateri de la regulamentele și constituțiile Ordinului sunt excluși ca din orice altă asociație sau instituție.

Redau mai jos una din variantele de jurământ practicate în cadrul Ritului Scoțian Antic și Acceptat.

”Eu, (numele și prenumele), sub invocarea Marelui Arhitect al Universului și în prezența acestei respectabile loji de Calfe Franc-masoni, regular întrunită și corect consacrată, din

proprie și liberă voință, jur solemn pe cele Trei Mari Lumini ale Franc-masoneriei, să nu dezvălui niciodată, nici unul din secretele și misterele, gradului al doilea al Franc-masoneriei, nici profanilor, nici Ucenicilor.

În plus, mă angajez solemn, să mă comport ca un adevărat și fidel mason Calfă, să răspund semnelor, să ascult ordinele, și să mențin principiile învățate, în ambele grade dobândite până acum.

Jur să respect toate acestea, fără echivoc sau rezervă mentală de orice fel, sub pedeapsa, că dacă voi călca acest angajament, să mi se smulgă inima din piept, și să fie aruncată păsărilor de pradă, sau fiarelor câmpului, și să dispar din memoria Surorilor și Fraților mei, pe vecie.

Pe onoarea și conștiința mea, jur solemn!

Așa să îmi ajute Marele Arhitect al Universului!"

Varianta de jurământ de mai sus este specifică Franc-masoneriei tradiționale, în cazul masoneriei liberale, jurământul este mai protocolar și mai puțin dramatic, menționarea Marelui Arhitect al Universului fiind lăsată la libera alegere a Lojii.

Îndatoririle Calfei

Îndatoririle Calfei nu înlocuiesc și nu anulează îndatoririle Ucenicului Franc-mason, cum cele ale Maestrului nu înlocuiesc și nu anulează îndatoririle Calfei. Trecerea la un grad avansat în Franc-masonerie nu înseamnă abandonarea gradului precedent ci dimpotrivă complectarea acestuia. Tot ce primim odată cu noul grad vine ca să consolideze și să sporească cele obținute în gradul precedent. Doar astfel Ordinul poate îndeplini scopul său inițiatic, altfel fiind o simplă instituție de învățământ sau grup de reflecție.

Inițierea decurge gradat dar în primul rând ea decurge ascendent, ca pe o spirală, nu în plan. Urcând încă un cerc al spiralei, nu face altceva decât să ne dea o nouă perspectivă asupra

cercului anterior, care rămâne fix în raport cu mișcarea noastră ascendentă.

Prin urmare, Calfa trebuie să lucreze cu asiduitate, să fie punctuală, activă, să se ilumineze permanent, să dea dovadă de stăpânire de sine și de anduranță pentru a parcurge întregul proces inițiatic al Ordinului.

Când vorbesc de asiduitate mă refer la în primul rând la prezența la Ținute. Calfa este un nou pilon în educația Ucenicilor iar acest pilon nu poate lipsi din viața Lojii. Prezența la fiecare Ținută este un semn de respect în primul rând, față de membrii Lojii, dar și mai important, este un sprijin sufletesc pentru toate aspirațiile Surorilor și Fraților din Lojă. Trebuie să recunosc că de multe ori Ținutele sunt plictisitoare și tentația de a face altceva cu acel timp este mare. Dar să nu uităm că noi suntem aici în primul rând pentru Surorile și Frații noștri și abia apoi pentru noi. Sacrificiul timpului nostru este cel mai mic lucru pe care îl putem face pentru semenii noștri și nu ar trebui să fie greu de făcut atâta timp cât avem binele lor în gând și sprijinul nostru în suflet. Un Mason care își iubește Frații și Surorile nu va lipsi de la Ținute și nici nu va sta plictisit, așteptând să se încheie. El va fi entuziasmat de fiecare dată, pentru că este acolo și prin asta face bine celor din jur. Elanul membrilor Lojii este susținut și de prezența tuturor la întâlniri. Este ca un rezervor inepuizabil de energie și de beatitudine izvorât din dragostea fraternă.

Zelul și ardoarea cu care Calfa lucrează, este un exemplu pentru Ucenicii care aspiră și ei să ajungă la următorul grad. Astfel Calfa, mai mult ca Ucenicul care poartă responsabilitate asupra sa, poartă o dublă responsabilitate – asupra lui dar mai important asupra celorlalți membri ai Lojii. Exemplul personal este cea mai bună metodă de educație și de transmitere a învățăturilor Ordinului. Calfa nu va fi prezentă doar fizic la

Lucrări, va trasa Planșe de Arhitectură, se va implica activ în dezbateri, dar se va implica și în activitățile profane ale Lojii.

Chiar dacă nu poate să ocupe funcții în Lojă și să voteze, încă, Calfa se va implica activ în tot ceea ce ține de buna funcționare a Atelierului. Se va oferi voluntară să ajute diverșii Ofițeri la îndeplinirea sarcinilor lor, dar totodată se va implica activ și la evenimentele organizate în afara Lojii. Activitățile extra-lojă au și ele un rol foarte important în coeziunea dintre membri, asta pe lângă impactul benefic pe care îl au asupra mediului profan. Astfel, o acțiune de caritate este un bun prilej de a ajuta un grup defavorizat al societății, dar este benefică Lojii doar prin participarea tuturor membrilor.

Punctualitatea este o trăsătură a unui bun profesionist, și nu mă refer aici doar în sensul orar al atributului. Exactitatea și precizia sunt atribute imperios necesare Calfei. Acum că are dreptul să ia cuvântul în Ținute, Calfa trebuie să formuleze precis și exact luările de poziție, iar argumentele ei să fie punctuale și eficiente. Ucenicii urmând exemplul calfelor, vor învăța să facă la fel atunci când vor trece de la Perpendiculară la Nivelă.

Activitatea Calfei nu se rezumă doar la Lojă. Calfa călătorește, ceea ce înseamnă că toate interacțiunile ei, fie în cadrul Ordinului fie în lumea profană, trebuie să poarte cu ele impulsul activ a Lucrătorului. Lenea este cel mai mare dușman al progresului iar Calfa prin învățăturile gradului învață să combată activ acest viciu, nu doar la nivel intelectual. Dinamismul fizic este la fel de important ca și cel intelectual, în cazul de față.

Prin iluminare permanentă înțeleg în primul rând o deschidere permanentă către cunoaștere. Calfa are mereu în fața ei Steaua Înflăcărată, sursă inepuizabilă de cunoaștere, pe care trebuie să o simtă cu trupul, mintea și sufletul. Este inacceptabil un comportament ignorant sau intolerant din partea unei Calfe. Dacă în primul grad am învățat că ignoranța înseamnă întuneric, și

Ucenicul meditează și reflectă asupra ei și a felului prin care să o combată, acum, la acest grad, a venit momentul să transforme teoria în practică. Aceasta se poate realiza doar cu gândul și inima deschisă, fiind într-o stare receptivă.

Stăpânirea de sine a Calfei, nu trebuie înțeleasă ca o îmbuteliere a resentimentelor și pasiunilor, doar pentru a răbufni mai târziu. Stăpânirea de sine se dobândește prin găsirea echilibrului interior, al armoniei între microcosmos și macrocosmos, a ființei individuale și a celei sociale. Prin uneltele de măsură aflate la dispoziția ei, Calfa se analizează mereu și caută tot timpul acel echilibru, în toate evenimentele și aspectele vieții sale. Armonia și Echilibrul fiind contagioase, Ucenicii vor vedea în Surorile și Frații lor Calfă un izvor natural și benefic, de unde se vor inspira la rândul lor.

Poate anduranța este cea mai grea îndatorire a unui Franc-mason. Zilnic sunt zeci sau sute de momente care ne afectează, care nu ne convin, care ne duc cu gândul la abandon și la căutarea altei căi. Calfa trebuie să învețe să treacă peste ele și ghidată de Steaua Înflăcărată să nu se lase abătută de la drumul pe care a pornit. Răbdarea, perseverența și înțelegerea, alăturate renunțării de sine din primul grad, sunt mijloacele prin care Franc-masonul va reuși să facă față tuturor situațiilor cu bine și va evolua.

În concluzie la toate acestea, atrag atenția că apartenența la Ordinul Inițiatic Universal al Franc-masoneriei nu este precum apartenența la o asociație. Este un mod de viață. Fără să supraestimez, pot spune că cel mai frumos mod de viața din cele pe care le-am întâlnit. Asta înseamnă că Franc-masoneria se trăiește în primul rând, ceea ce nu se poate realiza stând deoparte, fiind pasiv, neimplicat.

ANEXE

Oda Calfei

Textul acestui cântec, precum și a altora care privesc alte grade sau ceremonii masonice, a fost prezervat de Robert Macoy în cartea ”The Masonic Vocal Manual”, apărut la New York, USA, în 1859. Pe lângă textul în sine, Macoy propune și diferite melodii care să acompanieze membrii Lojii în timp ce ei cântă pasajele Odei. Am ales din această carte Oda gradului de Calfă, pe care îl redau atât ca traducere cât și textul original. Trebuie să menționez că traducerea nu urmărește armonia versurilor și rimelor, fiind o traducere cât mai exactă a sensului celor exprimate de cântec.

CALFA

Deschidere

Muzică - Balerma

O bine ai venit, frate, în adunarea noastră
Prea puternic este acum numărul ei,
Și se înalță foarte sus coloanele ei,
Și nobile se apleacă arcele ei.

O bun venit – dacă inima ta este sinceră,
Vei găsi printre în noi un cămin;
Zilnic adăugăm noi coloane
În glorioasa noastră construcție.

Acum să lăsăm să se ridice rugăciunile noastre emoționante,
Pentru binecuvântarea sa,
Și să aducem ofrandele noastre cerului,
Pentru cel ce ni se va alătura.

Muzică – Aud Lang Syne
Veniți, voi Frați ai Breslei, uniți-vă,
De scopuri generoase legați;
Iubirea sfântă și lumina radiantă
Să se regăsească în toate lucrările noastre.

Acolo unde coloane se ridică în forme binefăcătoare,
Neatinse de decăderea timpului,
Nu ne vom teme de întuneric sau furtuni amenințătoare
Care să întunece ziua trecerii noastre.

Și cum trecem prin călătoria vieții,
Deși valuri problematice se vor ridica,
Credința noastră se va sprijini pe acele țărmuri luminate
În spatele cerurilor schimbătoare.
Unde coloane se ridică, etc.

Muzică – Ortonville
Fie ca inimile noastre unite să crească
Prin a iubirii dușuri înviorătoare,
A căror caldă și blândă atingere o resimțim,
Ca să ne înveselească în cele mai triste ore.

În fața prețiosului nostru altar ne închinăm,
În sublimă gratitudine;
Implorând a Ta grație salvatoare
În toate timpurile ce vor veni.

Inițierea

Muzică - What Fairy-Like Music
Veniți, meșteșugari, adunați să împărtășim bucuria noastră,

Care umblați cu Firul cu Plumb, și care lucrați cu Echerul;
În timp ce călătoriți în iubire, pe Nivela timpului,
Dulcea speranță să lumineze întru mult mai bune țărmuri.

Vom căuta în lucrările noastre Spiritul Divin,
Să binecuvânteze templul nostru, și inimile noastre să le curețe;
Pentru asta vom aduce un tribut la altarul nostru,
Uniți fiind în adevărată prietenie, cântăm imnul nostru.

Observă cu Ordinea și Frumusețea se ridică blând privirii,
Fiecare Frate, o Coloană, așa perfectă și sinceră!
Când Ordinea va înceta, și templele vor decădea,
Fie ca fiecare, dreaptă coloană, nemuritoare să supraviețuiască.

Muzică – Rule Britannia
Trăiască, Masoneria, tu Breaslă divină!
Glorie pe pământ, din cercuri revelată;
Care strălucești precum bijuteriilor prețioase,
Ascunsă de ochii tuturor, în afară de Masoni;
Rugăciunile îndeplinite, mereu repetate,
Fie în apăsată proză sau versuri line.

Adevărat, toți meșteșugarii sunt distinși,
Codul nostru depășește altă lege;
Și ce este în cunoaștere ales și extraordinar,
În piepturile noastre sălășluiește în siguranță.
Pieptul discret, inima credincioasă,
Prezervă secretele artei.

În fața căldurii arzătoare și frigului străpungător,
În fața fiarelor a căror răcnet cutreieră pădurile;
În fața atacului însângerat al războinicilor,

Arta Masonilor ocrotește umanitatea.
Fie deci aduse onoruri acestei arte,
De la care umanitatea primește așa ajutor.

Insigne profane, care ne hrănesc mândria,
Distincții supărătoare și vanitoase,
De către mason cu adevărat sunt puse la o parte:
A artei născuți liberi fii, aceste jucării abandonează;
Înnobilați de numele ce-l poartă;
Distinși prin ecusonul pe care îl poartă.

Dulce camaderie, de invidie eliberată,
Conversații prietenoase de fraternitate,
Să fie cimentul durabil al Lojii,
Care de secole ferm a rezistat.
O Lojă astfel construită, prin secole trecute
A rezistat, și va rezista pentru totdeauna.

În tot ce întreprinzi ai grijă,
Instruit de prietenosul Echer,
Să fie sincer, vertical, just și corect,
Și ai să fi o Calfă.

Nivela așa trebuie să își stabilizeze mintea,
Ca tu să găsești satisfacție,
Când Norocul surâde altcuiva.
Aceasta este mândria Masoneriei.

Compasul celelalte două compune,
Și spune, că deși nervos cu motiv,
Să își ți pasiunile în limite,
Și o Calfă ai să fi.

Deci, acestea sunt simbolurile ordinului nostru
Compasul, Nivela și Echerul;
Care ne învață să fim juști și corecți:
Și asta este mândria Masoneriei.

Închiderea

Muzică – Sicilian Hymn

Curând ne vom despărți; cuvântul odată pronunțat,
Prieten de la prieten în blândețe pleacă;
Astfel, până când ultimele legături de timp vor fi rupte,
Să fie credința pe care fiecare frate o cunoaște.

Pe Nivelă întâlniți, totdeauna
Vom sta drepți și sinceri;
Prieteni pe pământ să se întâlnească, și să se despartă,
Cu o lume mai bună în gând.

Muzică – Rockingham

Veniți, fraților, acum în noapte ne despărțim,
Să unim fiecare voce și fiecare inimă –
Un imn solemn lui Dumnezeu vom înălța,
Un cântec de încheiere, recunoscătoare laudă.

Aici, fraților, poate nu ne vom mai întâlni,
Dar este un țărm și mai fericit;
Și acolo, eliberați de trudă și durere,
Dragi frați, ne vom întâlni din nou.

După cum vedeți am încercat să redau mesajul odei cât mai exact. De asemenea am păstrat titlurile muzicilor recomandate pentru a putea fi descoperite mai ușor, de către cei interesați. Robert Macoy sugerează că acestea pot fi schimbate, dacă vre-un frate are talent și pricepere. Azi, cum ziceam anterior, în capitolul dedicat muzicii, Lojile care încă mai practică acest obicei de a cânta, pot fi numărate pe degete. Eu văd acest lucru ca fiind o decădere a Ordinului. Fie că pretențiile de sobrietate ale membrilor sunt prea mari, fie că nu consideră că au suficient talent pentru a cânta, fie că jena față de ceilalți membri îi împiedică, sau poate pentru simplul fapt că nu înțeleg importanța acestui gest, vorbim de o decădere, și am să explic. Ce înțelegere asupra caracterului său poate un membru să aibă, dacă consideră că se înjosește cântând? Ce fel de Fraternitate poate exista acolo unde membri ei se simt constrânși, și nu pot fi sinceri și deschiși? Despre ce tradiție poate fi vorba, dacă ea poate fi modificată și alterată după placul membrilor Ordinului? Nu sunt cântăreț și nici nu am astfel de pasiuni, dar înțeleg că în Lojă trebuie să ne simțim în largul nostru, înțeleg că prin cântec ne unim toți membri unui grup într-o singură idee, înțeleg că tradiția trebuie păstrată nealterată, chiar dacă formele ei pot fi influențate de timp. Înțeleg că bucuria de a cânta în cor, este de fapt bucuria manifestării unității unui grup omogen. Cum altfel să impregnezi mințile și sufletele membrilor, de frumoasele principii ale Ordinului, decât să le reciți la fiecare Ținută, pe ritmurile unei muzici care inspiră?

Și cine crede că este prea matur pentru a cânta, să nu uităm că cei precum copiii vor moștenii împărăția cerurilor.

Am să închid aici mica argumentație și am să redau în cele ce urmează textul original al Odei Calfei. Poate careva dintre cititorii acestui mic manual, se va încumeta să folosească materialele prezentate aici și va retrezi această minunată tradiție pierdută în timp.

”Fiecare inimă glăsuieşte un cântec ce este incomplet până când nu i se alătură o altă inimă. Cei care îşi doresc să cânte găsesc întotdeauna un cântec. La atingerea unui iubit, oricine devine poet.” Platon.

16.

FELLOW CRAFT.

OPENING.

MUSIC—*Balerma.*

O welcome, brother, to our band,
Tho' strong its numbers now,
And high its lofty pillars stand,
And noble arches bow.

O welcome—if thy heart be true,
Thou'lt find with us a home;
We're daily adding columns new
Unto our glorious dome.

Now let our soulful prayers arise,
For blessings on his brow,
And bear our offering to the skies,
For him who joins us now.

17.

MUSIC—*Auld Lang Syne.*

Come, Brothers of the Craft, unite,
In generous purpose bound;
Let holy love and radiant light
In all our works be found.

Where columns rise in beauteous form,
Untouch'd by time's decay,
We'll fear no dark or threatening storm
To cloud our passing day.

And as we pass life's journey o'er,
  Though trouble's waves may rise,
Our faith shall rest on that bright shore
  Beyond the changing skies.
    Where columns rise, &c.

18.

MUSIC—*Ortonville.*

May our united hearts expand
  With love's refreshing showers,
Whose warm and kindling glow is felt,
  To cheer our saddest hours.

Before our treasured shrine, we bow
  In gratitude sublime;
Imploring still Thy saving grace
  Through all of coming time.

19.

INITIATION.

MUSIC—*What Fairy-like music.*

Come, Craftsmen, assembled our pleasure to share,
Who walk by the PLUMB, and who work by the
    SQUARE;
While traveling in love, on the LEVEL of time,
Sweet hope shall light on to a far better clime.

We'll seek, in our labors, the Spirit Divine,
Our temple to bless, and our hearts to refine;

2*

And thus to our altar a tribute we'll bring,
While, join'd in true friendship, our anthem we sing.

See Order and Beauty rise gently to view,
Each Brother a column, so perfect and true!
When Order shall cease, and when temples decay,
May each, fairer columns, immortal, survey

20.

MUSIC—*Rule Britannia.*

Hail, Masonry, thou Craft divine!
Glory of earth, from heaven reveal'd;
Which doth with jewels precious shine,
From all but Masons' eyes conceal'd;
Thy praises due, who can rehearse,
In nervous prose or flowing verse.

All craftsmen true, distinguish'd are,
Our code all other laws excels;
And what's in knowledge choice and rare,
Within our breasts securely dwells.
The silent breast, the faithful heart,
Preserve the secrets of the art.

From scorching heat and piercing cold,
From beasts, whose roar the forest rends;
From the assaults of warriors bold,
The Mason's art mankind defends.
Be to this art due honor paid,
From which mankind receives such aid.

Ensigns of stato, that feed our pride,
Distinctions troublesome and vain,
By Masons true are laid aside:
Art's free-born sons such toys disdain;
Ennobled by the name they bear,
Distinguish'd by the badge they wear

Sweet fellowship, from envy free,
Friendly converse of brotherhood,
The lodge's lasting cement be,
Which has for ages firmly stood.
A lodge thus built, for ages past
Has lasted, and shall ever last.

21.

In all your dealings take good care,
Instructed by the friendly Square,
To be true, upright, just and fair,
And thou a Fellow Craft shall be.

The Level so must poise thy mind,
That satisfaction thou shall find,
When to another Fortune's kind.
And that's the pride of Masonry.

The Compass t'other two compounds,
And says, though angry on just grounds,
Keep all your passions within bounds,
And thou a Fellow Craft shall be.

Thus symbols of our order are
The Compass, Level, and the Square;
Which teach us to be just and fair:
  And that's the pride of Masonry.

22.

CLOSING.

MUSIC—*Sicilian Hymn.*

Soon we part; the word once spoken,
  Friend from friend in kindness goes;
Thus, till time's last ties are broken,
  Be the claim each brother knows.

On the LEVEL met, forever
  May we stand upright and true;
Friends on earth shall meet, and sever,
  With a better world in view.

23.

MUSIC—*Rockingham.*

Come, brothers, ere to-night we part,
Join every voice and every heart—
One solemn hymn to God we'll raise,
One closing song of grateful praise.

Here, brothers, we may meet no more,
But there is yet a happier shore;
And there, released from toil and pain,
Dear brothers, we shall meet again.

Scara spiralată

Simbolul scării în spirală joacă un rol important în Franc-masonerie, în special în cea de origine anglo-saxonă, unde acesta este venerat ca fiind unul din simbolurile centrale ale Masoneriei Albastre. În Masoneria continentală, puternic influențată de riturile franceze, acest simbol fie lipsește cu desăvârșire, fie menționarea lui se rezumă la o propoziție în ritual, totul depinzând de ritul practicat. În Ritul Scoțian Antic și Acceptat prezența Scării Spiralate este insesizabilă și tocmai de aceea am ales să abordez acest subiect într-un capitol distinct al anexelor.

Pornind de la Legenda Scării în Spirală, lectură compusă de Ilustrul Frate Albert G. Mackey, am să încerc să explic rolul și funcționalitatea acestui simbol în cadrul Ordinului, deoarece o bună cunoaștere a Franc-masoneriei nu poate să se definească prin mono-rit.

Am observat până acum, sau cel puțin trebuia să o facem, că masoneria operativă a fost în strânsă legătură cu religia creștină și multe din regulile, simbolurile și tradiția ei provine din sfintele scripturi creștine. Și pentru Scara Spiralată găsim sursa în Biblie, și anume în 1 Împărați, cap.6 (care face referire la zidirea Templului) vers.8: ”*Intrarea odăilor din catul de jos era în partea dreaptă a casei; în catul de la mijloc te suiai pe o scară cotită şi, tot aşa, de la catul de mijloc, la al treilea*”. Altă referință despre scara spiralată în contextul construcției Templului este inexistentă. Nu vreau să caut o explicație pentru întrebarea evidentă: dacă apare doar o singură dată de ce a fost ales ca simbol. Validitatea istorică nu prezintă interes pentru că aici totul este simbol, iar aspectele acestea trebuie tratate ca atare. Prin urmare, voi discuta simbolul și înțelesul lui, în cele ce urmează, acest mod de abordare fiind mult mai profund și spiritual. Așa că am să presupun din start că este vorba aici de o alegorie, o lecție morală

și filozofică, care să inspire Calfa pe drumul devenirii ei spirituale.

Simbolul scării în sine, este cât se poate de evident și nu necesită explicații prea savante. De când a primit prima dată Lumina, prin Inițiere, până va ajunge la sublimul grad de Maestru Mason, și mai departe, Franc-masonul este într-o căutare permanentă, prin care el ajunge să se auto-descopere. Drumul său este mereu înainte și niciodată înapoi, iar pasajul său pe calea masoneriei poate fi astfel comparată cu o urcare. Ce simbol mai bun pentru asceză decât ”scara”.

Spirala, este un atribut interesant al scării, direcție a mișcării pe care o regăsim atât în mersul Lojii, cât și în diversele ceremonii ale sporurilor de salariu, circulambulația. Nu am să intru în explicațiile matematice ale spiralei ci în cele simbolice, care ne arată că drumul în Franc-masonerie nu este unul direct și scurt, ci unul greoi, lent, care are efecte amețitoare asupra ființei, iar secțiunile de parcurs nu sunt mereu egale, dar ele sunt proporțional regulare și naturale.

Să trecem deci la simbolul Scării în Spirală care, aflăm din Vechiul Testament, că pornește de la sol, de pe veranda Templului. Dacă prezența divinității se regăsește în Templu, în Sfântul Sfinților, atunci suntem îndreptățiți să spunem că cei neinițiați se află în afara lui, iar cei inițiați în interiorul său. Veranda fiind punctul de trecere, Poarta Joasă, de la profan la sacru, ceea ce îl pune pe neofit de la început pe scara spiralată, chiar dacă acesta nu o întrevede încă.

Ca organizare a algoritmului inițiatic purtat de tradiția franc-masoneriei aș defini scurt cele trei grade ale gradelor albastre după cum urmează, începând cu Ucenicul: perioada de probă, procese inițiatice de purificare și mecanisme rituale preparatoare, care trebuie să desprindă pe neofit din lumea profană. Al doilea grad, cel de Calfă, poate fi comparat cu micile

mistere ale sistemelor antice, unde inițiatul pregătit anterior, cunoaște o iluminare mintală. Gradul următor, cel de Maestru Mason, este în tocmai marilor mistere ale anticilor, prin care inițiatul trăiește iluminarea spirituală și astfel devine o ființă animată în întregime de lumină. Abia așa poate el descoperi Adevărul.

Neofitul pătruns în Templu, este acum gata să pășească pe scara spiralată, act simbolic că el trece acum de la vârsta fragedă a copilăriei, simbolizată în cărțile de tarot prin prima carte, ”0 - Nebunul”, a Arcanei Majore, la maturitate. Această etapă în evoluția Masonului este cel mai bine reprezentată de a doua carte a Arcanei Majore, ”1 - Magul”. Aflat la vârsta maturității sale, el este acum pregătit pentru o temeinică instrucție intelectuală. Calfa primește primele manifestări ale cunoașterii, iar acestea sunt simbolizate de treptele scării în spirală. Treptele sunt grupate în trei loturi, primul format din trei, al doilea din cinci și al treilea din șapte. Influențele filozofiei lui Pitagora asupra masoneriei sunt evidente, cunoscând faptul că Pitagora considera numerele impare ca fiind emanații ale perfecțiunii. Prin urmare, și scara spiralată devine un simbol al perfecțiunii, inițiatului pe drumul spre Adevăr.

Calfa, adultul care parcurge drumul vieții sale, trebuie să îl parcurgă conform învățăturilor masonice, ceea ce îi promite că la final va fi recompensat cu auto-depășirea condiției sale, adică perfecționarea sa intelectuală, morală și spirituală. Astfel pregătit el va putea obține un anumit tip de cunoaștere și prin ea Adevărul. Dar ce presupune această evoluție? Nimic mai mult decât schimbarea regimului ontologic al ființei umane, trecută de la chinurile unei vieți primitive, la bucuriile oferite de atingerea Înțelepciunii. Traseul de la viața existențială la una de o înaltă calitate spirituală este dat de parcurgerea scării în spirală, treaptă cu treaptă. Acele trepte nu sunt altceva decât embleme ale

disciplinelor și doctrinelor tradiției primordiale, care se ocupă de lumea materială și de cea spirituală, în egală măsură, iar la final, în capătul scărilor radiază simbolul perceput doar de masonul instruit corespunzător.

La urcarea primelor trei trepte se vor prezenta cei trei Ofițeri care conduc Lucrările Lojii, Maestrul Venerabil, Primul și al Doilea Supraveghetori, în ordinea în care inițiatul trece prin șantier, Secundul Supraveghetor, Primul și mai apoi Maestrul Lojii. Desigur că putem interpreta acestea ca fiind o învățătură despre administrarea Ordinului, dar să nu uităm că cei trei Ofițeri sunt totodată dublați de cei trei stâlpi care susțin Loja, Înțelepciune, Forță și Frumusețe. Urcând cele trei trepte masonul dă dovadă că posedă cele trei atribute elementare oricărei construcții.

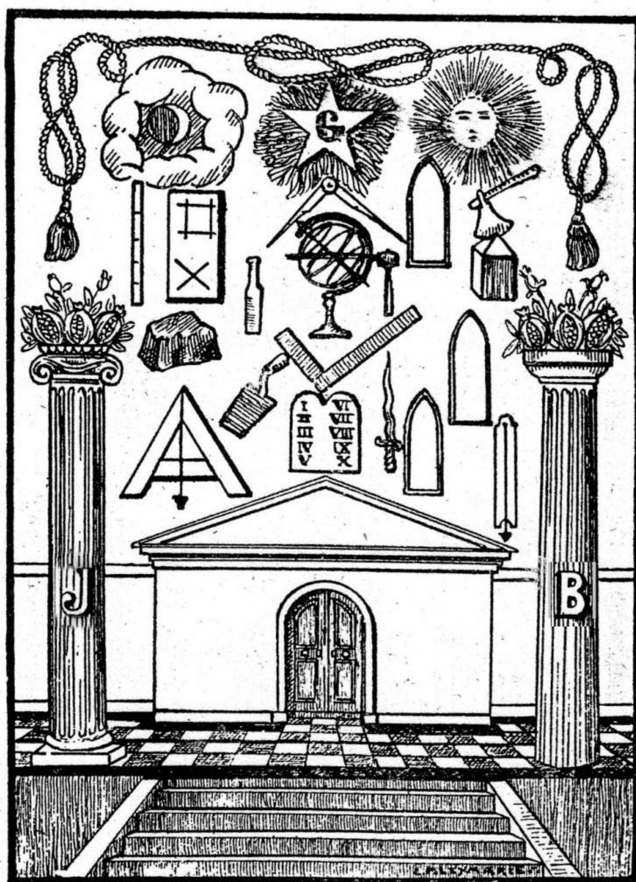
Următoarele cinci trepte fac referire la simțurile omului și totodată la cele cinci ordine de arhitectură. Nu reiau aici, ele fiind explicate individual în capitolele dedicate. Dar am să subliniez că acestea reprezintă cunoașterea elementară care va fi folosită ca bază pentru viitoarele explorări.

Cele șapte ultime trepte sunt embleme ale Artelor Liberale, detaliate anterior și înseamnă, în contextul scării, parcurgerea cunoașterii naturale, pentru ca pe urmă să fie posibilă abordarea unei cunoașteri supranaturale.

Concluzionez cu afirmația că Scara în Spirală nu este o scară pe care se coboară, doar se urcă, și această mișcare poate fi pusă în antiteză cu căderea omului din Rai. Poate așa este mai ușor de întrevăzut care este scopul Ordinului și la ce folosește instrumentarul inițiatic tradițional, dar totodată se justifică și afirmația prin care Franc-masoneria este unul din depozitarii tradiției primordiale.

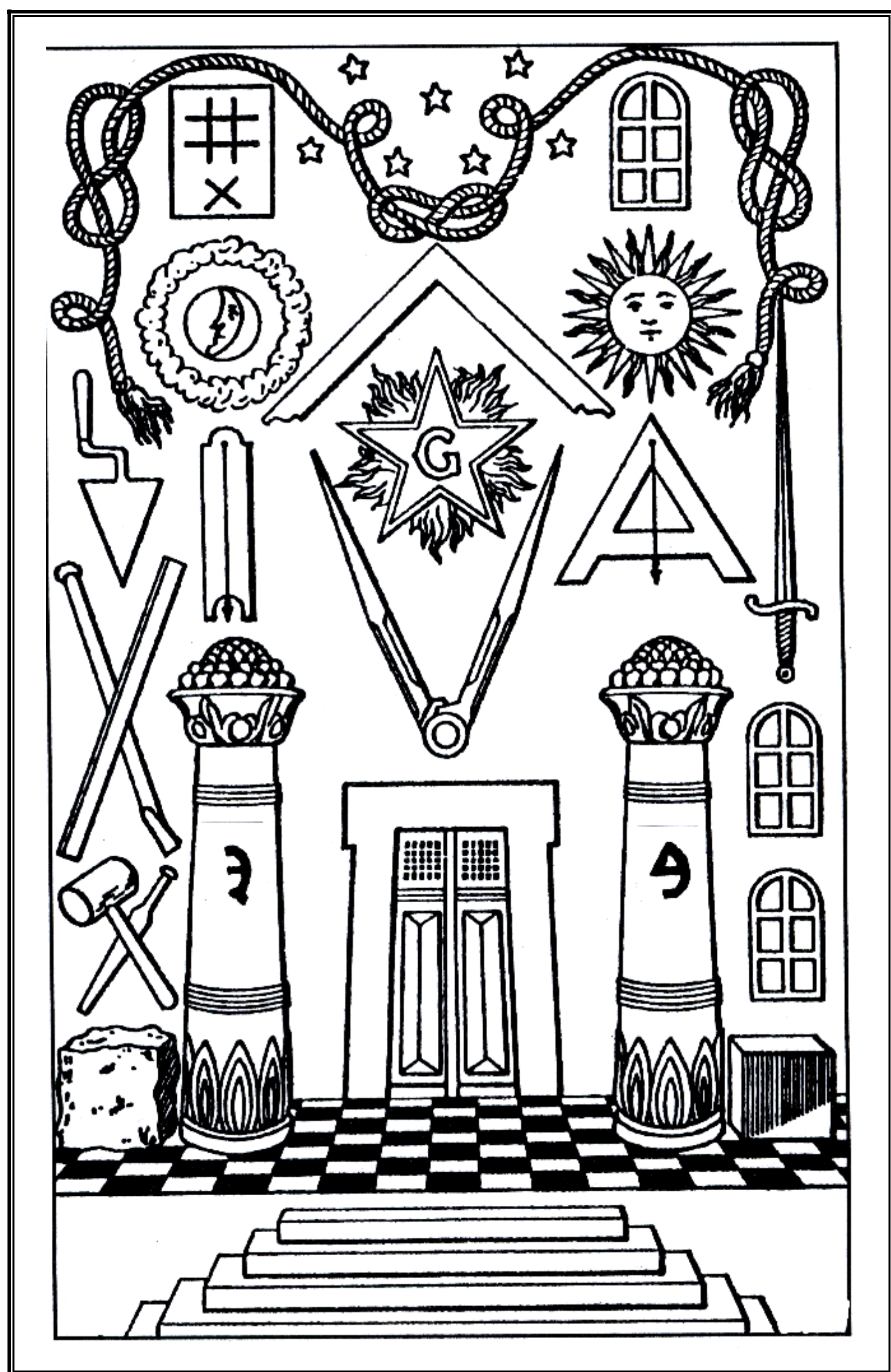
Tablouri de Lojă

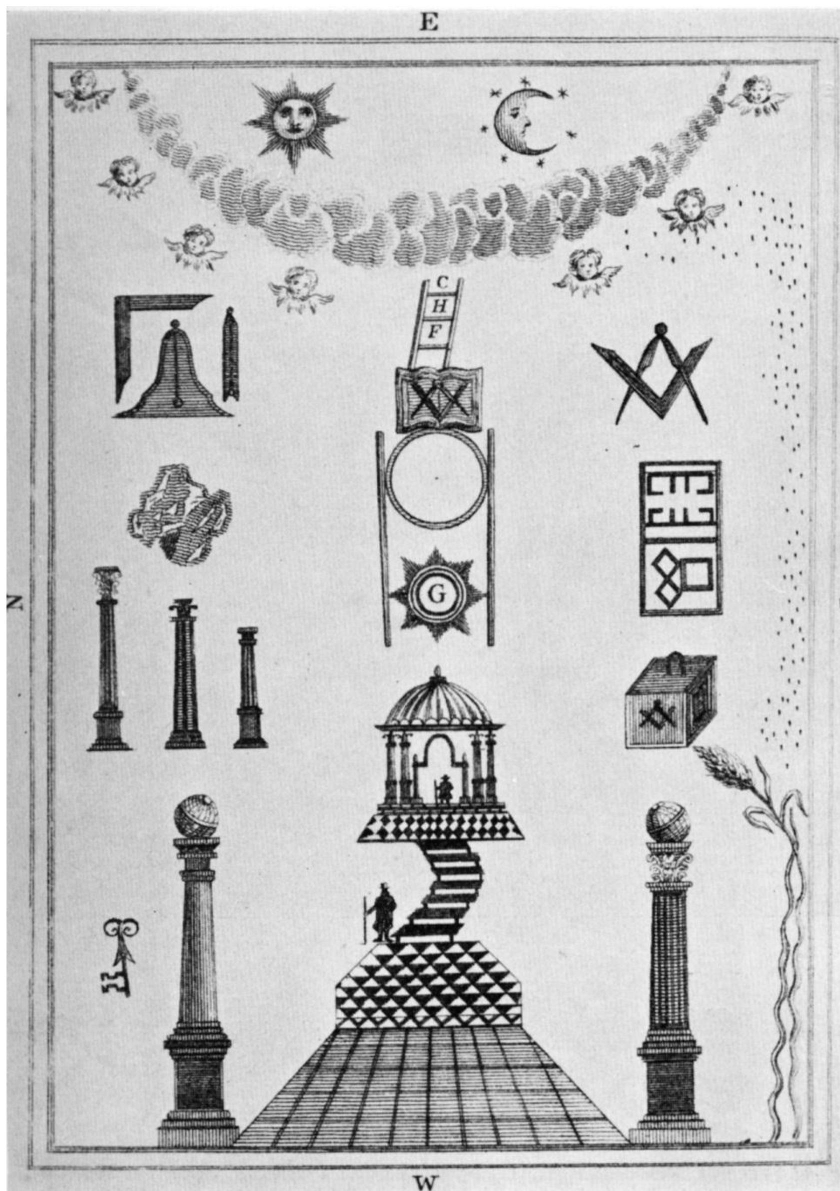
Așa cum am promis mai sus, am să redau câteva din Tablourile de Lojă, Planșele gradului de Calfă, așa încât ele să poată fi studiate, comparate, iar cercetătorul acestui fenomen să desprindă o cunoaștere cât mai amănunțită asupra simbolurilor acestui grad în particular și asupra Ordinului Inițiatic Universal al Franc-masoneriei.

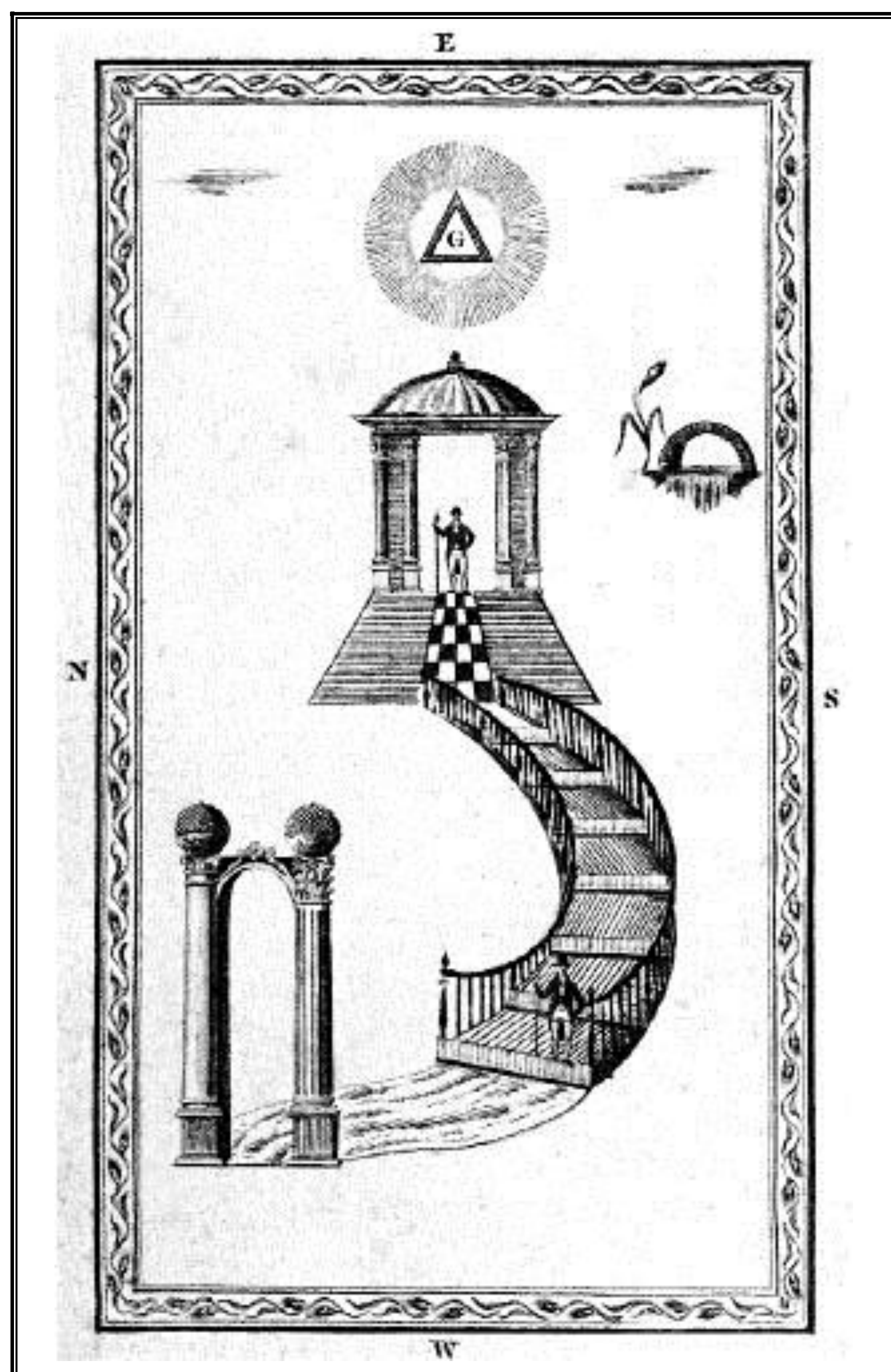

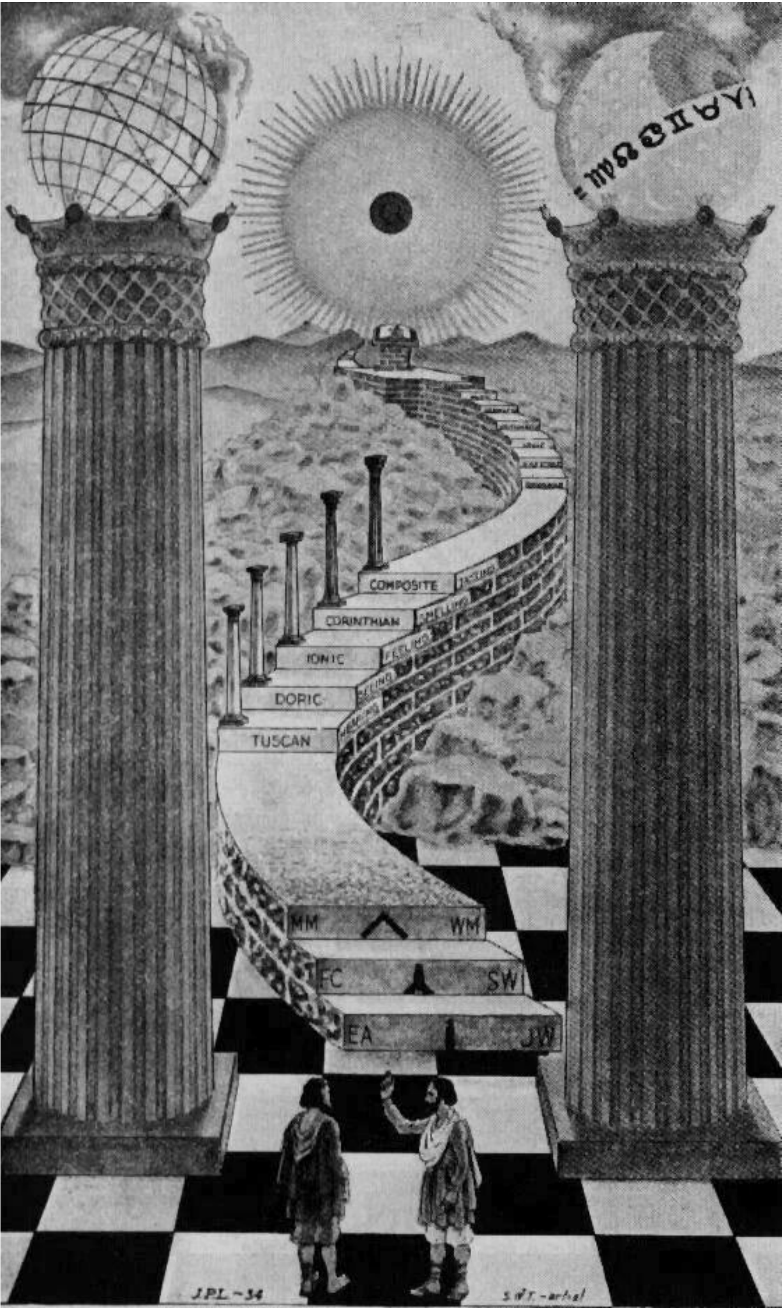

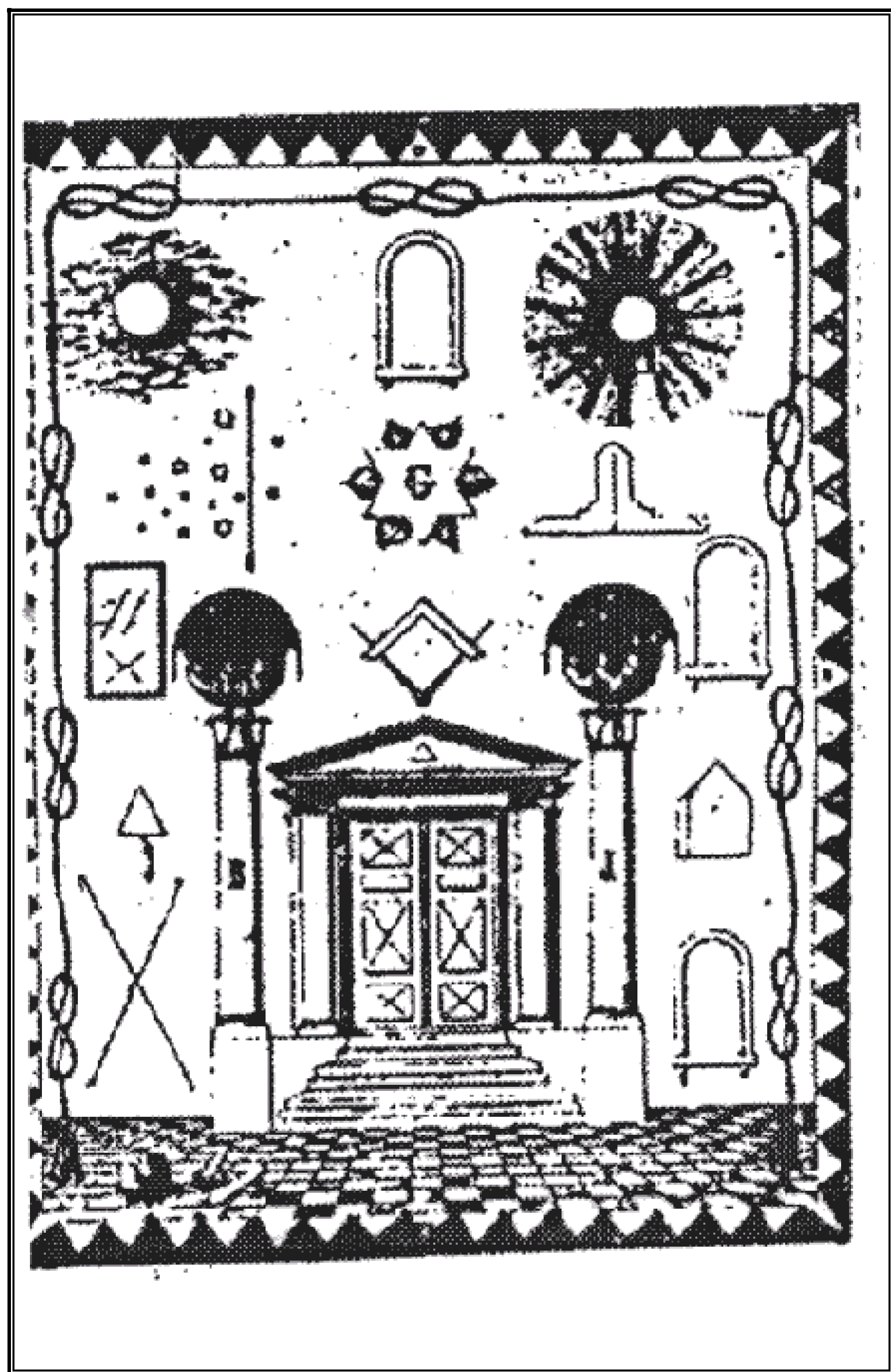

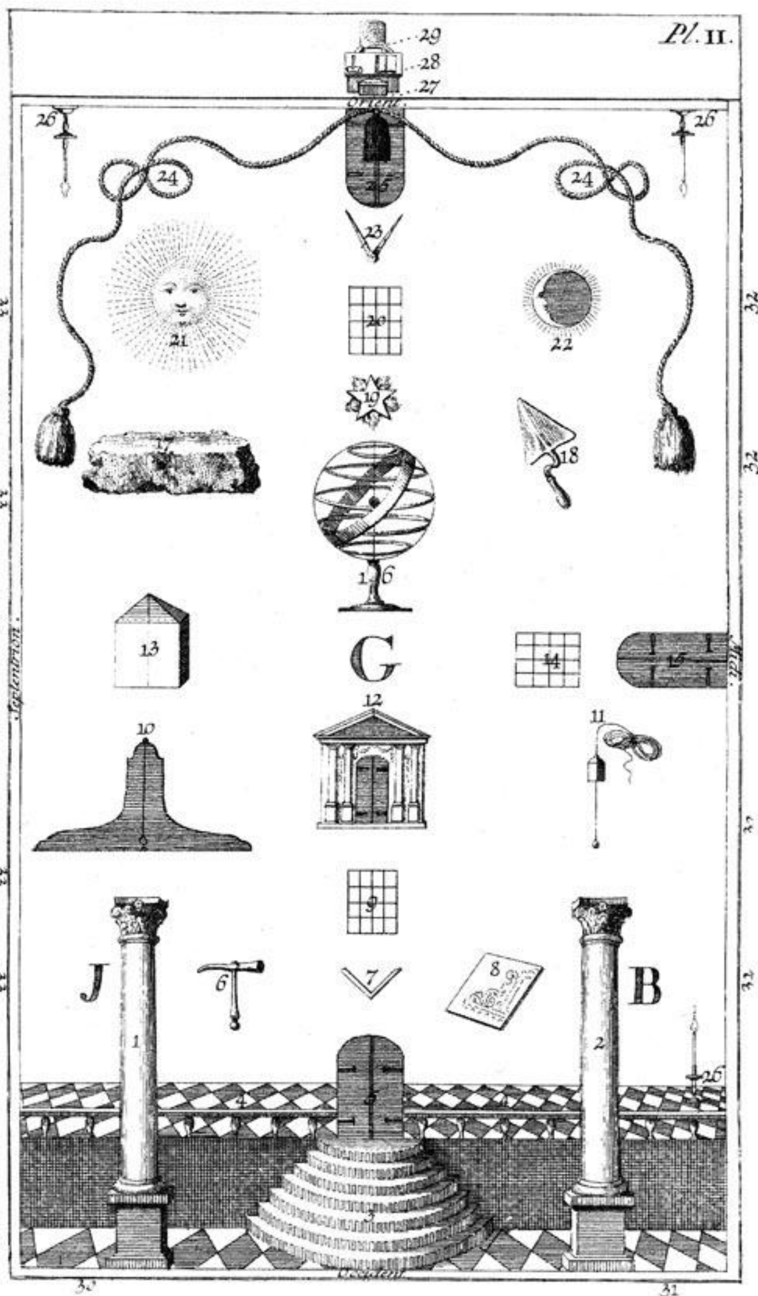

G

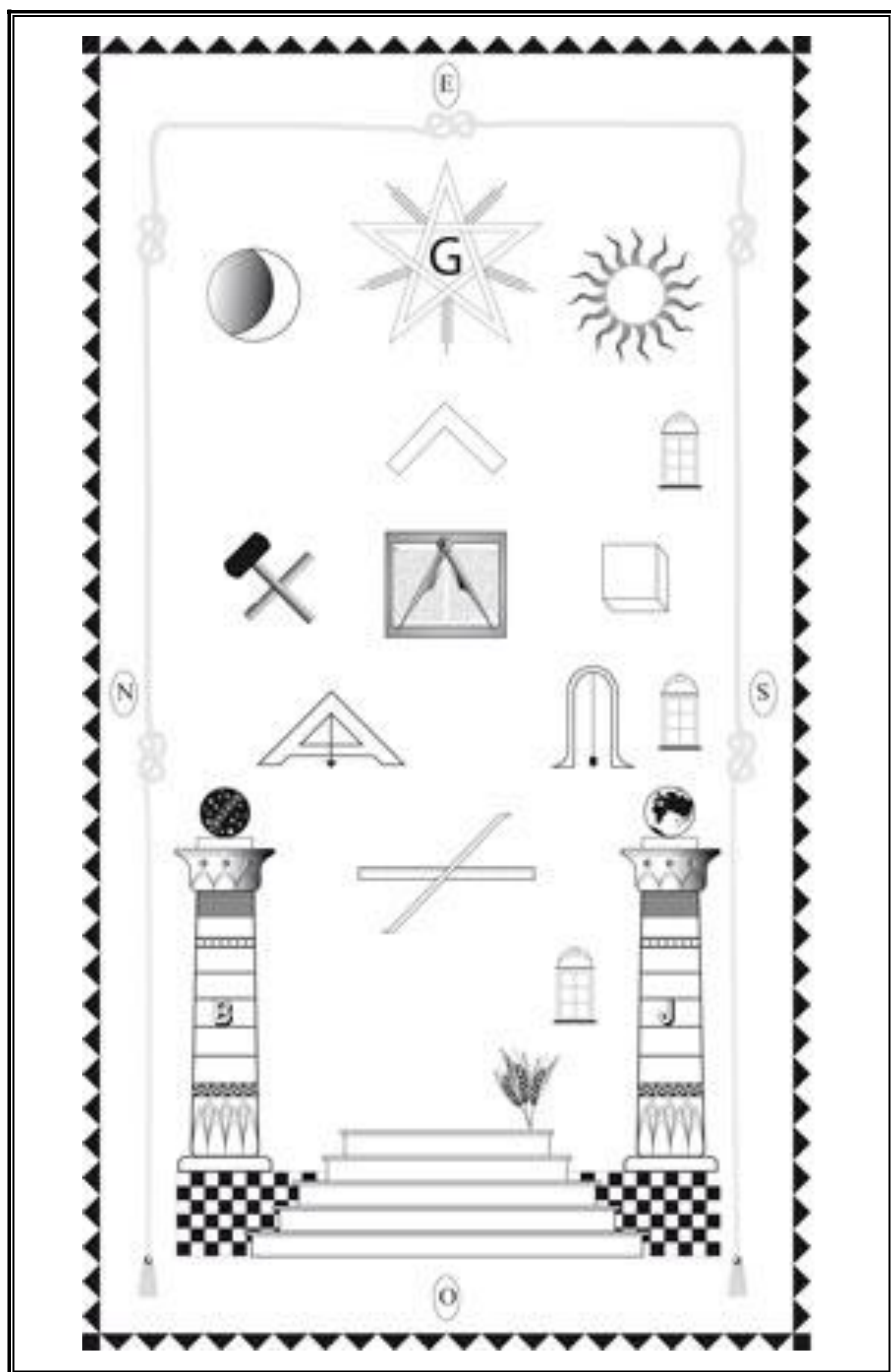

E
C
H
F
G
N
S
W

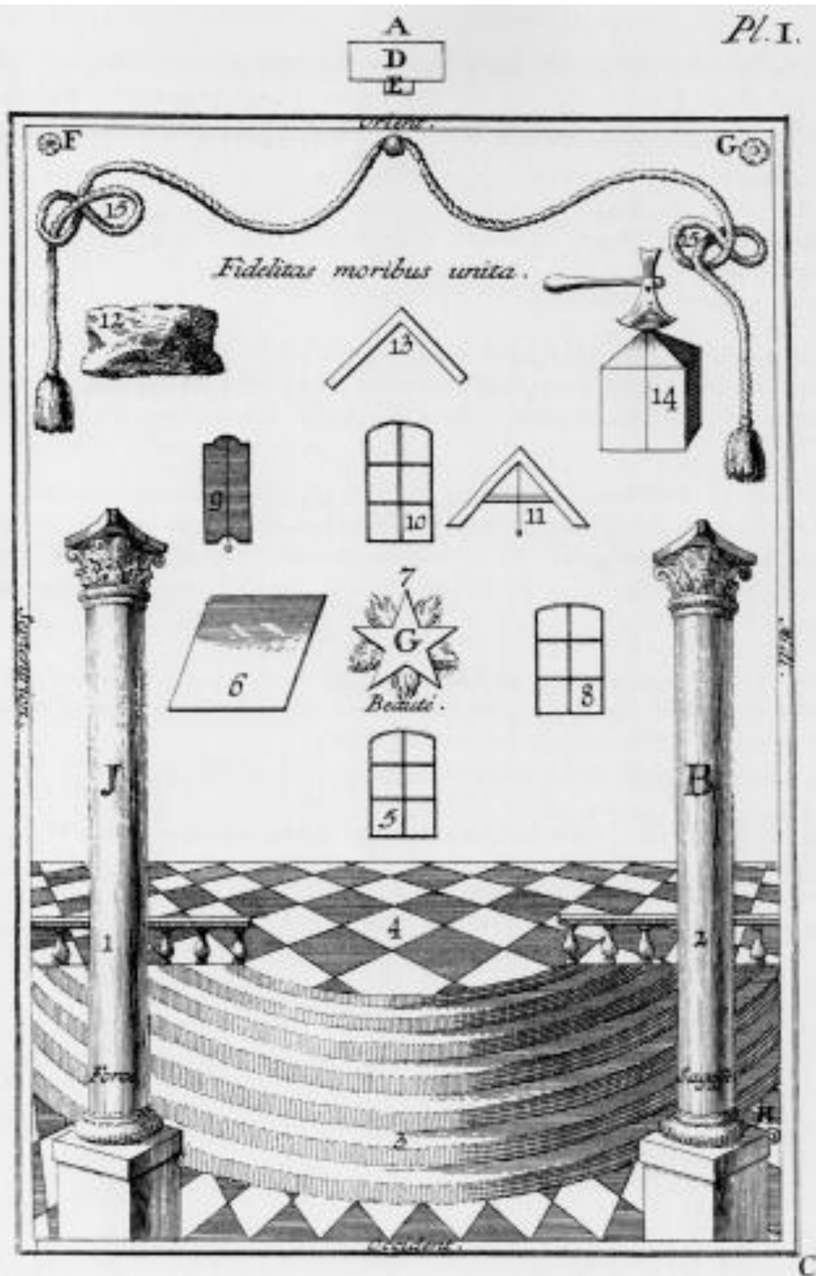

E
G
N
S
W

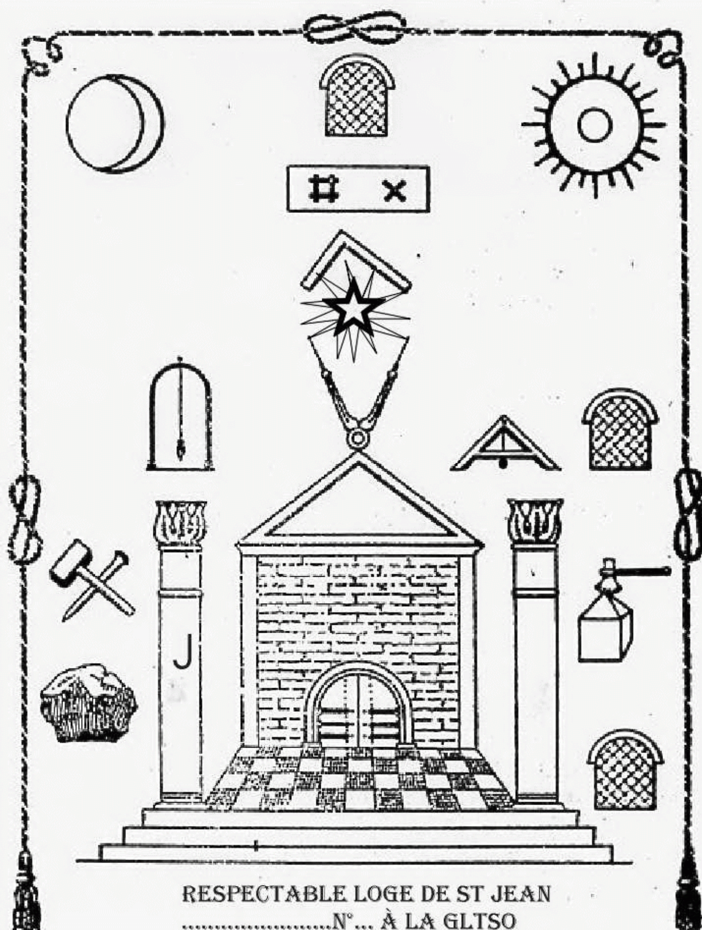

COMPOSITE
CORINTHIAN
IONIC
DORIC
TUSCAN
MM
WM
FC
SW
EA
JW
J.P.L.-34

G
B
J

Pl. II.
Septentrion.
Midi.
G
J
B

E
G
N
S
B
J
O

A
D
E
Pl. I.
F
G
Fidelitas moribus unita.
15
15
12
13
14
9
10
11
7
G
Beauté.
6
8
J
B
5
4
1
2
3
H
C

ALGDGADLU
J
RESPECTABLE LOGE DE ST JEAN
........................N°... À LA GLTSO
À L'ORIENT DE ....

Drepturile și Îndatoririile Calfei

Așa cum am mai afirmat, un nou grad în Franc-masonerie nu înlocuiește sau anulează gradul sau gradele precedente, ci vine să le completeze. Astfel, noua Calfa, va avea în continuare de îndeplinit îndatoririle Ucenicului, dar primește ceva în plus, ceva mai mult.

În ”General Ahiman Rezon” de Daniel Sickels (1868), manual al Franc-masoneriei americane, apare următorul discurs ce stabilește îndatoririle specifice gradului de Calfă:

”…Legile și regulile noastre trebuie să le urmezi cu strictețe; și să fi mereu pregătit să asiști în respectarea lor de către ceilalți Frați. Nu trebuie să agravezi ofensele Fraților tăi, ci în urma fiecărei indiscreții va trebui să judeci cu blândețe, atragi atenția cu prietenie și să acționezi drept.

Studiul Artelor Liberale, această valoroasă ramură a educației, care au tendința de a impresiona eficient mințile, sunt recomandate atenției tale. În special Geometria, cea care este considerată ca fiind baza Artei noastre. Geometria, sau Masoneria, inițial fiind considerați termeni sinonimi, fiind de natură divină și morală, este îmbogățită cu cele mai utile cunoştințe. În timp ce demonstrează atributele mirifice ale Naturii, demonstrează și mai importantele adevăruri ale moralității.

… se așteaptă de la tine că te vei conforma principiilor Ordinului, și te vei strădui mereu să practici cu perseverență și statornicie lăudabilele virtuți. Cunoști acum natura obligațiilor tale, primite cu acest nou grad, la care te-ai angajat prin cele mai sacre legături.”

Același text apare într-un alt manual masonic, apărut cu doi ani înaintea celui menționat mai sus, și anume ”Duncan`s Masonic Ritual an Monitor” de Malcom C. Duncan (1866),

probabil cel mai răspândit manual masonic atât în cadrul Ordinului cât și în lumea profană.

În versiuni mai recente ale instrucțiilor de grad, găsim spre exemplu Manualul gradului de Calfã, emis de Marea Lojă din New York în 1985 care transmite noii Calfe următoarele obligații:

”… pentru că importanța supremă a unui om rezidă în ceea ce este el în sine lui și nu ceea ce pare să fie în exterior, Masonul are obligația specială de a-și spori cunoașterea și a-și intensifica practica virtuții. Geometria, precum Masoneria, este atât o artă cât și o știință. Ea exprimă spiritul omului și măsoară virtuțile sale, și leagă astfel viața lui de aceste componente într-un tot unitar, așa cum este și universul însuși.

Fiecare Calfã trebuie să își ia în serios activitățile și eforturile masonice. Trebuie să fie prezentă la Ținutele Lojii sale, să se implice în afaceri și discuții activ, să respecte mereu vechile obiceiuri și tradiții ale Lucrării, și astfel va ajuta la prezervarea lor. Prin prezența sa activă și simpatetică în viața Lojii sale, Masonul se va pune în slujba a ceea ce este bun, nu doar pentru Frații săi, ci pentru întreaga lume. Ea va demonstra, din toată puterea ei, validitatea Regulii de Aur: fã celorlalți doar ceea ce ai vrea ca ei să își facă ție.”

Marea Lojă a Masonilor Liberi și Acceptați din Ohio, USA, prezintă următoarele drepturi și responsabilități al Calfei:

”În plus față de drepturile primite la gradul de Ucenic, acum ai voi să asiști la Ținutele Lojii tale atât în primul grad cât și în cel de al doilea. Ai dreptul să vizitezi alte Loji în Ținute la primele două grade. Ai dreptul să fi instruit și verificat, iar dacă dai dovadă de cunoștințele necesare, ai dreptul să ceri avansarea la următorul grad. Obligațiile care vin cu aceste drepturi ți-au fost expuse în timpul ceremoniei de Trecere și le regăsești în Obligațiile asumate.”

Direcția generală este evidentă. Trecut de la o muncă fizică, Masonul este pus acum în fața lucrului asupra mentalului său. Având acum unelte noi, material de lucru nou, bineînțeles că drepturile și obligațiile Calfei sunt și ele diferite. Înțelegem deci că Franc-masoneria este un Ordin al Lucrului, onest și corect prin structură dă membrilor ei cunoașterea gradat și toate cele necesare muncii lor, atunci când ei sunt pregătiți și timpul este corespunzător. Toate la timpul lor pentru omul potrivit la locul potrivit.

O particularitate specifică a acestui grad o reprezintă vizitele. Dacă toate Obediențele admit vizitele libere ale Lojilor pentru membri ei de la gradul de Calfă, unele, mai ales în Masoneria liberală, impun și o obligație în acest sens. Astfel Calfa în perioada ei de muncă, trebuie să efectueze vizite la alte Loji (numărul variază de la Obediență la Obediență). Doar dacă a îndeplinit numărul prescris de vizite, consemnate în fișa de deplasare cu semnătura și sigiliul Lojilor în cauză, ea este calificată pentru avansul la următorul grad. Fie că înțelegem de aici o paralelă sau o rămășiță a Companionilor medievali, sau pur și simplu doar aspectele de fraternitate, este evident că această activitate nu poate să dăuneze unei Calfe dornice de studiu și perfecționare.

ÎNTRU GLORIA MARELUI ARHITECT AL UNIVERSULUI,
ÎNTRU BINELE ŞI PROGRESUL UMANITĂŢII,
ÎN FOLOSUL ORDINULUI INIŢIATIC UNIVERSAL AL FRANC-MASONERIEI ŞI AL VOSTRU RESPECTABILI FRAŢI ŞI SURORI RĂSPÂNDIŢI PE FAŢA PĂMÂNTULUI, INDIFERENT DE LOJILE ŞI OBEDIENŢELE DIN CARE FACEŢI PARTE.

AŞA SĂ FIE!

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

- **”Simbolurile Francmasonerie”**, *Jules Boucher*, Ed. RAO, 2006
- **”Francmasoneria pe înţelesul adepţilor săi”**, *Oswald Wirth*, Ed. RAO, 2010
- **”Simbolurile Masoneriei în mileniul III”**, *Irene Mainguy*, Ed. RAO, 2010
- **” De la ucenic la calfa in Francmasonerie”**, *Ştefan Mâşu*, Ed. RAO, 2010
- **”DEX Masonic vol.1,2”**, *Olimpian Ungherea*, Ed. Phobos, 2007
- **”Manualul Calfei”**, *Ovidiu Galeş, Cristian Gherasim*, M∴L∴N∴R∴, 2009
- **”Ordinul şi Obedienţele”**,*Marius Lepage*, Ed.Nestor, 2010
- **”Misterele Templului Masonic”**, *Olimpian Ungherea*, Ed. Phobos, 2004
- **”Bibliografie masonică”**, *Dan H. Nestorescu*, Ed. Nestor, 2012
- **”Fenomenul Masonic Decorticat”**, *Jacques Herman*, Ed. AVV 13 Publishing, 2015.
- **”Morala şi Dogma Ritului Scoţian Antic şi Acceptat al Francmasoneriei”**, *Albert Pike*, Ed. Herald, 2009 (ediţia cuprinde traducerea primelor trei grade).
- **”Manualul gradului 1° in Franc-masonerie UCENIC”**, *Mircea Bucin*, Ed. AVV 13 Publishing, 2015.
- **”De ce ai cerut să fii primit în Franc-masonerie? Interviuri masonice vol.1: Jacques Herman”**, *Jacques Herman*, *Mircea Bucin*, Ed. AVV 13 Publishing, 2015.

CUPRINS

”Progresul omenirii este cauza noastră;
Independența în gândire este dorința noastră supremă;
Libertatea de conștiință este misiunea noastră;
Garantarea drepturilor egale tuturor popoarelor
de pretutindeni este scopul nostru final.”

Crezul Ritului Scoțian Antic și Acceptat

Manualul de față nu se vrea a fi unica și exclusiva carte pe care o Calfă în Franc-masonerie trebuie să o citească. Ea este doar un punct de plecare, un rezumat a ceea ce Calfa trebuie să asimileze, să trăiască și să dezvolte în conștiința lui pentru a putea avansa în progresia gradelor, adică a cunoașterii și a trăirii în cadrul Ordinului Inițiatic Tradițional și Universal al Franc-masoneriei.

Nu este suficient să citim și să acumulăm informații, este util dar nu este suficient. Trebuie să trăim și să simțim. De aceea recomandarea mea către orice Calfă este de a vizita cât mai multe Loji și a participa la cât mai multe Ținute, indiferent de Rit..

Munca unui Francmason, se zicea cândva, ar trebui să fie 85% muncă individuală (lectură, informare, meditație, gândire și trăire personală) și 15% lucrul în cadrul Lojii. Acum, din păcate, în celel mai multe cazuri, munca unei Calfe se rezumă doar la cei 15% din cadrul Lojii... și este în responsabilitatea fiecărui membru să readucă munca sa la o stare de normalitate.

Acest mic manual este exact punctul de plecare, prima unealtă în căutarea cunoașterii Calfei în Franc-masonerie și precede manualul gradului de Ucenic. Zelul și dedicarea lui față de el însuși este singura cale, care îi va asigura progresul.

În Gloria Marelui Arhitect al Universului, Întru Binele și Progresul Umanității, Înțelepciunea, Forța și Frumusețea să vă fie călăuze pe drumul către Adevăr!

Mircea BUCIN